

VTB BANKA a.d. BEOGRAD

**Finansijski izveštaji za godinu
završenu 31. decembra 2017.**

i

**Izveštaj spoljnog revizora o izvršenoj reviziji
finansijskih izveštaja za 2017. godinu**

SADRŽAJ

	Strana
IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1 - 2
FINANSIJSKI IZVEŠTAJI	
Bilans uspeha	3
Izveštaj o ostalom rezultatu	4
Bilans stanja	5
Izveštaj o promenama na kapitalu	6
Izveštaj o tokovima gotovine	7
Napomene uz finansijske izveštaje	8 - 107
GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU	

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

AKCIONARU I UPRAVNOM ODBORU VTB BANKE a.d. BEOGRAD

Izveštaj o finansijskim izveštajima

Izvršili smo reviziju priloženih finansijskih izveštaja VTB Banke a.d. Beograd (u daljem tekstu "Banka"), koji obuhvataju bilans stanja na dan 31. decembra 2017. godine i bilans uspeha, izveštaj o ostalom rezultatu, izveštaj o promenama na kapitalu i izveštaj o tokovima gotovine za godinu koja se završava na taj dan, kao i pregled značajnih računovodstvenih politika i druge napomene uz finansijske izveštaje.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izveštaje

Rukovodstvo Banke je odgovorno za sastavljanje i istinito prikazivanje ovih finansijskih izveštaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja, kao i za one interne kontrole koje rukovodstvo odredi kao neophodne u pripremi finansijskih izveštaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled kriminalne radnje ili greške.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o ovim finansijskim izveštajima na osnovu izvršene revizije. Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 62/2013) i standardima revizije primenjivim u Republici Srbiji. Ovi standardi nalažu da se pridržavamo etičkih zahteva i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj meri, uverimo da finansijski izveštaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze.

Revizija uključuje sprovođenje postupaka radi pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i obelodanjivanjima u finansijskim izveštajima. Odabrani postupci su zasnovani na revizorskom prosuđivanju, uključujući procenu rizika postojanja materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izveštajima, nastalih usled kriminalne radnje ili greške. Prilikom procene rizika, revizor sagledava interne kontrole relevantne za sastavljanje i istinito prikazivanje finansijskih izveštaja radi osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o delotvornosti internih kontrola pravnog lica. Revizija takođe uključuje ocenu adekvatnosti primenjenih računovodstvenih politika i opravdanosti računovodstvenih procena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocenu opšte prezentacije finansijskih izveštaja.

Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući i da obezbeđuju osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Mišljenje

Po našem mišljenju, finansijski izveštaji prikazuju istinito i objektivno, po svim materijalno značajnim pitanjima finansijsku poziciju Banke na dan 31. decembra 2017. godine, kao i rezultate njenog poslovanja i tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja.

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

AKCIONARU I UPRAVNOM ODBORU
VTB BANKE a.d. BEOGRAD (Nastavak)

Izveštaj o finansijskim izveštajima (Nastavak)

Skretanje pažnje

Skrećemo pažnju na Napomene 2.3. i 36. uz finansijske izveštaje u kojima je obelodanjeno da regulatorni kapital Banke izračunat u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o adekvatnosti kapitala banke ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 103/2016) na dan 31. decembra 2017. godine iznosi RSD 1.636.245 hiljada, odnosno EUR 13.811.156 prema zvaničnom srednjem kursu na dan izveštavanja i iznad je minimalnog iznosa kapitala od EUR 10 miliona propisanog Zakonom o bankama ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 107/2005, 91/2010 i 14/2015). Banka je iskoristila mogućnost predviđenu izmenama Odluke o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 69/2016 i 114/2017) i iskazala potrebnu rezervu za procenjene gubitke po bilansnoj aktivi i vanbilansnim stavkama u iznosu od RSD 84.172 hiljade, kao odbitnu stavku od kapitala, umesto obračunatog iznosa od RSD 367.615 hiljada, što je najvećim delom uslovalo povećanje regulatornog kapitala na nivo od EUR 13.8 miliona na kraju tekućeg izveštajnog perioda.

Imajući u vidu činjenicu da je od osnivanja Banka bila nekoliko puta u statusu potkapitalizovanosti ili na granici propisanog minimalnog iznosa od EUR 10 miliona, rukovodstvo Banke priprema Plan upravljanja kapitalom koji će omogućiti realizaciju daljih aktivnosti na povećanju kapitala u cilju kontinuiranog obezbeđivanja iznosa kapitala dovoljnog za pokriće svih rizika kojima će Banka biti izložena u svom poslovanju u narednom periodu. Rukovodstvo Banke smatra da, u saradnji sa svojim vlasnikom VTB Bank OAD, Sankt Peterburg, u datim okolnostima preduzima sve neophodne aktivnosti radi obezbeđenja uslova da Banka nastavi sa poslovanjem po načelu stalnosti. Naše mišljenje ne sadrži rezervu po ovom pitanju.

Izveštaj o drugim zakonskim i regulatornim zahtevima

Rukovodstvo Banke je odgovorno za sastavljanje i tačnost priloženog godišnjeg izveštaja o poslovanju u skladu sa zahtevima Zakona o računovodstvu Republike Srbije. U skladu sa Zakonom o reviziji i Odlukom o spoljnoj reviziji banaka, naša odgovornost je da izrazimo mišljenje o usklađenosti godišnjeg izveštaja o poslovanju Banke za 2017. godinu sa finansijskim izveštajima za tu poslovnu godinu koji su bili predmet revizije. Naši postupci u tom pogledu su obavljeni u skladu sa primenjivim standardom revizije 720 "Odgovornost revizora u vezi sa ostalim informacijama u dokumentima koji sadrže finansijske izveštaje koji su bili predmet revizije" i ograničeni su samo na ocenu usaglašenosti finansijskih informacija sadržanih u godišnjem izveštaju o poslovanju sa revidiranim finansijskim izveštajima.

Po našem mišljenju, finansijske informacije obelodanjene u godišnjem izveštaju o poslovanju Banke za 2017. godinu usklađene su, po svim materijalno značajnim pitanjima, sa finansijskim izveštajima Banke za 2017. godinu koji su bili predmet revizije.

Beograd, 24. april 2018. godine

Ksenija Ristić Kostić
Ovlašćeni revizor

BILANS USPEHA

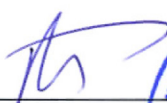
U periodu od 1. januara do 31. decembra 2017. godine

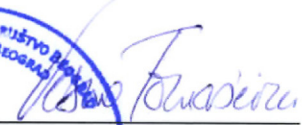
	Napomena	2017.	U RSD hiljada 2016.
Prihodi od kamata	5	398.227	522.469
Rashodi od kamata	5	(117.782)	(201.995)
Neto prihod po osnovu kamata		280.445	320.474
Prihodi od naknada i provizija	6	78.835	93.982
Rashodi naknada i provizija	6	(27.196)	(26.288)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija		51.639	67.694
Neto dobitak/(gubitak) po osnovu zaštite od rizika	7	1.527	(424)
Neto dobitak po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju		4.524	-
Neto prihod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne kaluzule	8	167.587	169.485
Neto dobitak po osnovu investicija		-	218
Ostali poslovni prihodi	9	6.822	9.004
Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	10	(225.695)	(916.723)
UKUPAN NETO POSLOVNI PRIHOD /(RASHOD)		286.849	(350.272)
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	11	(166.593)	(173.872)
Troškovi amortizacije	12	(24.573)	(22.573)
Ostali rashodi	13	(269.660)	(262.532)
GUBITAK PRE OPOREZIVANJA		(173.977)	(809.249)
POREZ NA DOBITAK	14		
Dobitak/(gubitak) po osnovu odloženih poreza		221	(802)
GUBITAK PERIODA		(173.756)	(810.051)

Napomene na stranama od 8 do 107
čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Potpisano u ime rukovodstva Banke dana 23. aprila 2018. godine:

Anđelka Stanković
Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskih izveštaja

Markus Ferstl
Predsednik Izvršnog
odbora

Vesna Tomašević
Član Izvršnog
odbora

IZVEŠTAJ O OSTALOM REZULTATU
 U periodu od 1. januara do 31. decembra 2017. godine

	2017.	U RSD hiljada 2016.
GUBITAK PERIODA	(173.756)	(810.051)
Ostali rezultat perioda:		
<i>Komponente ostalog rezultata koje mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak:</i>		
Pozitivni efekti promene fer vrednosti po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	9.892	-
Ukupan pozitivni ostali rezultat perioda, umanjen za poreze	9.892	-
UKUPAN NEGATIVAN REZULTAT PERIODA	(163.864)	(810.051)

Napomene na stranama od 8 do 107
 čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

_____
 Anđelka Stanković
 Lice odgovorno za sastavljanje
 finansijskih izveštaja

_____
 Markus Ferstl
 Predsednik Izvršnog
 odbora

_____
 Vesna Tomašević
 Član Izvršnog
 odbora

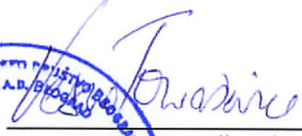
BILANS STANJA
Na dan 31. decembra 2017. godine

	<u>Napomena</u>	<u>31.12.2017.</u>	<u>U RSD hiljada</u> <u>31.12.2016.</u>
AKTIVA			
Gotovina i sredstva kod centralne banke	16	1.603.452	1.954.619
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	17	913.736	-
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća		-	1.077.894
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	18	1.756.505	3.414.075
Kredit i potraživanja od komitenata	19	5.873.639	4.747.244
Promena fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika		1.309	-
Nematerijalna ulaganja	20	38.900	44.819
Nekretnine, postrojenja i oprema	21	29.020	28.965
Investicione nekretnine	21	20.135	-
Odložena poreska sredstva	14(c)	3.833	3.611
Stalna sredstva namenjena prodaji	22	382.238	375.484
Ostala sredstva	23	48.593	31.126
UKUPNO AKTIVA		10.671.360	11.677.837
PASIVA			
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	24	203.206	312.950
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	25	8.592.080	9.329.321
Promena fer vrednosti stavki koje su zaštita od rizika		206	424
Subordinirane obaveze	26	134.215	150.719
Rezervisanja	27	17.578	6.045
Odložene poreske obaveze	14(d)	1.746	-
Ostale obaveze	28	87.335	79.520
UKUPNO OBAVEZE		9.036.366	9.878.979
KAPITAL	29		
Akcijski kapital		3.672.407	3.672.407
Rezerve		9.892	-
Gubitak		(2.047.305)	(1.873.549)
UKUPNO KAPITAL		1.634.994	1.798.858
UKUPNO PASIVA		10.671.360	11.677.837

Napomene na stranama od 8 do 107
čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Anđelka Stanković
Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskih izveštaja

Markus Ferstl
Predsednik Izvršnog
odbora

Vesna Tomašević
Član Izvršnog
odbora

IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU
 U periodu od 1. januara do 31. decembra 2017. godine

	Akcijski kapital	Rezerve	Gubitak	U RSD hiljada Ukupno kapital
Stanje na dan 1. januara 2016. godine	3.179.907	-	(1.063.498)	2.116.409
Transakcije s vlasnicima - nova emisija akcija	492.500	-	-	492.500
Gubitak tekuće godine	-	-	(810.051)	(810.051)
Stanje na dan 31. decembra 2016. godine	<u>3.672.407</u>	<u>-</u>	<u>(1.873.549)</u>	<u>1.798.858</u>
Stanje na dan 1. januara 2017. godine	3.672.407	-	(1.873.549)	1.798.858
Gubitak tekuće godine	-	-	(173.756)	(173.756)
<i>Ostali ukupan rezultat:</i>				
Pozitivni efekti promene fer vrednosti po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	-	11.638	-	11.638
Odloženi porezi evidentirani na teret kapitala (Napomena 14(d))	-	(1.746)	-	(1.746)
Stanje na dan 31. decembra 2017. godine	<u>3.672.407</u>	<u>9.892</u>	<u>(2.047.305)</u>	<u>1.634.994</u>

Napomene na stranama od 8 do 107
 čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

 Anđelka Stanković
 Lice odgovorno za sastavljanje
 finansijskih izveštaja

 Markus Ferstl
 Predsednik Izvršnog
 odbora

 Vesna Tomašević
 Član Izvršnog
 odbora

IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE
U periodu od 1. januara do 31. decembra 2017. godine

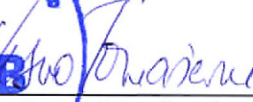
	2017.	U RSD hiljada 2016.
TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	619.017	623.239
Prilivi od kamata	527.514	528.175
Prilivi od naknada	80.157	92.527
Prilivi po osnovu ostalih poslovnih aktivnosti	11.346	2.537
Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	(590.265)	(574.328)
Odlivi po osnovu kamata	(128.937)	(203.103)
Odlivi po osnovu naknada	(26.254)	(26.288)
Odlivi po osnovu bruto zarada, naknada zarada i drugih ličnih rashoda	(164.278)	(173.766)
Odlivi po osnovu poreza, doprinosa i drugih dažbina	(30.665)	(27.504)
Odlivi po osnovu drugih troškova poslovanja	(240.131)	(143.667)
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre povećanja ili smanjenja u plasmanima i depozitima	28.752	48.911
Smanjenje plasmana i povećanje depozita i ostalih obaveza	436.584	2.542.501
Smanjenje kredita i potraživanja od banaka, drugih finansijskih organizacija, centralne banke i komitenata	128.115	1.229.289
Povećanje depozita i ostalih obaveza prema bankama, drugim finansijskim organizacijama, centralnoj banci i komitentima	308.469	1.313.212
Povećanje plasmana i smanjenje uzetih depozita i ostalih obaveza	(2.633.887)	(640.977)
Povećanje kredita i potraživanja od banaka, drugih finansijskih organizacija, centralne banke i komitenata	(1.570.242)	(414.446)
Smanjenje depozita i ostalih obaveza prema bankama, drugim finansijskim organizacijama, centralnim bankama i komitentima	(1.063.645)	(226.531)
Neto (odliv)/priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	(2.168.551)	1.950.435
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA		
Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja	164.158	-
Prilivi od ulaganja u investicione hartije od vrednosti	164.158	-
Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	(45.598)	(828.269)
Odlivi po osnovu ulaganja u investicione hartije od vrednosti	-	(412.196)
Odlivi za kupovinu nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	(45.598)	(35.374)
Ostali odlivi iz aktivnosti investiranja	-	(380.699)
Neto priliv/(odliv) gotovine iz aktivnosti investiranja	118.560	(828.269)
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA		
Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	-	502.955
Prilivi po osnovu uvećanja kapitala	-	492.500
Prilivi po osnovu uzetih kredita	-	10.455
Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	(97.458)	(363.225)
Odlivi gotovine po osnovu subordiniranih obaveza	-	(343.847)
Odlivi gotovine po osnovu uzetih kredita	(97.458)	(19.378)
Neto (odliv)/priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja	(97.458)	139.730
Neto (smanjenje)/povećanje gotovine	(2.147.449)	1.261.896
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na početku godine	3.806.557	2.375.599
Pozitivne kursne razlike, neto	169.115	169.062
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na kraju godine	1.828.223	3.806.557

Napomene na stranama od 8 do 107
 čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

 Anđelka Stanković
 Lice odgovorno za sastavljanje
 finansijskih izveštaja

 Markus Ferstl
 Predsednik Izvršnog
 odbora

 Vesna Tomašević
 Član Izvršnog
 odbora

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

---

1. OSNOVNE INFORMACIJE O BANCI

VTB BANKA a.d. BEOGRAD, raniji naziv Moskovska banka a.d. Beograd (u daljem tekstu "Banka") osnovana je 11. jula 2008. godine, na osnovu Rešenja Narodne banke Srbije br. 2158 od 3. marta 2008. godine.

Osnivač i jedini akcionar Banke do 2011. godine je bila Akcionarsko komercijalna banka - Moskovska banka iz Moskve, Ruska Federacija ("Moskovska banka, Moskva").

U toku 2011. godine došlo je do promene vlasničke strukture jedinog akcionara Banke, tako da se na dan izveštavanja 95% akcija Moskovske banke, Moskva nalazi u posedu Otvorenog akcionarskog društva "VTB Bank", Sankt Peterburg, Ruska Federacija, odnosno njegovih podređenih društava.

Dana 16. maja 2013. godine potpisan je Ugovor o kupoprodaji akcija između Moskovske banke, Moskva, kao prodavca i Otvorenog akcionarskog društva "VTB Bank" Sankt Peterburg, kao kupca. Predmet kupoprodaje po navedenom ugovoru bile su akcije Banke. Realizacija ugovora je izvršena istog dana kada je u Centralnom registru hartija od vrednosti upisan novi vlasnik akcija Banke - Otvoreno akcionarsko društvo "VTB Bank", Sankt Peterburg, Ruska Federacija.

Izmenama osnivačkog akta od 30. avgusta 2013. godine Banka je dana 13. septembra 2013. godine Rešenjem br. BD 99529/2013 upisana u Registar privrednih subjekata pod nazivom VTB Banka a.d. Beograd, a jedini akcionar Banke postaje Otvoreno akcionarsko društvo "VTB Bank", Sankt Peterburg, Ruska Federacija (u daljem tekstu "VTB Bank OAD, Sankt Peterburg" ili "Matična banka").

Banka je registrovana u Republici Srbiji za obavljanje platnog prometa i kreditnih i depozitnih poslova u zemlji i platnog prometa u inostranstvu i u skladu sa Zakonom o bankama dužna je da posluje na principima likvidnosti, sigurnosti i profitabilnosti.

Matični broj Banke je 20439866. Poreski identifikacioni broj Banke je 105701111.

Sedište Banke se nalazi u Beogradu, Balkanska ulica br. 2.

Dana 3. juna 2009. godine, Banka je otvorila svoju prvu ekspozituru u Beogradu, u Balkanskoj ulici br. 2, koja je krajem 2010. godine preimenovana u filijalu.

Dana 22. novembra 2010. godine, Banka je otvorila svoju prvu filijalu u Novom Sadu, u Ulici Narodnog fronta br. 12.

Dana 24. septembra 2013. godine, Banka je otvorila novu ekspozituru u Beogradu u Ulici kralja Milutina br. 57. Odlukom Izvršnog odbora Banke od 15. novembra 2016. godine navedena ekspozitura je prestala sa radom 15. decembra 2016. godine.

Banka je na dan 31. decembra 2017. godine imala 69 zaposlenih radnika (31. decembar 2016. godine: 66 zaposlenih).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

---

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja

Priloženi finansijski izveštaji Banke za 2017. godinu sastavljeni su u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja (MSFI).

U skladu sa Zakonom o računovodstvu ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 62/2013), banke su obavezne da vode knjige i sastavljaju finansijske izveštaje u skladu sa prevedenim MSFI, dok je Zakonom o bankama ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 107/2005, 91/2010 i 14/2015), član 50. stav 2, propisano da banke pri sastavljanju godišnjih finansijskih izveštaja primenjuju MSFI od dana koji je nadležno međunarodno telo odredilo kao dan početka njihove primene.

MSFI čine Konceptualni okvir za finansijsko izveštavanje, Međunarodni računovodstveni standardi - MRS, Međunarodni standardi finansijskog izveštavanja - MSFI i sa njima povezana tumačenja, naknadne izmene tih standarda i sa njima povezana tumačenja, izdata od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde (IASB), odnosno Komiteta za tumačenje međunarodnog finansijskog izveštavanja (IFRIC).

Priloženi finansijski izveštaji su sastavljeni u skladu sa konceptom istorijskog troška, izuzev finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju i potraživanja i obaveza po osnovu promene vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika, koji su vrednovani po tržišnoj vrednosti.

Priloženi finansijski izveštaji su prikazani u formi propisanoj Odlukom Narodne banke Srbije o obrascima i sadržini pozicija u obrascima finansijskih izveštaja za banke ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 71/2014 i 135/2014).

Finansijski izveštaji Banke su iskazani u hiljadama dinara, osim ukoliko nije drugačije naznačeno. Dinar (RSD) je zvanična izveštajna i funkcionalna valuta u Republici Srbiji. Sve transakcije u valutama koje nisu funkcionalna valuta, tretiraju se kao transakcije u stranim valutama

Banka je u sastavljanju priloženih finansijskih izveštaja primenila računovodstvene politike obelodanjene u Napomeni 3.

Računovodstvene politike i procene korišćene prilikom sastavljanja ovih finansijskih izveštaja su konzistentne sa računovodstvenim politikama i procenama primenjenim u sastavljanju godišnjih finansijskih izveštaja Banke za 2016. godinu, izuzev dole navedenih novousvojenih izmenjenih MRS, MSFI i tumačenja standarda (IFRIC).

(a) *Novi standardi, tumačenja i izmene postojećih standarda koji se obavezno primenjuju prvi put za finansijsku godinu koja počinje 1. januara 2017.*

Primena sledećih standarda, tumačenja standarda i izmena i dopuna postojećih standarda, koji se obavezno primenjuju prvi put za finansijsku godinu koja počinje 1. januara 2017. nije imala za rezultat značajnije promene računovodstvenih politika Banke, niti efekat na priložene finansijske izveštaje Banke:

- Izmena MRS 7 "Izveštaj o tokovima gotovine" - Inicijativa za obelodanjivanje. Izmena u MRS 7 pojašnjava da entitet treba da obezbedi obelodanjivanja koja omogućavaju korisnicima finansijskih izveštaja da vrednuju/procene promene u obavezama proizašlim iz finansijskih aktivnosti.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

---

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (Nastavak)

2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja (Nastavak)

(a) Novi standardi, tumačenja i izmene postojećih standarda koji se obavezno primenjuju prvi put za finansijsku godinu koja počinje 1. januara 2017. (Nastavak)

- Izmene MRS 12 “Porezi na dobit” - Priznavanje odloženih poreskih sredstava za neiskorišćene gubitke. Izmene u MRS 12 pojašnjavaju sledeće aspekte:
  - Nerealizovani gubici po dužničkim instrumentima odmereni po fer vrednosti i vrednovani po nabavnoj vrednosti za poreske svrhe rezultiraju u odbitnim privremenim razlikama bez obzira da li imalac dužničkog instrumenta očekuje da nadoknadi knjigovodstveni iznos dužničkog instrumenta putem prodaje ili korišćenja.
  - Knjigovodstvena vrednost sredstva ne ograničava procenu verovatnog budućeg oporezivog dobitka.
  - Procene za buduće oporezive dobitke isključuju poreske odbitke koji su rezultat ukidanja odbitnih privremenih razlika.
  - Entitet procenjuje odloženo poresko sredstvo u kombinaciji sa ostalim odloženim poreskim sredstvima. Tamo gde poreski propisi (zakon) ograničavaju korišćenje poreskih gubitaka, entitet treba da proceni odloženo poresko sredstvo u kombinaciji sa drugim odloženim poreskim sredstvima iste vrste.
- Godišnje unapređenje MSFI “Ciklus 2014-2016” - MSFI 12. Izmena MSFI 12 “Obelodanjivanje ulaganja u druge entitete” objašnjava delokrug standarda, navodeći da se zahtevi o obelodanjivanju u standardu primenjuju na ulaganja entiteta koja su klasifikovana kao ona koja se drže za prodaju, distribuciju ili kao ulaganja u poslovanje koje se obustavlja u skladu sa MSFI 5 “Stalna imovina koja se drži za prodaju i prestanak poslovanja”.

(b) Novi standardi, tumačenja i izmene postojećih standarda koji nisu stupili na snagu i koji nisu ranije usvojeni od strane Banke

Sledeći novi i izmenjeni standardi i IFRIC tumačenja su objavljeni, ali nisu na snazi za godišnji izveštajni period koji počinje 1. januara 2017. godine. Oni nisu ranije usvojeni od strane Banke, ali je u toku procena njihovog eventualnog uticaja na finansijske izveštaje. Banka namerava da usvoji ove standarde kada stupe na snagu.

- Izmene MRS 40 “Investicione nekretnine” u vezi sa transferom/prenosom investicionih nekretnina (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine).
- Godišnja unapređenja MSFI, “Ciklus 2014-2016” - MSFI 1 i MRS 28, objavljena od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde u decembru 2016. godine (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine).
- Izmene MSFI 2 “Plaćanja zasnovana na akcijama” - Klasifikacija i odmeravanje transakcija plaćanja akcijama (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine).
- Izmene MSFI 4 “Ugovori o osiguranju” u vezi sa implementacijom MSFI 9 “Finansijski instrumenti” (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine).
- MSFI 9 “Finansijski instrumenti” (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

---

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (Nastavak)

2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja (Nastavak)

(b) Novi standardi, tumačenja i izmene postojećih standarda koji nisu stupili na snagu i koji nisu ranije usvojeni od strane Banke (Nastavak)

- MSFI 15 “Prihodi po osnovu ugovora sa korisnicima” i naknadne izmene (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine). Njime se zamenjuju postojeće smernice u vezi sa priznavanjem prihoda, uključujući MRS 18 “Prihodi” i MRS 11 “Ugovori o izgradnji” i povezana tumačenja standarda. MSFI 15 obezbeđuje sveobuhvatni model za priznavanje prihoda na bazi principa pet koraka koji se primenjuje na sve ugovore sa kupcima.
- IFRIC 22 “Transakcije u stranoj valuti i razmatranje avansa” (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine).
- IFRIC 23 “Neizvesnosti u vezi sa tretmanom poreza na dobit” (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine).
- Izmene MSFI 9 “Finansijski instrumenti” - Karakteristike avansa sa negativnom kompenzacijom (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine).
- MSFI 16 “Lizing” (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine). MSFI 16 definiše priznavanje, merenje, prezentaciju i obelodanjivanje lizinga. Standard definiše pojedinačni računovodstveni model, zahtevajući od zakupaca priznavanje sredstava i obaveza za sve lizinge, osim ukoliko lizing ima dospeće kraće od 12 meseci ili ukoliko je sredstvo male vrednosti. Zakupodavac nastavlja da klasifikuje zakup kao operativni ili finansijski u skladu sa smernicama za računovodstveno obuhvatanje lizinga iz MSFI 16 koji zamenjuje postojeće smernice za MRS 17 “Lizing”.
- Godišnja unapređenja MSFI, “Ciklus 2015-2017” - MSFI 3, MSFI 11, MRS 12 i MRS 23, objavljena od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde u decembru 2017. godine (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine).
- Izmene MRS 28 “Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate” - Dugoročna ulaganja u pridružene entitete i zajedničke poduhvate (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine).
- MSFI 17 “Ugovori o osiguranju” (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2021. godine).

Rukovodstvo Banke trenutno razmatra uticaj navedenih standarda i tumačenja na finansijske izveštaje Banke, kao i datum njihovog stupanja na snagu.

Rukovodstvo Banke smatra da će najznačajniji uticaj na finansijske izveštaje u narednom izveštajnom periodu imati MSFI 9 “Finansijski instrumenti”, koji stupa na snagu za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine (uz dozvoljenu raniju primenu) i koji će Banka primeniti od 1. januara 2018. godine.

- **MSFI 9 “Finansijski instrumenti” (revidirane verzije u 2009, 2010, 2013. i 2014. godini)**

U julu 2014. godine, Odbor za međunarodne računovodstvene standarde objavio je finalnu verziju MSFI 9 “Finansijski instrumenti”. MSFI 9 “Finansijski instrumenti” zamenjuje MRS 39 “Finansijski instrumenti: Priznavanje i odmeravanje”.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

---

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (Nastavak)

2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja (Nastavak)

(b) Novi standardi, tumačenja i izmene postojećih standarda koji nisu stupili na snagu i koji nisu ranije usvojeni od strane Banke (Nastavak)

– MSFI 9 “Finansijski instrumenti” (Nastavak)

Klasifikacija - finansijska sredstva

MSFI 9 je baziran na novom pristupu klasifikaciji i vrednovanju finansijskih sredstava, koji odražava poslovni model kojim se upravlja konkretnim sredstvom, kao i karakteristike ugovorenih novčanih tokova.

U skladu sa zahtevima MSFI 9 “Finansijski instrumenti”, Banka od 1. januara 2018. godine finansijska sredstva klasifikuje u jednu od sledećih kategorija:

- finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti (poslovni model je prikupljanje novčanih tokova i novčani tokovi predstavljaju samo plaćanje glavnice i kamate na neotplaćeni iznos glavnice);
- finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat - kapital (poslovni model je prikupljanje novčanih tokova i prodaja i novčani tokovi predstavljaju samo plaćanje glavnice i kamate na neotplaćeni iznos glavnice); i
- finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha - svi ostali finansijski instrumenti.

Klasifikacija u navedene kategorije se vrši polazeći od sledećih kriterijuma:

- poslovni model za upravljanje finansijskim sredstvima; i
- karakteristike ugovorenih novčanih tokova finansijskih sredstava.

Inicijalno, finansijsko sredstvo se vrednuje po fer vrednosti, uvećanoj za transakcione troškove koji su direktno povezani sa transakcijom sticanja sredstva, osim u slučaju finansijskih sredstava FVTPL kod kojih se navedeni troškovi priznaju kroz trošak u bilansu uspeha.

Naknadno merenje finansijskih instrumenata je pod neposrednim izborom poslovnog modela koji se primenjuje u upravljanju finansijskim sredstvima i karakteristika ugovorenih tokova gotovine.

Finansijska sredstva koja se drže radi trgovanja ne podležu *SPPI* testu (koji predstavlja samo plaćanja glavnice i kamate), kao ni derivati, i uvek se mere po fer vrednosti.

Kada prestane priznavanje finansijskog sredstva, kumulativni dobitak ili gubitak koji je prethodno priznat u ostalom rezultatu se reklasifikuje iz kapitala u bilans uspeha. Kamata obračunata primenom efektivne kamatne stope se priznaje u bilansu uspeha.

Prilikom procenjivanja da li ugovoreni novčani tokovi predstavljaju samo plaćanja kamate i glavnice, Banka je razmatrala ugovorene uslove finansijskih instrumenata i da li isti sadrže odredbe koje bi mogle promeniti vreme ili iznos ugovorenih novčanih tokova, a koje bi rezultirale u fer vrednovanju instrumenata. Analizom je zaključeno da ne postoje kreditni proizvodi Banke čiji ugovorni uslovi ne dovode do novčanih tokova koji predstavljaju samo plaćanja glavnice i kamate na stanje glavnice na određene datume, a koji bi zahtevali vrednovanje po fer vrednosti.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

---

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (Nastavak)

2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja (Nastavak)

(b) Novi standardi, tumačenja i izmene postojećih standarda koji nisu stupili na snagu i koji nisu ranije usvojeni od strane Banke (Nastavak)

- MSFI 9 "Finansijski instrumenti" (Nastavak)

Klasifikacija - finansijska sredstva (Nastavak)

Na osnovu sprovedene analize, Banka ne očekuje da će novi zahtevi klasifikacije imati materijalno značajan uticaj na računovodstveno priznavanje potraživanja, kredita, ulaganja u dužničke hartije i učešća u kapitalu.

Klasifikacija - finansijske obaveze

MSFI 9 najvećim delom zadržava postojeće zahteve MRS 39 u pogledu klasifikacije finansijskih obaveza. Finansijske obaveze se klasifikuju kao:

- finansijske obaveze merene po amortizovanoj vrednosti; i
- finansijske obaveze merene po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

Obezvredenje - finansijska sredstva i ugovorna sredstva

MSFI 9 uvodi koncept "očekivanih kreditnih gubitaka" koji Banka treba da identifikuje i prizna po osnovu svih finansijskih sredstava pod delokrugom ovog standarda, umesto modela "nastalih gubitaka" po trenutno važećem MRS 39. Novi model obezvređenja će se primenjivati na finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti ili po fer vrednosti preko ostalog rezultata (FVOCI).

U skladu sa MSFI 9, obezvređenje se vrednuje po jednom od sledećih osnova:

- 12-mesečni očekivani kreditni gubici - ovo su očekivani kreditni gubici koji nastaju ukoliko nastupi status neizmirenja obaveza u toku 12 meseci nakon datuma izveštavanja, i
- životni ("lifetime") očekivani gubici - navedeni kreditni gubici su posledica mogućih događaja neizmirenja obaveza tokom celog očekivanog života finansijskog instrumenta.

Model očekivanih kreditnih gubitaka, koji se odnosi na finansijska sredstva vrednovana po amortizovanoj vrednosti, zahteva računovodstveno obuhvatanje očekivanih kreditnih gubitaka i promene u navedenim očekivanim kreditnim gubicima na svaki datum izveštavanja na način da odrazi promene u kreditnom riziku od početnog priznavanja. Drugim rečima, više nije neophodno da se kreditni događaj desi da bi se priznao kreditni gubitak - obezvređenje.

Banka je pokrenula projekat implementacije MSFI 9 u toku 2017. godine. Tokom projekta, Banka je analizirala uticaj MSFI 9 na različite procese, sa računovodstvenog aspekta obuhvatanja finansijskih instrumenata, procene rizika i informacionog sistema.

Banka je u skladu sa zahtevima MSFI 9, definisala kriterijume za svrstavanje finansijskih instrumenata u nivoe obezvređenja u zavisnosti od stepena povećanja kreditnog rizika od momenta inicijalnog priznavanja. Predmet navedene klasifikacije su finansijski instrumenti koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti, kao i finansijski instrumenti koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat (FVOCI).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

---

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (Nastavak)

2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja (Nastavak)

(b) Novi standardi, tumačenja i izmene postojećih standarda koji nisu stupili na snagu i koji nisu ranije usvojeni od strane Banke (Nastavak)

- MSFI 9 "Finansijski instrumenti" (Nastavak)

Obezvredjenje - finansijska sredstva i ugovorna sredstva (Nastavak)

Nivo 3 odgovara problematičnim (NPL) potraživanjima, dok se Nivo 1 i Nivo 2 odnose na "performing" potraživanja. Kriterijumi koje je Banka definisala za detektovanje potraživanja sa značajnim povećanjem kreditnog rizika su: docnja preko 30 dana, "forborne" status, promena statusa klijenta u PNPL - interni status, značajno povećanje verovatnoće identifikacije statusa neizmirenja obaveza (PD - *Probability of Default*) i blokada računa od 10 do 30 dana u kontinuitetu.

Banka obračunava 12-mesečne očekivane kreditne gubitke za potraživanja u Nivou 1, dok se za potraživanja u Nivou 2 i Nivou 3 obračunavaju životni ("lifetime") očekivani kreditni gubici. Shodno zahtevima standarda, Banka je razvila internu metodologiju i obračunala parametre rizika (EAD, PD, LGD) u skladu sa zahtevima MSFI 9. Diskontna stopa koja se u obračunu koristi je efektivna kamatna stopa pojedinačnog ugovora.

Kako izloženost u slučaju statusa *default* (EAD) predstavlja ključnu komponentu parametara kreditnog rizika za potrebe obračuna očekivanih kreditnih gubitaka, Banka je razvila metodologiju za utvrđivanje EAD-a za sve periode do konačne ročnosti finansijskog instrumenta, uzimajući u obzir profil ugovorenih novčanih tokova, kao i moguća dodatna povlačenja iz odobrenih linija pre momenta *default*-a. Maksimalni period koji Banka uzima u obzir prilikom odmeravanja očekivanih kreditnih gubitaka je maksimalni ugovorni period tokom koga je Banka izložena kreditnom riziku.

Kao osnova za obračun "lifetime" PD parametra korišćeni su postojeći PD modeli. Banka u obračunu koristi sledeći pristup: u razvoju PD parametara koji se koriste za potrebe obračuna ispravke vrednosti, radi usaglašenosti sa zahtevima MSFI 9, Banka primenjuje sledeća prilagođavanja:

- prilagođavanje u vremenu ("point-in-time");
- uzimanje u obzir budućih informacija o makroekonomskim uslovima ("forward-looking"); i
- višegodišnji PD-evi se dobijaju Markovljevim principom, množenjem odgovarajućih matrica za potreban vremenski period u okviru svakog podsegmenta u Banci.

Parametar *Loss given default* (LGD) predstavlja procenu gubitka kod pojedinačnog finansijskog instrumenta, pod pretpostavkom dešavanja *default*-a, odnosno statusa neizmirenja obaveza. Banka primenjuje generalno koncept odvojenog LGD secured i LGD unsecured u zavisnosti od stepena obezbeđenosti pojedinačnog plasmana.

LGD parametar je obračunat na osnovu prosečnih istorijskih stopa gubitaka za definisane segmente. Potraživanja koja su predmet individualne procene, kod obračuna očekivanih gubitaka uvedena su različita scenarija (ponderisana verovatnoćom) za procenjene buduće novčane tokove.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

---

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (Nastavak)

2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja (Nastavak)

(b) Novi standardi, tumačenja i izmene postojećih standarda koji nisu stupili na snagu i koji nisu ranije usvojeni od strane Banke (Nastavak)

– MSFI 9 “Finansijski instrumenti” (Nastavak)

Obezvredjenje - finansijska sredstva i ugovorna sredstva (Nastavak)

Za izloženosti prema državama i finansijskim organizacijama Banka ne poseduje adekvatnu istoriju u pogledu migracija i default-a izloženosti prema državama i finansijskim institucijama i prilikom procene ispravke vrednosti i rizika default-a izloženosti po osnovu finansijskih instrumenata država, njenih organa kao i finansijskih institucija, oslanja se na istraživanja i podatke renomiranih eksternih rejting agencija (Fitch, Moody’s, S&P).

Takođe, Banka za potrebe obračuna ispravke vrednosti primenjuje LGD u skladu sa bazelskom regulativom. Banka će pratiti i potvrditi u kojoj meri utvrđeni i primenjeni LGD faktori odgovaraju stvarnoj realizaciji gubitaka u odgovarajućim segmentima. Banka za potrebe klasifikacije i obračuna očekivanih kreditnih gubitaka koristi aplikativno rešenje “IFRS 9 Impairment Solution”, kompanije “Asseco”.

Prva primena MSFI 9

Promene u računovodstvenim politikama koje proizilaze iz primene MSFI 9 će u opštem slučaju biti primenjene retrospektivno, sa sledećim dozvoljenim izuzetkom: Banka planira da iskoristi priliku izuzeća kojim se dozvoljava da ne koriguje uporedne podatke za prethodne godine po osnovu promena koje se odnose na klasifikaciju i vrednovanje, kao i obezvredjenje. Razlike u knjigovodstvenim vrednostima finansijskih sredstava i finansijskih obaveza koje proističu iz primene MSFI 9 priznate su u okviru kapitala, na dan 1. januara 2018. godine.

Na osnovu analize sprovedene do datuma ovih finansijskih izveštaja, ukupan efekat prve primene MSFI 9, za koji je uvećan akumulirani gubitak ranijih godina iznosi na dan 1. januara 2018. godine RSD 29.084 hiljade i rezultat je povećanja obezvredjenja finansijskih sredstava za isti iznos.

Pregled efekata prve primene MSFI 9 prikazan je u sledećoj tabeli:

Homogena grupa	Dodatna ispravka vrednosti
Pravna lica i banke bez eksternog rejtinga	30.804
Državne i finansijske institucije	838
Vanbilansna evidencija	(10.922)
Ostalo	3
Fizička lica - krediti	(259)
Fizička lica- kreditne kartice i dozvoljeno prekoračenje računa	8.620
Ukupno	29.084

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

---

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (Nastavak)**2.2. Usporedne informacije**

Usporedne podatke čine finansijski izveštaji Banke za 2016. godinu, sastavljeni u skladu sa MSFI, koji su bili predmet revizije.

2.3. Stalnost poslovanja

Priloženi finansijski izveštaji Banke su sastavljeni u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, koje podrazumeva da će Banka nastaviti sa poslovanjem u predvidljivoj budućnosti, koja obuhvata period od najmanje dvanaest meseci od datuma finansijskih izveštaja.

Na dan 31. decembra 2017. godine, regulatorni kapital Banke izračunat u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o adekvatnosti kapitala banke ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 103/2016) iznosi RSD 1.636.245 hiljada, odnosno EUR 13.811.156 prema zvaničnom srednjem kursu na dan izveštavanja i iznad je minimalnog iznosa kapitala od EUR 10 miliona propisanog Zakonom o bankama ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 107/2005, 91/2010 i 14/2015).

Rukovodstvo Banke priprema adekvatan Plan upravljanja kapitalom u smislu procesa interne procene adekvatnosti kapitala koji će omogućiti realizaciju daljih aktivnosti na povećanju kapitala, a u cilju kontinuiranog obezbeđivanja iznosa kapitala dovoljnog za pokriće svih rizika kojima će Banka biti izložena u svom poslovanju u narednom periodu.

Vlasnik Banke, VTB Bank OAD, Sankt Peterburg, je u svom godišnjem izveštaju o poslovanju za 2017. godinu obelodanio da postoji namera VTB bankarske grupe o prodaji dela zavisnih članica, među kojima se nalazi i VTB banka a.d. Beograd. Vlasnik i Banka u tom smislu očekuju da će se ova transakcija uspešno sprovesti u toku 2018. godine, što će stvoriti osnovu za dalji nesmetani održivi razvoj Banke.

Imajući u vidu prethodno navedeno, rukovodstvo smatra da Banka ima adekvatne resurse, kao i podršku vlasnika da nastavi sa poslovanjem u doglednoj budućnosti.

2.4. Korišćenje procenjivanja

Sastavljanje finansijskih izveštaja u skladu sa MSFI zahteva primenu izvesnih ključnih računovodstvenih procena. Ono, takođe, zahteva da rukovodstvo koristi svoje prosuđivanje u primeni računovodstvenih politika Banke. Ove procene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izveštaja. Stvarni rezultati mogu odstupati od ovih procena.

Procene, kao i pretpostavke na osnovu kojih su izvršene procene, predmet su redovnih provera. Ukoliko se putem provera utvrdi da je došlo do promene u procenjenoj vrednosti, utvrđeni efekti se priznaju u finansijskim izveštajima u periodu kada je do promene došlo.

Oblasti koje zahtevaju prosuđivanje većeg stepena ili veće složenosti, odnosno oblasti u kojima pretpostavke i procene imaju materijalni značaj za priložene finansijske izveštaje obelodanjene su u Napomeni 4.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

---

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA**3.1. Prihodi i rashodi od kamata**

Prihodi i rashodi od kamata, uključujući i zateznu kamatu i ostale prihode i ostale rashode vezane za kamatonosnu aktivu, odnosno kamatonosnu pasivu, obračunati su po načelu uzročnosti prihoda i rashoda i uslovima iz obligacionog odnosa, koji su definisani ugovorom između Banke i komitentata.

Za sve finansijske instrumente koji nose kamatu, prihodi ili rashodi po osnovu kamata knjiženi su u bilansu uspeha po efektivnoj kamatnoj stopi, koja predstavlja stopu koja precizno diskontuje procenjena buduća plaćanja ili primanja kroz očekivani životni vek finansijskog instrumenta ili, kada je to prikladno, u kraćem vremenskom periodu, na neto knjigovodstvenu vrednost finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza.

Obračun efektivne kamatne stope uključuje sve plaćene ili primljene naknade i troškove, koji su sastavni deo efektivne kamatne stope.

Naknade po osnovu odobrenih kredita se razgraničavaju na proporcionalnoj osnovi tokom perioda otplate kredita i priznaju u bilansu uspeha u okviru prihoda od kamata.

U slučaju da je vrednost finansijskog sredstva umanjena po osnovu gubitka usled obezvređenja, prihod od kamate nastavlja da se obračunava primenom efektivne kamatne stope korišćene za diskontovanje budućih novčanih tokova u svrhu merenja i izračunavanja gubitka usled obezvređenja.

Banka koristi pristup kojim nastavlja sa obračunom i priznavanjem kamate na obezvređene plasmane, kao i obračun ispravke vrednosti potraživanja po tom osnovu, uz naknadnu korekciju, u okviru bilansa uspeha (storno iskazanih rashoda po osnovu ispravke vrednosti potraživanja za kamatu i prihoda od kamata).

Rashodi kamata po depozitima razgraničavaju se i priznaju u bilansu uspeha u periodu na koji se odnose.

3.2. Prihodi i rashodi od naknada i provizija

Prihodi i rashodi od naknada i provizija nastali pružanjem, odnosno korišćenjem bankarskih usluga, priznaju se po načelu uzročnosti prihoda i rashoda, odnosno na obračunskoj osnovi i utvrđuju se za period kada su ostvareni, tj. kada je usluga pružena.

Naknade i provizije prevashodno čine naknade za usluge platnog prometa, izdate garancije i druge bankarske usluge.

Prihodi od naknada se mogu svrstati u dve kategorije:

/i/ Prihod od naknada po osnovu usluga koje se pružaju u određenom vremenskom periodu

Naknade dobijene za pružanje usluga tokom određenog perioda razgraničavaju se tokom perioda pružanja usluga.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

---

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.2. Prihodi i rashodi od naknada i provizija (Nastavak)

/iii/ Prihodi od naknada povezani sa izvršenjem određenog posla

Naknade ili komponente naknada koje su povezane sa izvršenjem određenog posla se priznaju pošto se ispune odgovarajući kriterijumi.

Prihodi i rashodi po osnovu naknada i provizija koji su sastavni deo efektivne kamatne stope finansijskog sredstva ili obaveze uključeni su u utvrđivanje efektivne kamatne stope i priznaju se u bilansu uspeha kao prihodi od kamata.

Prihodi od naknada i provizija za bankarske usluge priznaju se po načelu uzročnosti i utvrđuju za period kada su ostvareni odnosno kada je usluga pružena. Naknade i provizije prevashodno čine naknade za usluge platnog prometa, kupoprodaju deviza, naknade za vođenje računa kod Banke i druge bankarske usluge.

Naknade za izdavanje garancija i drugih jemstava se razgraničavaju na period trajanja garancije ili jemstva proporcionalnom metodom obračuna i priznaju u bilansu uspeha kao prihodi od naknada.

Ostali rashodi od naknada i provizija se uglavnom odnose na naknade po osnovu izvršenih transakcija i usluga i evidentiraju se u trenutku primanja usluge.

3.3. Preračunavanje stranih valuta

Stavke uključene u finansijske izveštaje Banke odmeravaju se korišćenjem valute primarnog privrednog okruženja u kome Banka posluje (funkcionalna valuta).

Finansijski izveštaji prikazani su u hiljadama dinara (RSD), koji predstavlja funkcionalnu i zvaničnu izveštajnu valutu u Republici Srbiji.

Poslovne promene nastale u stranoj valuti su preračunate u dinare po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza, koji je važio na dan poslovne promene. Sredstva i obaveze iskazani u stranoj valuti na dan bilansa stanja preračunati su u dinare po zvaničnom srednjem kursu Narodne banke Srbije koji je važio na taj dan (Napomena 39).

Pozitivne ili negativne kursne razlike nastale prilikom preračuna pozicija bilansa stanja iskazanih u stranoj valuti i prilikom poslovnih transakcija u stranoj valuti, evidentirane su u korist ili na teret bilansa uspeha kao prihodi i rashodi po osnovu kursnih razlika (Napomena 8).

Dobici i gubici koji nastaju prilikom preračuna finansijskih sredstava i obaveza sa ugovorenom valutnom klauzulom evidentiraju se u bilansu uspeha u okviru prihoda, odnosno rashoda od kursnih razlika i efekata valutne klauzule (Napomena 8).

Preuzete i potencijalne obaveze u stranoj valuti preračunate su u dinare po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza na dan bilansa stanja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

---

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)**3.4. Finansijski instrumenti**

Finansijski instrumenti se inicijalno vrednuju po fer vrednosti, uvećanoj za troškove transakcija (izuzev finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha), koji su direktno pripisivi nabavci ili emitovanju finansijskog sredstva ili finansijske obaveze.

Priznavanje finansijskih sredstava i finansijskih obaveza

Finansijska sredstva i finansijske obaveze se evidentiraju u bilansu stanja Banke od momenta kada se Banka ugovornim odredbama vezala za instrument.

Kupovina ili prodaja finansijskih sredstava na "regularan način" priznaje se primenom obračuna na datum izmirivanja.

Prestanak priznavanja finansijskih sredstava i finansijskih obaveza

Finansijska sredstva prestaju da se priznaju kada Banka izgubi kontrolu nad ugovorenim pravima nad tim instrumentima, što se dešava kada su prava korišćenja instrumenata realizovana, istekla, napuštena ili ustupljena.

Kada je Banka prenela prava na gotovinske prilive po osnovu sredstava ili je sklopila ugovor o prenosu, i pri tom nije niti prenela niti zadržala sve rizike i koristi u vezi sa sredstvom, niti je prenela kontrolu nad sredstvom, sredstvo se priznaje u onoj meri koliko je Banka angažovana u pogledu sredstva. Dalje angažovanje Banke, koje ima formu garancije na preneseno sredstvo, se vrednuje u iznosu originalne knjigovodstvene vrednosti sredstva ili iznosu maksimalne naknade koju bi Banka morala da isplati, u zavisnosti koji iznos je niži.

Finansijske obaveze prestaju da se priznaju kada je obaveza predviđena ugovorom ispunjena, otkazana ili istekla.

U slučaju gde je postojeća finansijska obaveza zamenjena drugom obavezom prema istom poveriocu, ali pod značajno promenjenim uslovima ili ukoliko su uslovi kod postojeće obaveze značajno izmenjeni, takva zamena ili promena uslova tretira se kao prestanak priznavanja prvobitne obaveze sa istovremenim priznavanjem nove obaveze, dok se razlika između prvobitne i nove vrednosti obaveze priznaje u bilansu uspeha.

Dobici na prvi dan

Kada se cena transakcije na neaktivnom tržištu razlikuje od fer vrednosti na osnovu ostalih uporedivih tržišnih transakcija u okviru istog instrumenta ili baziranih na tehnikama procenjivanja čiji varijabilni parametri obuhvataju samo podatke raspoložive na uporedivim tržištima, Banka odmah priznaje razliku između cene transakcije i fer vrednosti (dobitak na prvi dan) u bilansu uspeha.

Klasifikacija finansijskih instrumenata

Rukovodstvo Banke vrši klasifikaciju finansijskih instrumenata pri inicijalnom priznavanju. Klasifikacija finansijskih instrumenata prilikom početnog priznavanja zavisi od svrhe zbog koje su finansijski instrumenti stečeni i njihovih karakteristika.

Banka je klasifikovala finansijska sredstva u sledeće kategorije: finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha, hartije od vrednosti koje se drže do dospeća, krediti i potraživanja i hartije od vrednosti raspoložive za prodaju.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

---

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.4. Finansijski instrumenti (Nastavak)

Naknadno vrednovanje finansijskih sredstava zavisi od njihove klasifikacije, kao što sledi:

3.4.1. *Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha*

Ova kategorija uključuje dve potkategorije finansijskih sredstava: ona koja se drže radi trgovanja i ona koja se vode po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

Finansijska sredstva se klasifikuju kao sredstva za trgovanje ako su pribavljena radi prodaje ili ponovne kupovine u kratkom roku, radi ostvarivanja dobitaka iz kratkoročnih promena cena istih ili su derivati. Navedena sredstva se evidentiraju u bilansu stanja po fer vrednosti.

Svi dobitci i gubici koji nastaju prilikom vrednovanja i prodaje finansijskih sredstava po fer vrednosti iskazuju se u bilansu uspeha.

Banka na dan 31. decembra 2017. i 2016. godine nije imala finansijska sredstva po fer vrednost kroz bilans uspeha iskazana u bilansu stanja.

3.4.2. *Hartije od vrednosti koje se drže do dospeća*

Hartije od vrednosti koje se drže do dospeća su finansijska sredstva sa fiksnim plaćanjima ili plaćanjima koja mogu da se utvrde i sa fiksnim dospećem, za koje Banka ima pozitivnu nameru i sposobnost da ih drži do dospeća.

Hartije od vrednosti koje se drže do dospeća sastoje se od državnih zapisa i ostalih dužničkih hartija od vrednosti.

Nakon inicijalnog priznavanja, hartije od vrednosti koje se drže do dospeća evidentiraju se po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda efektivne kamatne stope, umanjenoj za ispravke vrednosti, odnosno gubitak po osnovu obezvređenja. Amortizovana vrednost obračunava se uzimajući u obzir sve diskonte ili premije pri kupovini u toku perioda dospeća.

Banka vrši individualnu procenu da bi utvrdila da li postoje objektivni dokazi o obezvređenju ulaganja u hartije od vrednosti koje se drže do dospeća.

Ukoliko postoje objektivni dokazi da je došlo do obezvređenja, iznos gubitka usled obezvređenja hartija od vrednosti koje se drže do dospeća obračunava se kao razlika između knjigovodstvene vrednosti ulaganja i sadašnje vrednosti očekivanih tokova gotovine eskontovanih po originalnoj kamatnoj stopi ulaganja i iskazuje se u bilansu uspeha kao rashod indirektnih otpisa plasmana.

Ukoliko u narednom periodu dođe do smanjenja iznosa procenjenog obezvređenja kao posledica nekog događaja koji je usledio nakon priznavanja obezvređenja, svaki iznos obezvređenja koji je prethodno priznat se umanjuje i efekti se evidentiraju u korist bilansa uspeha.

Prihodi po osnovu obračunatih kamata na ove instrumente se obračunavaju metodom efektivne kamatne stope i iskazuju se u okviru prihoda od kamata. Naknade koje su deo efektivnog prinosa na ove instrumente se razgraničavaju i iskazuju kao pasivna vremenska razgraničenja i priznaju u korist bilansa uspeha tokom perioda trajanja instrumenta.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

---

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.4. Finansijski instrumenti (Nastavak)

3.4.3. Krediti i potraživanja

Kredit i potraživanja su nederivativna finansijska sredstva sa fiksnim ili odredivim isplata koja nisu kotirana na aktivnom tržištu. Kredit i plasmani bankama i komitentima odobreni od strane Banke evidentiraju se u bilansu stanja od momenta prenosa sredstava korisniku kredita.

Svi kredit i plasmani se inicijalno priznaju po fer vrednosti. Nakon početnog vrednovanja, kredit i plasmani bankama i komitentima se iskazuju u neotplaćenim iznosima plasmana, uzimajući u obzir sve popuste ili premije prilikom sticanja, umanjnim za iznose ispravki vrednosti po osnovu obezvređenja.

Amortizovana vrednost predstavlja iznos koji se priznaje nakon inicijalnog sticanja sredstva, umanjn za otplate glavnice i uvečan za obračunatu, a umanjn za naplaćenu kamatu primenom metode efektivne kamatne stope na razliku između inicijalnog iznosa i iznosa na dan dospeća i umanjn za ispravke vrednosti.

Kredit su iskazani u bilansu stanja u visini odobrenog plasmana, uključujući sva potraživanja od kamata, naknada i provizija kao i aktivna vremenska razgraničenja koja se odnose na razgraničena potraživanja po navednim osnovama, umanjnog za otplaćenu glavicu, pasivna vremenska razgraničenja naknada koje ulaze u obračun efektivne kamatne stope i ispravku vrednosti koja se zasniva na proceni identifikovanih rizika za pojedinačne plasmane, kao i rizika za koje iskustvo Banke ukazuje da su sadržani u kreditnom portfoliju. Za procenu navednih rizika rukovodstvo Banke primenjuje interno usvojenu metodologiju.

Prihodi i potraživanja po osnovu obračunatih kamata na ove instrumente se evidentiraju u okviru prihoda od kamata, odnosno potraživanja od kamata. Kamate koje su deo efektivnog prinosa na ove instrumente se razgraničavaju i iskazuju kao pasivna vremenska razgraničenja i priznaju u korist bilansa uspeha u okviru prihoda od kamata tokom perioda trajanja instrumenta.

Kredit u dinarima, za koje je ugovorena zaštita od rizika vezivanjem za kurs dinara u odnosu na EUR ili USD, revalorizovani su u skladu sa konkretnim ugovorom za svaki kredit. Razlika između vrednosti neotplaćene glavnice i iznosa obračunatog primenom valutne klauzule iskazana je u okviru datih kredita i depozita.

Dobici i gubici nastali po osnovu primene valutne klauzule evidentiraju se u bilansu uspeha u korist prihoda, odnosno rashoda od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule.

Obezvređenje kredita i rezervisanja za rizike

U skladu sa internom politikom Banke, na svaki izveštajni datum Banka procenjuje da li postoji objektivan dokaz umanjnjenja (obezvređenja) vrednosti finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava.

Gubici po osnovu obezvređenja se priznaju samo ako postoji objektivan dokaz o obezvređenju kao rezultat jednog ili više događaja koji su nastali nakon početnog priznavanja sredstva i kada isti utiču na procenjene buduće novčane tokove finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava koji mogu biti pouzdano procenjeni.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

---

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.4. Finansijski instrumenti (Nastavak)

3.4.3. Krediti i potraživanja (Nastavak)

Obezvredjenje kredita i rezervisanja za rizike (Nastavak)

Indikatori na osnovu kojih Banka određuje da li postoji objektivan dokaz o obezvređenju kredita i plasmana uključuju sledeće:

- kašnjenja u plaćanju ugovorene otplate glavnice ili kamate;
- finansijske poteškoće dužnika, uključujući i mogućnost bankrotstva ili nekog drugog vida finansijske reorganizacije dužnika;
- kršenje ugovornih obaveza;
- pogoršanje konkurentne pozicije dužnika;
- smanjenje vrednosti instrumenata obezbeđenja kredita; i
- druge pokazatelje koji ukazuju da postoji merljivo smanjenje budućih tokova gotovine, kao što su promene u nacionalnim i ekonomskim uslovima koji su u neposrednoj vezi sa neizvršenjem ugovorenih obaveza.

Shodno usvojenoj politici, Banka prvo procenjuje da li postoji objektivan dokaz o obezvređenju za pojedinačno finansijsko sredstvo koje je pojedinačno značajno, i pojedinačno ili grupno za finansijska sredstva koja nisu pojedinačno značajna. Ukoliko Banka utvrdi da ne postoji objektivan dokaz o obezvređenju za pojedinačno finansijsko sredstvo, bilo da je značajno ili ne, navedeno sredstvo Banka uključuje u grupu finansijskih sredstava sa sličnim karakteristikama kreditnog rizika i grupno ih procenjuje za obezvređenje.

Sredstva koja se pojedinačno procenjuju za obezvređenje i za koja se gubitak pri obezvređenju priznaje ili nastavlja da se priznaje, ne uključuju se u grupno procenjivanje obezvređenja. Ukoliko postoji objektivni dokaz da je nastao gubitak zbog umanjenja vrednosti, iznos gubitka se utvrđuje kao razlika između knjigovodstvene vrednosti kredita i njegove nadoknadive vrednosti, koja predstavlja sadašnju vrednost procenjenih budućih tokova gotovine, diskontovanih po originalnoj efektivnoj kamatnoj stopi za to finansijsko sredstvo. Ukoliko kredit ima varijabilnu kamatnu stopu, koristi se tekuća efektivna kamatna stopa. Kalkulacija sadašnje vrednosti procenjenih budućih tokova gotovine finansijskog sredstva obezbeđenog kolateralom reflektuje tokove gotovine koji mogu nastati po osnovu realizacije instrumenta obezbeđenja plaćanja.

Za potrebe grupne procene obezvređenja, finansijska sredstva se grupišu na osnovu sličnih karakteristika kreditnog rizika i internog sistema klasifikacije Banke po vrsti sredstva, industrijskoj grani, statusu dospelih a nenaplaćenih kredita i sl. Budući tokovi gotovine za grupu finansijskih sredstava koja se kolektivno klasifikuju i procenjuju za obezvređenje utvrđuju se na osnovu iskustva Banke o prethodnim, istorijskim gubicima za sredstva sa sličnim karakteristikama kreditnog rizika.

Podaci o istoriji ostvarivanja gubitaka za svrhe grupne procene obezvređenja sredstava se koriguju na osnovu trenutno dostupnih podataka koji odražavaju efekte tekućeg stanja koje je uticalo na period u kome je iskustvo u ostvarivanju gubitaka stečeno, kao i da bi se otklonili efekti uslova iz prethodnog perioda koji trenutno ne postoje.

Banka redovno proverava i preispituje metodologiju i pretpostavke korišćene za procenu budućih tokova gotovine kako bi se smanjile razlike između procenjenih gubitaka i stvarno nastalih gubitaka.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

---

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.4. Finansijski instrumenti (Nastavak)

3.4.3. Krediti i potraživanja (Nastavak)

Obezvredenje kredita i rezervisanja za rizike (Nastavak)

Knjigovodstvena vrednost sredstva se smanjuje korišćenjem računa ispravke vrednosti, a gubici nastali po osnovu obezvređenja kredita i potraživanja, kao i ostalih finansijskih sredstava vrednovanih po amortizovanoj vrednosti, evidentiraju se u bilansu uspeha kao rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki (Napomena 10).

Kreditni i sa njima povezana ispravka vrednosti se u potpunosti isknižavaju kada ne postoje realni izgledi da će sredstva u budućnosti biti nadoknađena i kada su kolaterali realizovani ili je izvršen prenos kolaterala na Banku.

Ukoliko tokom narednog perioda dođe do smanjenja iznosa priznatog gubitka usled obezvređenja, koje nastaje kao posledica nekog događaja koji se odigrao nakon ranije priznatog obezvređenja, prethodno priznat gubitak po osnovu obezvređenja se smanjuje korigovanjem računa ispravke vrednosti, a iznos korekcije se priznaje u bilansu uspeha kao prihod po osnovu umanjenja obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki (Napomena 10).

Otpis nenaplativih potraživanja vrši se na osnovu odluka suda, Upravnog odbora, Skupštine Banke ili Izvršnog odbora Banke kada nema realne mogućnosti za naplatu i kada su svi instrumenti obezbeđenja naplate kredita aktivirani.

3.4.4. Reprogramirani krediti

Kada je u mogućnosti, Banka radije reprogramira kredite nego što realizuje sredstva obezbeđenja. To može da podrazumeva produženje roka otplate, kao i nove uslove kreditiranja. Nakon izmene uslova, ne smatra se da je kredit dospeo, ali ako nakon restrukturiranja postoji dokaz o obezvređenju potraživanja klijentu se dodeljuje status neizmirenja obaveza. Rukovodstvo kontinuirano kontroliše reprogramirane kredite kako bi se osiguralo ispunjenje svih kriterijuma, kao i budućih plaćanja.

3.4.5. Hartije od vrednosti raspoložive za prodaju

Hartije od vrednosti koje su namenjene da se drže na neodređeni vremenski period, a koje mogu biti prodane usled potrebe za obezbeđenjem likvidnosti ili izmena u kamatnim stopama, kursovima stranih valuta ili cena kapitala, klasifikuju se kao "hartije od vrednosti raspoložive za prodaju".

Hartije od vrednosti raspoložive za prodaju obuhvataju instrumente kapitala drugih pravnih lica i druge hartije od vrednosti raspoložive za prodaju.

Nakon inicijalnog priznavanja, hartije od vrednosti raspoložive za prodaju se iskazuju po fer vrednosti. Fer vrednost hartija od vrednosti koje se kotiraju na berzi zasniva se na tekućim cenama ponude.

Nerealizovani dobitci i gubici po osnovu hartija raspoloživih za prodaju evidentiraju se u okviru revalorizacionih rezervi, dok se hartija od vrednosti ne proda, naplati ili na drugi način realizuje, ili dok ta hartija od vrednosti nije obezvređena. Kada se hartije od vrednosti raspoložive za prodaju otuđe, ili kada im se umanja vrednost, kumulirane korekcije fer vrednosti priznate u okviru kapitala evidentiraju se u bilansu uspeha.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

---

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.4. Finansijski instrumenti (Nastavak)

3.4.5. Hartije od vrednosti raspoložive za prodaju (Nastavak)

Učešća u kapitalu drugih pravnih lica koja nemaju kotiranu tržišnu cenu na aktivnom tržištu i za koje su ostali metodi razumnog procenjivanja neodgovarajući, izuzeta su od vrednovanja po tržišnoj vrednosti i iskazuju se po nabavnoj vrednosti umanjenoj za ispravku vrednosti.

Kada su u pitanju učešća u kapitalu i ostale hartije od vrednosti raspoložive za prodaju, Banka na dan bilansa stanja vrši procenu da li postoje objektivni dokazi da je jedno ili više ulaganja obezvređeno.

U slučaju učešća u kapitalu drugih pravnih lica klasifikovanih kao raspoloživa za prodaju, u objektivne dokaze se svrstava značajan ili prolongiran pad fer vrednosti ulaganja ispod nabavne vrednosti.

Kada postoje dokazi o obezvređenju, kumulativni gubitak, vrednovan kao razlika između nabavne cene i tekuće fer vrednosti, umanjen za bilo koji gubitak usled obezvređenja tog ulaganja, koje je prethodno priznato na teret bilansa uspeha, se uklanja iz kapitala i priznaje se na teret bilansa uspeha. Ispravke vrednosti po osnovu obezvređenja učešća u kapitalu se ne ukidaju preko bilansa uspeha, već se povećanje fer vrednosti, nakon priznatog obezvređenja, priznaje direktno u korist kapitala. Ispravke vrednosti po osnovu obezvređenja učešća u kapitalu, koja se ne kotiraju na aktivnom tržištu i čija se fer vrednost ne može pouzdano utvrditi, se procenjuju kao razlika između njihove knjigovodstvene vrednosti i sadašnje vrednosti očekivanih budućih tokova gotovine, priznaju se na teret bilansa uspeha i ne ukidaju do prestanka priznavanja sredstava.

Dobici i gubici po osnovu prodaje ovih hartija od vrednosti evidentiraju se u bilansu uspeha u okviru dobitka/gubitka po osnovu prodaje hartija od vrednosti koje su raspoložive za prodaju.

U slučaju dužničkih instrumenata koji su klasifikovani kao raspoloživi za prodaju, obezvređenje se procenjuje na osnovu istih kriterijuma kao i za finansijska sredstva koja se iskazuju po amortizovanoj nabavnoj vrednosti. Ukoliko se, u narednoj godini, fer vrednost dužničkog instrumenta poveća i ukoliko se taj rast može objektivno povezati sa događajem koji se desio nakon što je gubitak usled obezvređenja priznat na teret bilansa uspeha, gubitak usled obezvređenja se ukida u korist bilansa uspeha.

Banka je shodno Odluci Izvršnog odbora br. 232/2017 od 30. oktobra 2017. godine izvršila reklasifikaciju hartija od vrednosti koje je u svom portfoliju imala kao hartije od vrednosti koje se drže do dospeća u hartije od vrednosti raspoložive za prodaju (Napomena 17).

3.4.6. Izdati finansijski instrumenti i ostale finansijske obaveze

Izdati finansijski instrumenti ili njihove komponente se klasifikuju kao obaveze kada suština ugovornog odnosa ukazuje da Banka ima obavezu ili da isporuči gotovinu ili neko drugo finansijsko sredstvo imaocu, ili da ispuni obavezu na drugačiji način od razmene gotovine ili drugog finansijskog sredstva za fiksni broj sopstvenih akcija.

Komponente složenih finansijskih instrumenata, koje sadrže i elemente obaveza i elemente kapitala, iskazuju se posebno, pri čemu se komponenti kapitala dodeljuje ostatak vrednosti po odbitku iznosa koji je posebno određen kao fer vrednost komponente obaveza na dan izdavanja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

---

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.4. Finansijski instrumenti (Nastavak)

3.4.6. Izdati finansijski instrumenti i ostale finansijske obaveze (Nastavak)

Naknadno vrednovanje finansijskih obaveza zavisi od njihove klasifikacije, kao što sledi:

Depoziti banaka i komitenata

Depoziti banaka i komitenata, kao i ostale kamatonosne finansijske obaveze se prvobitno priznaju po fer vrednosti, umanjenoj za nastale transakcione troškove, izuzev finansijskih obaveza koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Nakon početnog priznavanja, kamatonosni depoziti i krediti se iskazuju po amortizovanoj vrednosti.

Obaveze po kreditima

Obaveze po kreditima se inicijalno priznaju po fer vrednosti umanjenoj za nastale transakcione troškove. Obaveze po kreditima se naknadno vrednuju po amortizovanoj vrednosti, korišćenjem efektivne kamatne stope.

Obaveze po kreditima se klasifikuju kao tekuće obaveze, osim ukoliko Banka nema bezuslovno pravo da izmiri obavezu za najmanje 12 meseci nakon datuma izveštavanja.

Obaveze iz poslovanja

Obaveze prema dobavljačima i ostale tekuće obaveze vrednuju se po amortizovanoj vrednosti, što zbog kratkoročne prirode ovih obaveza odgovara njihovoj nominalnoj vrednosti.

3.4.7. Reklasifikacija finansijskih sredstava

MRS 39 "Finansijski instrumenti: priznavanje i odmeravanje" propisuje uslove pod kojima se finansijska sredstva mogu reklasifikovati. Finansijska sredstva se reklasifikuju iz kategorije u kategoriju u zavisnosti od toga da li ispunjavaju kriterijume za prebacivanje u drugu kategoriju i od namere rukovodstva Banke u vezi sa određenim finansijskim sredstvom.

Finansijska sredstva osim kredita i potraživanja mogu da se reklasifikuju van kategorije po fer vrednosti kroz bilans uspeha samo u retkim okolnostima. Finansijsko sredstvo se reklasifikuje po svojoj fer vrednosti na dan reklasifikacije. Fer vrednost finansijskog sredstva na datum reklasifikacije postaje njegova nova nabavna vrednost ili amortizovana vrednost, kako je primenjivo, a nijedan dobitak ili gubitak već priznat u bilansu uspeha se ne stornira.

3.4.8. Prebijanje finansijskih sredstava i finansijskih obaveza

Finansijska sredstva i finansijske obaveze se prebijaju, a razlika između njihovih suma se priznaje u bilansu stanja ako, i samo ako, postoji zakonom omogućeno pravo da se izvrši prebijanje priznatih iznosa i postoji namera da se isplata izvrši po neto osnovu, ili da se istovremeno proda sredstvo i izmiri obaveza.

3.5. Derivati

Derivati se priznaju po fer vrednosti i evidentiraju kao sredstva, ako je njihova fer vrednost pozitivna, ili kao obaveze, ako je njihova fer vrednost negativna. Promene fer vrednosti derivata se priznaju u bilansu uspeha.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

---

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.6. Rezerva za procenjene gubitke koji mogu nastati po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki

Rezerva za procenjene gubitke koji mogu nastati po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki se utvrđuje u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 94/2011, 57/2012, 123/2012, 43/2013, 113/2013, 135/2014, 25/2015, 38/2015, 61/2016, 69/2016 91/2016, 101/2017 i 114/2017).

Ukupna potraživanja od jednog dužnika (bilansna aktiva i vanbilansne stavke koje se klasifikuju) klasifikuju se u kategorije A, B, V, G i D, na osnovu kriterijuma blagovremenosti, odnosno docnje u izmirivanju obaveza prema Banci, na osnovu procene njegovog finansijskog stanja, odnosno kreditne sposobnosti i na osnovu kvaliteta pribavljenih sredstava obezbeđenja. Sva potraživanja od istog dužnika klasifikuju se u jednu kategoriju, koja se određuje na osnovu potraživanja koje je najnepovoljnije klasifikovano, izuzev potraživanja koja su obezbeđena prvoklasnim ili adekvatnim sredstvom obezbeđenja.

Na osnovu klasifikacije potraživanja, a u skladu sa navedenom odlukom Narodne banke Srbije, rezerva za procenjene gubitke obračunava se na osnovicu za obračun ove rezerve primenom sledećih procenata: A - 0%, B - 2%, V - 15%, G - 30% i D - 100%.

Osnovicu za obračun rezerve za procenjene gubitke predstavlja bruto knjigovodstvena vrednost potraživanja umanjena za: neiskorišćeni iznos okvirnih kredita i ostalih plasmana koje Banka može bezuslovno ili bez prethodne najave otkazati ili za koje je ugovoreno pravo Banke da jednostrano raskine ugovor usled pogoršanja finansijskog stanja, odnosno kreditne sposobnosti dužnika; 80% neiskorišćenog iznosa okvirnih i ostalih plasmana sa efektivnim rokom dospeća do godinu dana; 50% neiskorišćenog iznosa okvirnih i ostalih plasmana sa efektivnim rokom dospeća dužim od godinu dana i 50% vrednosti licitacionih i tenderskih garancija, garancija za dobro izvršenje posla, carinskih garancija i garancija za izmirenje obaveza, kao i činidbenih garancija.

Banka je svojim unutrašnjim aktom odredila kriterijume i metodologiju za utvrđivanje rezerve za procenjene gubitke u skladu sa navedenom Odlukom Narodne banke Srbije, na osnovu procene finansijskog stanja i kreditne sposobnosti dužnika, docnje dužnika u izmirenju obaveza i kvaliteta instrumenata obezbeđenja plaćanja.

Potrebna rezerva za procenjene gubitke predstavlja zbir pozitivnih razlika između rezerve za procenjene gubitke obračunate u skladu sa gorenavedenom odlukom i utvrđenog iznosa ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama na nivou dužnika, koja su u skladu sa računovodstvenom politikom Banke obelodanjenom u Napomeni 3.4.3. iskazana na teret rashoda u bilansu uspeha (Napomena 10).

Potrebna rezerva za procenjene gubitke po bilansnoj aktivi i vanbilansnim stavkama predstavlja odbitnu stavku od kapitala u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke. Banka je dužna da u svakom trenutku održava kapital na nivou koji je potreban za pokriće svih rizika kojima je Banka izložena i da se pokazatelj adekvatnosti kapitala održava na nivou koji nije ispod 12%.

Banka je procenjeni iznos potrebne rezerve na dan 31. decembra 2017. godine i 2016. godine obelodanila kao odbitnu stavku od kapitala (Napomena 36).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

---

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)**3.7. Gotovina i gotovinski ekvivalenti**

Gotovinu čine gotovina u blagajni i depoziti po viđenju (žiro račun i devizni računi) kod banaka u zemlji i inostranstvu, a gotovinske ekvivalente čine kratkoročna visokolikvidna ulaganja koja se mogu neposredno unovčiti uz beznačajni rizik smanjenja vrednosti, depoziti kod Narodne banke Srbije i kratkoročne hartije od vrednosti koje se mogu refinansirati kod Narodne banke Srbije.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti za potrebe izveštaja o tokovima gotovine uključuju novac u blagajni, žiro račun kod Narodne banke Srbije i tekuće račune kod drugih banaka i instrumente u postupku naplate.

3.8. Repo poslovi

Hartije od vrednosti kupljene po ugovoru kojim je utvrđeno da će se ponovo prodati na tačno određeni dan u budućnosti su priznate u bilansu stanja. Plaćena gotovina po tom osnovu, uključujući dospelu kamatu, se priznaje u bilansu stanja. Razlika između kupovne cene i cene po ponovnoj prodaji se tretira kao prihod po osnovu kamate i dospeva tokom trajanja ugovora.

3.9. Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja se inicijalno priznaju po nabavnoj vrednosti.

Nakon početnog priznavanja, nematerijalna ulaganja se iskazuju po nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu ispravku vrednosti i eventualne gubitke po osnovu umanjenja vrednosti sredstava.

Nematerijalna ulaganja se sastoje od softvera, licenci i ostalih nematerijalnih ulaganja.

Korisni vek upotrebe nematerijalnih ulaganja se procenjuje kao ograničen ili neograničen. Nematerijalna ulaganja sa ograničenim vekom trajanja se amortizuju tokom korisnog veka upotrebe. Period i metod amortizacije za nematerijalna ulaganja sa ograničenim vekom upotrebe se proveravaju najmanje jednom godišnje, na kraju finansijske godine.

Promene u očekivanom korisnom veku upotrebe ili očekivanom obrascu potrošnje budućih ekonomskih koristi sadržanih u sredstvu se obuhvataju tako što se promeni period ili metod amortizacije i tretiraju se kao promene u računovodstvenim procenama.

Troškovi amortizacije nematerijalnih ulaganja sa ograničenim vekom trajanja se priznaju na teret bilansa uspeha (Napomena 12).

Amortizacija nematerijalnih ulaganja se obračunava korišćenjem proporcionalne metode kako bi se njihovi troškovi raspodelili u toku sledećeg procenjenog veka upotrebe:

- Licence za softvere 3 do 5 godina
- Ostala nematerijalna ulaganja 3 do 5 godina

Izdaci vezani za razvoj ili održavanje kompjuterskih softverskih programa priznaju se kao trošak u periodu kada nastanu.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

---

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)**3.11. Obezvredenje nefinansijske imovine**

Saglasno usvojenoj računovodstvenoj politici, na dan izveštavanja, rukovodstvo Banke analizira vrednosti po kojima su prikazana nematerijalna ulaganja i nekretnine, postrojenja i oprema Banke. Ukoliko postoji indikacija da je neko sredstvo obezvređeno, nadoknadiv iznos te imovine se procenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvređenja.

Ukoliko je nadoknadivi iznos nekog sredstva procenjen kao niži od vrednosti po kojoj je to sredstvo prikazano, postojeća vrednost tog sredstva se umanjuje do visine nadoknadiwe vrednosti, koju predstavlja vrednost veća od fer vrednosti sredstva umanjene za troškove prodaje i vrednosti u upotrebi. Gubitak zbog obezvređenja se priznaje u iznosu razlike na teret rashoda saglasno MRS 36 "Umanjenje vrednosti imovine".

Nefinansijska sredstva (osim goodwill-a) kod kojih je došlo do umanjenja vrednosti se revidiraju na svaki izveštajni period zbog mogućeg ukidanja efekata umanjenja vrednosti.

3.12. Sredstva stečena naplatom potraživanja

Imovina nad kojom je preuzeto vlasništvo u procesu povraćaja obezvređenih kredita prikazuje se u okviru Ostalih sredstava. Sredstva stečena naplatom potraživanja se privremeno drže u svrhu likvidacije i iskazuju se po iznosu nižem od knjigovodstvene i fer vrednosti umanjene za troškove prodaje.

3.13. Stalna sredstva namenjena prodaji

Stalno sredstvo (ili raspoloživa grupa sredstava) priznaje se kao stalno sredstvo namenjeno prodaji ako Banka očekuje da će njegovu knjigovodstvenu vrednost povratiti kroz prodaju, a ne kroz nastavak korišćenja za obavljanje delatnosti, i kada su ispunjeni opšti kriterijumi za priznavanje u skladu za zahtevima MSFI 5 "Stalna imovina koja se drži za prodaju i prestanak poslovanja".

Stalno sredstvo se klasifikuje kao stalno sredstvo namenjeno prodaji ako su ispunjeni sledeći kriterijumi:

- sredstvo (ili grupa sredstava) je raspoloživa za neposrednu prodaju u stanju u kome se trenutno nalazi;
- postoji usvojeni plan prodaje stalnih sredstava i započeto je sa aktivnostima na ostvarenju plana prodaje;
- postoji aktivno tržište za takvo sredstvo i sredstvo je aktivno prisutno na tom tržištu; i
- verovatnoća prodaje je vrlo velika, odnosno postoji očekivanje da će prodaja biti realizovana u roku od godinu dana od dana klasifikacije sredstva kao stalnog sredstva namenjenog prodaji.

Stalna sredstva klasifikovana kao sredstva namenjena prodaji vrednuju se po nižoj vrednosti od knjigovodstvene (sadašnje) vrednosti i tržišne (fer) vrednosti umanjene za troškove prodaje.

Od momenta klasifikacije sredstva kao stalnog sredstva namenjenog prodaji, prestaje se sa obračunom amortizacije za ova sredstva.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

---

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.13. Stalna sredstva namenjena prodaji (Nastavak)

Ukoliko dođe do promene plana prodaje, stalno sredstvo prestaje da se klasifikuje kao stalno sredstvo namenjeno prodaji i u tom slučaju, stalno sredstvo se vrednuje po nižoj od sledeće dve vrednosti:

- knjigovodstvene vrednosti sredstva pre nego što je stalno sredstvo klasifikovano kao stalno sredstvo namenjeno prodaji, usklađene za obračunatu amortizaciju i obezvređenje koje bi bilo priznato da stalno sredstvo nije bilo klasifikovano kao stalno sredstvo namenjeno prodaji; i
- nadoknadive vrednosti na datum naknadne odluke da se sredstvo ne proda.

Dobici i gubici od otuđenja stalnih sredstava namenjenih prodaji iskazuju se tako što se od priliva od otuđenja (prodajne cene) oduzimaju knjigovodstvena vrednost sredstva i dogovarajući troškovi prodaje.

3.14. Lizing

Sagledavanje da li je određeni ugovor lizing ili sadrži elemente lizinga se zasniva na suštini ugovora i zahteva procenu da li ispunjenje ugovora zavisi od upotrebe određenog sredstva ili grupe sredstava i da li ugovor podrazumeva prenos prava korišćenja sredstava.

Postoje dve osnovne vrste lizinga:

(a) *Finansijski lizing - Banka kao zakupac*

Finansijski lizing, kojim se u suštini na Banku prenose svi rizici i koristi koji proizilaze iz vlasništva nad predmetom lizinga, se kapitalizuje na početku lizinga, po nižoj od fer vrednosti predmeta lizinga ili sadašnje vrednosti minimalnih plaćanja lizinga, i priznaje se u okviru osnovnih sredstava sa odgovarajućom obavezom prema zakupodavcu koja se iskazuje u okviru ostalih obaveza.

Ukoliko nije izvesno da će Banka do kraja trajanja lizinga steći vlasništvo nad predmetom lizinga, taj predmet se u potpunosti amortizuje tokom trajanja lizinga ili njegovog korisnog veka trajanja, u zavisnosti od toga koji je period kraći.

Lizing rate se raspoređuju na finansijski rashod i smanjenje obaveze po osnovu lizinga kako bi se ostvarila konstantna kamatna stopa na preostali iznos obaveza. Finansijski rashodi se priznaju direktno na teret bilansa uspeha u okviru rashoda od kamata.

Banka na dan 31. decembra 2017. godine nema sredstva uzeta u finansijski lizing.

(b) *Operativni lizing - Banka kao zakupac*

Zakup sredstava kod kojih su sve koristi i rizici u vezi sa vlasništvom zadržani kod zakupodavca, odnosno nisu preneti na zakupca, evidentiran je kao operativni lizing.

Plaćanja poslovnog zakupa, priznaju se kao rashod perioda u bilansu uspeha po proporcionalnom metodu (u momentu njihovog nastanka) tokom perioda trajanja zakupa (Napomena 13).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

---

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)**3.15. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva**

Rezervisanja se priznaju i vrše kada Banka ima sadašnju obavezu, zakonsku ili izvedenu, kao rezultat prošlih događaja i kada je verovatno da će doći do odliva resursa kako bi se izmirla obaveza i kada se može pouzdano proceniti iznos obaveze (Napomena 27).

Radi održavanja najbolje moguće procene rezervisanja se razmatraju, utvrđuju i ako je potrebno koriguju na svaki izveštajni datum. Rezervisanje se odmerava po sadašnjoj vrednosti očekivanih izdataka za izmirenje obaveze, primenom diskontne stope koja odražava tekuću tržišnu procenu vremenske vrednosti novca.

Kada više nije verovatan odliv ekonomskih koristi radi izmirenja zakonske ili izvedene obaveze rezervisanje se ukida u korist prihoda. Rezervisanje se prati po vrstama i može da se koristi samo za izdatke za koje je prvobitno bilo priznato. Rezervisanje se ne priznaje za buduće poslovne gubitke.

Potencijalne obaveze se ne priznaju u finansijskim izveštajima. Potencijalne obaveze se obelodanjuju u napomenama uz finansijske izveštaje, osim ako je verovatnoća odliva resursa koji sadrže ekonomske koristi veoma mala (Napomena 37(b) i (c)).

Banka ne priznaje potencijalna sredstva u finansijskim izveštajima. Potencijalna sredstva se obelodanjuju u napomenama uz finansijske izveštaje ukoliko je priliv ekonomskih koristi verovatan.

3.16. Subordinirane obaveze

Uzeti krediti na koje se plaća kamata i subordinirane obaveze klasifikuju se kao ostale finansijske obaveze i inicijalno se priznaju po fer vrednosti umanjenom za pripadajuće troškove. Naknadno vrednovanje vrši se po amortizovanoj vrednosti tokom perioda trajanja obaveze metodom efektivne kamatne stope.

3.17. Kapital

Kapital se sastoji od akcijskog kapitala (običnih akcija), akumuliranog gubitka i gubitka tekućeg izveštajnog perioda (Napomena 29).

3.18. Primanja zaposlenih**(a) Porezi i doprinosi za obavezno socijalno osiguranje**

U skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, Banka je obavezna da uplaćuje porez, kao i doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih i na teret poslodavca u iznosima koji se obračunavaju primenom zakonom propisanih stopa.

Banka ima zakonsku obavezu da izvrši obustavu obračunatih doprinosa iz bruto zarada zaposlenih i da za njihov račun izvrši prenos obustavljenih sredstava u korist odgovarajućih državnih fondova. Banka nije u obavezi da zaposlenima isplaćuje naknade koje predstavljaju obavezu Penzionog fonda Republike Srbije.

Porezi i doprinosi koji se odnose na definisane planove naknada po osnovu zarada evidentiraju se kao rashod perioda na koji se odnose.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

---

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.18. Primanja zaposlenih (Nastavak)

(b) Obaveze po osnovu ostalih naknada - Otpremnine prilikom odlaska u penziju

U skladu sa Zakonom o radu, Banka ima obavezu isplate naknade zaposlenima prilikom odlaska u penziju u iznosu od dve prosečne bruto zarade u Republici Srbiji prema poslednjem objavljenom podatku republičkog organa nadležnog za statistiku. Troškovi i obaveze po osnovu ovih planova nisu obezbeđeni fondovima.

Rezervisanja po osnovu ovih naknada i sa njima povezani troškovi se priznaju u iznosu sadašnje vrednosti očekivanih budućih gotovinskih tokova primenom aktuarske metode projektovanja po jedinici prava (Napomena 27). Troškovi prethodno izvršenih usluga priznaju se u bilansu uspeha kada nastanu, dok se aktuarski dobici i gubici priznaju u izveštaju o ostalom rezultatu.

Dugoročne obaveze Banke po osnovu rezervisanja za otpremnine prilikom odlaska u penziju nakon ispunjenja propisanih uslova u skladu sa Zakonom o radu na dan 31. decembra 2017. godine utvrđene su uz sledeće pretpostavke:

- Diskontna stopa	4,0%
- Godišnji rast zarada	2,5%
- Stopa fluktuacije zaposlenih	3,0%
- Stopa invalidnosti	0,1%
- Tablice mortaliteta (RZS) za godine	2010 - 2012

(c) Kratkoročna, plaćena odsustva

Akumulirana plaćena odsustva mogu da se prenose i koriste u narednim periodima, ukoliko u tekućem periodu nisu iskorišćena u potpunosti. Očekivani troškovi plaćenih odsustava se priznaju u iznosu akumuliranih neiskorišćenih prava na dan bilansa, za koja se očekuje da će biti iskorišćena u narednom periodu. U slučaju neakumuliranog plaćenog odsustva, obaveza ili trošak se ne priznaju do momenta kada se odsustvo iskoristi.

Banka nema sopstvene penzione fondove, niti opcije za isplate zaposlenima u vidu akcija i po tom osnovu nema identifikovane obaveze na dan 31. decembra 2017. godine.

3.19. Finansijske garancije

U uobičajenom toku poslovanja, Banka odobrava finansijske garancije koje se sastoje od plativih i činidbenih garancija, akreditiva, akcepta menica i drugih poslova jemstva. Finansijske garancije su ugovori koji obavezuju izdavaoca garancije da izvrši plaćanje ili nadoknadi gubitak korisniku garancije, nastao ukoliko određeni poverilac blagovremeno ne izvrši svoje obaveze u skladu sa uslovima predviđenim ugovorom.

Finansijske garancije se inicijalno priznaju u finansijskim izveštajima po fer vrednosti na datum kada je garancija data. Nakon inicijalnog priznavanja, obaveze Banke koje proističu iz finansijskih garancija se vrednuju u iznosu amortizovane naknade ili najbolje procene izdataka neophodnih da bi se izmirila finansijska obaveza koja nastaje kao rezultat garancije, u zavisnosti koji je iznos viši.

Povećanje obaveza koje se odnosi na finansijske garancije se priznaje u bilansu uspeha. Primljene naknade se priznaju u korist bilansa uspeha u okviru prihoda od naknada i provizija ravnomerno tokom perioda trajanja garancije.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

---

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.20. Poslovi u ime i za račun trećih lica

Sredstva po poslovima u ime i za račun trećih lica, kojima Banka upravlja uz naknadu, uključena su u vanbilansnu evidenciju Banke. Banka po navedenim plasmanima ne snosi nikakav rizik.

3.21. Porezi i doprinosi

(a) Porez na dobitak

Tekući porez

Porez na dobitak se obračunava i plaća u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit pravnih lica Republike Srbije ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 25/2001, 80/2002, 43/2003, 84/2004, 18/2010, 101/2011, 119/2012, 47/2013, 108/2013, 68/2014, 142/2014, 91/2015, 112/2015 i 113/2017) i relevantnim podzakonskim aktima.

Porez na dobitak obračunava se primenom stope od 15% na poresku osnovicu iskazanu u poreskom bilansu (2016. godina: 15%), nakon čega se može umanjiti za utvrđene poreske kredite.

Poreski bilans se predaje u roku od 180 dana od dana isteka perioda za koji se utvrđuje poreska obaveza. Banka tokom godine porez na dobitak plaća u vidu mesečnih akontacija, čiju visinu utvrđuje na osnovu poreske prijave za prethodnu godinu.

Shodno Zakonu o izmenama i dopunama Zakona o porezu na dobit pravnih lica ("Službeni glasnik Republike Srbije" br. 108/2013), počev od utvrđivanja poreza na dobitak za 2014. godinu, poreski obveznici više ne mogu da koriste poresku olakšicu u vidu poreskog kredita po osnovu ulaganja u osnovna sredstva. Poreski obveznik koji je do 31. decembra 2013. godine ostvario pravo na poreski podsticaj - poreski kredit i iskazao podatke u poreskom bilansu i poreskoj prijavi za 2013. godinu, može to pravo da koristi do isteka roka propisanog Zakonom (ne duže od deset godina).

Poreski propisi u Republici Srbiji ne dozvoljavaju da se poreski gubici iz tekućeg perioda iskoriste kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u određenom prethodnom periodu. Gubici utvrđeni u poreskom bilansu u tekućem obračunskom periodu mogu se preneti na račun dobiti utvrđene u poreskom bilansu iz budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

Odloženi porezi

Odloženi porezi na dobitak se obračunavaju po metodi obaveza prema bilansu stanja na sve privremene razlike na dan bilansa stanja između sadašnje vrednosti sredstava i obaveza u finansijskim izveštajima i njihove vrednosti za svrhe oporezivanja.

Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike. Odložena poreska sredstva priznaju se za odbitne privremene razlike i neiskorišćene iznose prenosivih poreskih kredita i poreskih gubitaka, do mere do koje je izvesno da je nivo očekivane buduće oporezive dobiti dovoljan da se sve odbitne privremene razlike, preneti neiskorišćeni poreski krediti i neiskorišćeni poreski gubici mogu iskoristiti.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

---

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)**3.21. Porezi i doprinosi (Nastavak)****(a) Porez na dobitak (Nastavak)***Odloženi porezi (Nastavak)*

Odložena poreska sredstva i obaveze izračunavaju se primenom poreske stope za koju se očekuje da će biti efektivna u godini ostvarenja poreskih olakšica, odnosno izmirenja odloženih poreskih obaveza, a na bazi zvaničnih poreskih stopa i propisa usvojenih ili suštinski usvojenih na dan bilansa stanja. Stopa od 15% je korišćena za obračun iznosa odloženih poreza (2016. godina: 15%).

Knjigovodstvena vrednost odloženih poreskih sredstava preispituje se na svaki izveštajni datum i umanjuje do mere do koje više nije izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se ukupna vrednost ili deo vrednosti odloženih poreskih sredstava može iskoristiti.

Odložena poreska sredstva koja nisu priznata procenjuju se na svaki izveštajni datum i priznaju do mere do koje je postalo izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se odložena poreska sredstva mogu iskoristiti.

Tekući i odloženi porezi priznaju se kao prihodi i rashodi i uključeni su u neto dobitak/(gubitak) perioda.

Odloženi porez na dobitak koji se odnosi na stavke koje se direktno evidentiraju u korist ili na teret kapitala se takođe evidentiraju na teret, odnosno u korist kapitala.

(b) Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata poslovanja

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata poslovanja uključuju doprinose na zarade koji padaju na teret poslodavca, kao i druge poreze i doprinose koji se plaćaju u skladu sa republičkim i lokalnim poreskim propisima. Ovi porezi i doprinosi su prikazani u okviru ostalih rashoda (Napomena 13).

3.22. Obelodanjivanje odnosa sa povezanim licima

Za svrhe ovih finansijskih izveštaja, pravna lica se tretiraju kao povezana ukoliko jedno pravno lice ima mogućnost kontrolisanja drugog pravnog lica ili vrši značajan uticaj na finansijske i poslovne odluke drugog lica, što je definisano u MRS 24 "Obelodanjivanje povezanih strana".

Odnosi između Banke i njenih povezanih pravnih lica regulisani su na ugovornoj osnovi. Stanja potraživanja i obaveza na dan izveštavanja, kao i transakcije u toku izveštajnih perioda nastale sa povezanim licima posebno se obelodanjuju (Napomena 31).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

---

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCENE I PROSUĐIVANJA

Sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja zahteva od rukovodstva Banke korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na iskazane vrednosti sredstava i obaveza, kao i obelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izveštaja, kao i prihoda i rashoda u toku izveštajnog perioda.

Ove procene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izveštaja. Stvarni rezultati mogu se razlikovati od navedenih procena. Procene i pretpostavke se kontinuirano razmatraju, a kada korekcije postanu neophodne, iskazuju se u bilansu uspeha za periode u kojima su postale poznate.

U daljem tekstu navedene su ključne procene i pretpostavke koje sadrže rizik da će prouzrokovati materijalno značajne korekcije knjigovodstvenih vrednosti sredstava i obaveza u toku naredne finansijske godine.

(a) Umanjenje vrednosti finansijskih sredstava

Banka procenjuje, na svaki izveštajni datum, da li postoji objektivni dokaz da je vrednost finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava umanjena (obezvređena).

Finansijsko sredstvo ili grupa finansijskih sredstava je obezvređena i gubici po osnovu obezvređenja se priznaju samo ako postoji objektivni dokaz o obezvređenju kao rezultat jednog ili više događaja koji su nastali nakon početnog priznavanja sredstva (slučaj gubitka) i kada slučaj gubitka utiče na procenjene buduće novčane tokove finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava koja mogu biti pouzdano procenjena (*videti* Napomenu 3.4.3).

Kada je reč o proceni gubitaka zbog umanjenja vrednosti kredita, Banka vrši pregled kreditnog portfolija najmanje kvartalno u cilju procene umanjenja njihove vrednosti. U procesu utvrđivanja da li u bilans uspeha treba uneti gubitak zbog umanjenja vrednosti, Banka prosuđuje da li postoje pouzdani dokazi koji pokazuju merljivo smanjenje u procenjenim budućim novčanim tokovima od kreditnog portfolija pre smanjenja koja se mogu identifikovati na pojedinačnim kreditima u portfoliju.

Ovi dokazi mogu uključivati raspoložive podatke koji ukazuju na nepovoljne promene u statusu dužnika u pogledu plaćanja obaveze prema Banci, ili na nacionalne ili lokalne okolnosti koje imaju veze sa negativnim uticajima na aktivu Banke.

Rukovodstvo Banke vrši procene na bazi iskustva o ostvarenim gubicima po kreditima iz prethodnih perioda za sva sredstva sa karakteristikama kreditnog rizika i objektivnim dokazima o umanjenju vrednosti sličnom onom kreditnom portfoliju koji je postojao u vreme planiranja budućih novčanih tokova.

Metodologija i pretpostavke koje se koriste za procenu iznosa i vremena budućih novčanih tokova su predmet redovnog pregleda s ciljem da se smanje razlike između procenjenih i ostvarenih gubitaka.

(b) Utvrđivanje fer vrednosti finansijskih instrumenata

Fer vrednost finansijskih instrumenata kojima se trguje na aktivnom tržištu na dan bilansa stanja se bazira na kotiranim tržišnim cenama ponude ili tražnje, bez umanjenja po osnovu transakcionih troškova.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

---

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCENE I PROSUĐIVANJA (Nastavak)**(b) Utvrđivanje fer vrednosti finansijskih instrumenata (Nastavak)**

Fer vrednost finansijskih instrumenata koji nisu kotirani na aktivnom tržištu se određuje korišćenjem odgovarajućih tehnika vrednovanja, koje obuhvataju tehnike neto sadašnje vrednosti, poređenje sa sličnim instrumentima za koje postoje tržišne cene i ostale relevantne modele. Kada tržišni inputi nisu dostupni, oni se određuju procenjivanjima koja uključuju određeni stepen rasuđivanja u proceni "fer" vrednosti (Napomena 34).

Modeli procene odslikavaju trenutno stanje na tržištu na datum merenja i ne moraju predstavljati uslove na tržištu pre ili nakon datuma merenja. Stoga se tehnike vrednovanja revidiraju periodično, kako bi na odgovarajući način odrazile tekuće tržišne uslove.

(c) Koristan vek trajanja nematerijalnih ulaganja i nekretnina, postrojenja i opreme

Nematerijalna ulaganja i nekretnine, postrojenja i oprema se amortizuju tokom njihovog korisnog veka upotrebe. Korisni vek upotrebe se zasniva na proceni dužine perioda u kome će sredstvo generisati prihode.

Procenu periodično vrši rukovodstvo Banke i vrši odgovarajuće izmene, ukoliko se za tim javi potreba. Promene u procenama mogu da dovedu do značajnih promena u sadašnjoj vrednosti i iznosima koji su evidentirani u bilansu uspeha u određenim periodima.

Primera radi: ukoliko bi Banka smanjila koristan vek trajanja navedenih sredstava za 10%, došlo bi do dodatnog povećanja troškova amortizacije na godišnjem nivou u iznosu od RSD 2.457 hiljada.

(d) Umanjenje vrednosti nefinansijske imovine

Na dan izveštavanja, rukovodstvo Banke analizira vrednosti po kojima su prikazana nematerijalna ulaganja i osnovna sredstva Banke. Ukoliko postoji indikacija da je neko sredstvo obezvređeno, nadoknadivi iznos te imovine se procenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvređenja. Ukoliko je nadoknadivi iznos nekog sredstva procenjen kao niži od vrednosti po kojoj je to sredstvo prikazano, postojeća vrednost tog sredstva se umanjuje do visine nadoknadive vrednosti.

Razmatranje obezvređenja zahteva od rukovodstva subjektivno prosuđivanje u pogledu tokova gotovine, stopa rasta i diskontnih stopa za jedinice koje generišu tokove gotovine, a koje su predmet razmatranja.

(e) Odložena poreska sredstva

Odložena poreska sredstva priznaju se na sve neiskorišćene poreske gubitke i/ili poreske kredite do mere do koje je izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se neiskorišćeni poreski gubici/krediti mogu iskoristiti.

Značajna procena od strane rukovodstva Banke je neophodna da bi se utvrdio iznos odloženih poreskih sredstava koja se mogu priznati, na osnovu perioda nastanka i visine budućih oporezivih dobitaka i strategije planiranja poreske politike (Napomena 14(c)).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

---

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCENE I PROSUĐIVANJA (Nastavak)**(f) *Naknade zaposlenima prilikom odlaska u penziju***

Troškovi utvrđenih naknada zaposlenima nakon prekida radnog odnosa, odnosno odlaska u penziju nakon ispunjenih zakonskih uslova, utvrđuju se primenom aktuarske procene. Aktuarska procena uključuje procenu diskontne stope, budućih kretanja zarada, stope mortaliteta i fluktuacije zaposlenih.

Zbog dugoročne prirode ovih planova, značajne neizvesnosti utiču na ishod procene. Pretpostavke aktuarskog obračuna su obelodanjene u Napomeni 3.18(b) uz finansijske izveštaje.

Ukoliko bi diskontna stopa koja se koristi bila viša/niža za 1 procentni poen od procene rukovodstva, rezervisanja za otpremnine bila bi niža za RSD 474 hiljade ili viša za RSD 593 hiljade u odnosu na rezervisanja iskazana u poslovnim knjigama Banke na dan 31. decembra 2017. godine.

(g) *Rezervisanje po osnovu sudskih sporova*

Banka je uključena u određeni broj sudskih sporova koji proističu iz njenog svakodnevnog poslovanja i odnose se na komercijalna i ugovorna pitanja, kao i pitanja koja se tiču radnih odnosa, a koja se rešavaju ili razmatraju u toku regularnog poslovanja. Banka procenjuje verovatnoću negativnih ishoda ovih pitanja, kao i iznose verovatnih ili razumnih procena gubitaka.

Razumne procene obuhvataju prosuđivanje rukovodstva nakon razmatranja informacija koje uključuju obaveštenja, poravnanja, procene od strane Sektora pravnih poslova, dostupne činjenice, identifikaciju potencijalnih odgovornih strana i njihove mogućnosti da doprinesu rešavanju, kao i prethodno iskustvo.

Rezervisanje za sudske sporove se formira kada je verovatno da postoji obaveza čiji se iznos može pouzdano proceniti pažljivom analizom (Napomena 37(b)). Potrebno rezervisanje se može promeniti u budućnosti zbog novih događaja ili dobijanja novih informacija.

Pitanja koja su ili potencijalne obaveze ili ne zadovoljavaju kriterijume za rezervisanje se obelodanjuju, osim ako je verovatnoća odliva resursa koji sadrže ekonomske koristi veoma mala.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

5. PRIHODI I RASHODI OD KAMATA

	2017.	U RSD hiljada 2016.
Prihodi od kamata		
Druge banke	22.112	19.797
Narodna banka Srbije	34.162	33.475
Preduzeća	231.341	342.142
Stanovništvo	69.430	94.054
Državne ustanove	41.182	33.001
Ukupno	398.227	522.469
Rashodi od kamata		
Banke	(21.691)	(38.868)
Preduzeća	(32.900)	(53.015)
Stanovništvo	(62.956)	(109.603)
Državne ustanove	(235)	(509)
Ukupno	(117.782)	(201.995)
Neto prihod po osnovu kamata	280.445	320.474

Prihodi i rashodi od kamata po vrstama finansijskih instrumenata prikazani su u sledećoj tabeli:

	2017.	U RSD hiljada 2016.
Prihodi od kamata		
Kredit i potraživanja od banaka	22.112	19.797
Repo plasmani kod Narodne banke Srbije	13.514	6.239
Obavezna rezerva kod Narodne banke Srbije	10.775	10.431
Ostali plasmani i depoziti kod Narodne banke Srbije	9.873	16.805
Kredit i potraživanja od komitenata	231.341	342.142
Kredit i potraživanja od stanovništva	69.430	94.054
Kredit i potraživanja od državnih ustanova	41.182	33.001
Ukupno	398.227	522.469
Rashodi od kamata		
Subordinirani krediti	(18.418)	(38.868)
Narodna banka Srbije	(3.273)	-
Depoziti komitenata	(32.900)	(53.015)
Depoziti stanovništva	(62.956)	(109.603)
Depoziti i krediti državnih ustanova	(235)	(509)
Ukupno	(117.782)	(201.995)
Neto prihod po osnovu kamata	280.445	320.474

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

6. PRIHODI I RASHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA

	<u>2017.</u>	<u>U RSD hiljada 2016.</u>
Prihodi od naknada i provizija		
Poslovi platnog prometa u zemlji	35.517	37.026
Poslovi kupovine i prodaje deviza	3.031	2.488
Kreditni poslovi	16.556	17.962
Ostale naknade i provizije	23.731	36.506
Ukupno	78.835	93.982
Rashodi naknada i provizija		
Poslovi platnog prometa u zemlji	(14.171)	(13.873)
Poslovi platnog prometa sa inostranstvom	(13.025)	(12.415)
Ukupno	(27.196)	(26.288)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija	51.639	67.694

7. NETO DOBITAK/(GUBITAK) PO OSNOVU ZAŠTITE OD RIZIKA

	<u>2017.</u>	<u>U RSD hiljada 2016.</u>
Prihodi od promene vrednosti derivata namenjenih zaštiti od rizika	1.527	-
Rashodi po osnovu negativnih efekata promene vrednosti derivata	-	(424)
Neto dobitak/(gubitak)	1.527	(424)

**8. NETO PRIHOD OD KURSNIH RAZLIKA I EFEKATA
UGOVORENE VALUTNE KLAUZULE**

	<u>2017.</u>	<u>U RSD hiljada 2016.</u>
Pozitivne kursne razlike i dobiti po osnovu ugovorene valutne klauzule	1.499.400	1.397.553
Negativne kursne razlike i gubici po osnovu ugovorene valutne klauzule	(1.331.813)	(1.228.068)
Neto prihod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	167.587	169.485

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

9. OSTALI POSLOVNI PRIHODI

	<u>2017.</u>	<u>U RSD hiljada 2016.</u>
Ukidanje rezervisanja za godišnje odmore	-	6.663
Prihodi od prekida oročenja štednje	738	1.187
Refundacija troškova radnika Banke	1.573	1.050
Ostali prihodi	4.511	104
Ukupno	<u>6.822</u>	<u>9.004</u>

10. NETO RASHOD PO OSNOVU OBEZVREĐENJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA I KREDITNO RIZIČNIH VANBILANSNIH STAVKI

(a) Knjiženo (na teret)/u korist bilansa uspeha

	<u>2017.</u>	<u>U RSD hiljada 2016.</u>
Rashodi po osnovu obezvređenja		
Rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava:		
- krediti i potraživanja od banaka	(16.884)	(4.624)
- krediti i potraživanja od komitenata	(560.320)	(1.328.246)
- ostala sredstva	(779)	(2.812)
	<u>(577.983)</u>	<u>(1.335.682)</u>
Rashodi rezervisanja za:		
- kreditno rizične vanbilansne stavke	(21.192)	(5.543)
Ukupno rashodi (Napomena 10(b))	<u>(599.175)</u>	<u>(1.341.225)</u>
Prihodi po osnovu umanjenja obezvređenja		
Prihodi po osnovu umanjenja obezvređenja finansijskih sredstava:		
- krediti i potraživanja od banaka	14.477	4.302
- krediti i potraživanja od komitenata	347.348	414.333
- ostala sredstva	1.485	3.600
	<u>363.310</u>	<u>422.235</u>
Prihodi od ukidanja rezervisanja za:		
- kreditno rizične vanbilansne stavke	10.170	2.267
Ukupno prihodi (Napomena 10(b))	<u>373.480</u>	<u>424.502</u>
Neto rashod po osnovu obezvređenja	<u>(225.695)</u>	<u>(916.723)</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

10. NETO RASHOD PO OSNOVU OBEZVREĐENJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA I KREDITNO RIZIČNIH VANBILANSNIH STAVKI (Nastavak)

(b) Promene na računima ispravke vrednosti po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i rezervisanja za kreditno rizične vanbilansne pozicije

Promene na računima ispravki vrednosti finansijskih sredstava i rezervisanja za kreditno rizične vanbilansne stavke u toku godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	U RSD hiljada				
	Kreditni i potraživanja od banaka (Napomena 18)	Kreditni i potraživanja od komitenata (Napomena 19)	Ostala sredstva (Napomena 23)	Rezervisanja za rizične vanbilansne stavke (Napomena 27)	Ukupno
Stanje na dan					
1. januara 2016. godine	753	632.269	1.524	18	634.564
Obezvređenje i rezervisanje u toku godine (Napomena 10(a))	4.624	1.328.246	2.812	5.543	1.341.225
Umanjenje obezvređenja i ukidanje rezervisanja (Napomena 10(a))	(4.302)	(414.333)	(3.600)	(2.267)	(424.502)
Kursne razlike i ostale promene	-	(38.174)	-	28	(38.146)
Stanje na dan					
31. decembra 2016. godine	1.075	1.508.008	736	3.322	1.513.141
Obezvređenje i rezervisanje u toku godine (Napomena 10(a))	16.884	560.320	779	21.192	599.175
Umanjenje obezvređenja i ukidanje rezervisanja (Napomena 10(a))	(14.477)	(347.348)	(1.485)	(10.170)	(373.480)
Računovodstveni otpis (Napomena 30(b))	-	(1.232.438)	-	-	(1.232.438)
Kursne razlike i ostale promene	(448)	(55.325)	906	(456)	(55.323)
Stanje na dan					
31. decembra 2017. godine	3.034	433.217	936	13.888	451.075

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

11. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

	<u>2017.</u>	<u>U RSD hiljada 2016.</u>
Troškovi zarada i naknada zarada	118.810	121.884
Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada	42.623	44.276
Troškovi naknada za privremene i povremene poslove	1.827	233
Ostali lični rashodi	2.845	7.605
Rezervisanje/(ukidanje) rezervisanja po osnovu naknada za odlazak u penziju (Napomena 27(d))	488	(126)
Ukupno	<u>166.593</u>	<u>173.872</u>

12. TROŠKOVI AMORTIZACIJE

	<u>2017.</u>	<u>U RSD hiljada 2016.</u>
Troškovi amortizacije:		
- nematerijalnih ulaganja (Napomena 20)	14.373	10.584
- nekretnina, postrojenja i opreme (Napomena 21(a))	10.157	11.989
- investicione nekretnine	43	-
Ukupno	<u>24.573</u>	<u>22.573</u>

13. OSTALI RASHODI

	<u>2017.</u>	<u>U RSD hiljada 2016.</u>
Troškovi zakupnina	52.755	59.911
Troškovi održavanja	55.072	50.986
Profesionalne usluge	47.722	42.117
Troškovi reklame i propagande	4.157	3.266
PTT i telekomunikacione usluge	5.376	5.848
Troškovi premija osiguranja	53.172	48.683
Troškovi poreza	4.683	4.252
Troškovi doprinosa	26.346	27.322
Naknade troškova zaposlenima	6.804	7.327
Troškovi materijala	8.093	7.929
Rezervisanja za sudske sporove (Napomena 27(c))	479	-
Ostali rashodi	5.001	4.891
Ukupno	<u>269.660</u>	<u>262.532</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

14. POREZ NA DOBITAK

(a) Komponente poreza na dobitak

Ukupan porez na dobitak perioda sastoji se od sledećih poreza:

	<u>2017.</u>	<u>U RSD hiljada 2016.</u>
Dobitak po osnovu odloženih poreza	(221)	-
Gubitak po osnovu odloženih poreza	-	802
Ukupan poreski (prihod)/rashod perioda	<u>(221)</u>	<u>802</u>

(b) Usaglašavanje ukupnog iznosa poreza na dobitak iskazanog u bilansu uspeha i proizvoda rezultata poslovanja pre oporezivanja i propisane poreske stope

	<u>2017.</u>	<u>U RSD hiljada 2016.</u>
Gubitak pre oporezivanja	<u>(173.977)</u>	<u>(809.249)</u>
Porez na dobitak po stopi od 15%	(26.096)	(121.387)
Rashodi koji se ne priznaju za poreske svrhe	2.832	4.138
Nepriznata odložena poreska sredstva po osnovu poreskog gubitka nastalog u tekućoj godini	23.043	118.051
Ukupan poreski (prihod)/rashod iskazan u bilansu uspeha	<u>(221)</u>	<u>802</u>

(c) Odložena poreska sredstva

Odložena poreska sredstva na dan 31. decembra 2017. godine se odnose na:

- privremene razlike po osnovu rezervisanja za otpremnine prilikom odlaska u penziju u iznosu od RSD 482 hiljade (31. decembar 2016. godine: RSD 408 hiljada), zbog različitog perioda priznavanja rashoda rezervisanja za računovodstvene i poreske svrhe;
- na privremene razlike između knjigovodstvene vrednosti osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja i njihove poreske osnove u iznosu od RSD 3.269 hiljada (31. decembar 2016. godine: RSD 3.203 hiljade); i
- ostale privremene razlike u iznosu od RSD 82 hiljade.

Promene na **odloženim poreskim sredstvima** u toku godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	<u>2017.</u>	<u>U RSD hiljada 2016.</u>
Stanje na dan 1. januara	3.611	4.414
Efekat privremenih razlika po osnovu otpremnina evidentiran u korist/(na teret) bilansa uspeha	74	(783)
Efekat privremenih razlika po osnovu amortizacije evidentiran u korist/(na teret) bilansa uspeha	66	(19)
Ostale privremene razlike i promene	82	(1)
Stanje na dan 31. decembra	<u>3.833</u>	<u>3.611</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

---

14. POREZ NA DOBITAK (Nastavak)

(d) Odložene poreske obaveze

Odložene poreske obaveze na dan 31. decembra 2017. godine se odnose na privremene razlike po osnovu dobitaka od promene fer vrednosti hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju.

Promene na **odloženim poreskim obavezama** u toku godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	<u>2017.</u>	<u>U RSD hiljada</u> <u>2016.</u>
Stanje na dan 1. januara	-	-
Efekat privremenih razlika po osnovu hartija od vrednosti evidentiran na teret kapitala	<u>1.746</u>	<u>-</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>1.746</u>	<u>-</u>

(e) Prenosivi poreski gubici i poreski krediti

Banka ima na raspolaganju prenosive poreske gubitke i kredite koji su nastali u ranijim godinama i mogu se koristiti u narednim fiskalnim godinama kao što je prikazano u sledećoj analizi.

	<u>U RSD hiljada</u>
Prenosivi poreski gubici:	
- do jedne godine	24.966
- od jedne do pet godina	225.658
Prenosivi poreski krediti:	
- preko pet godina	11.037

Banka na dan 31. decembra 2017. godine nije priznala odložena poreska sredstva po osnovu napred navedenih prenosivih poreskih gubitaka zbog neizvesnosti u vezi sa postojanjem dovoljnih iznosa buduće oporezive dobiti u odnosu na koju prenosivi poreski gubici mogu biti iskorišćeni.

15. ZARADA PO AKCIJI

Osnovna zarada po akciji izračunava se deljenjem neto dobitka/(gubitka) koji pripada akcionarima, vlasnicima običnih akcija Banke, ponderisanim prosečnim brojem izdatih običnih akcija u toku izveštajnog perioda.

Rešenjem Agencije za privredne registre broj BD 119077/2008 od 11. jula 2008. godine Banka je akcionarsko društvo čijim se akcijama javno ne trguje, tako da nije obavezna da izračunava i obelodanjuje zaradu po akciji u skladu sa zahtevima MRS 33 "Zarada po akciji".

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

16. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE

	<u>31.12.2017.</u>	<u>U RSD hiljada 31.12.2016.</u>
U dinarima		
Tekući i žiro računi	500.060	832.340
Depoziti viškova likvidnih sredstava	206.180	-
Gotovina u blagajni	18.164	33.034
Aktivna vremenska razgraničenja po osnovu gotovine i sredstava kod centralne banke	449	561
	<u>724.853</u>	<u>865.935</u>
U stranoj valuti		
Obavezna rezerva	751.117	959.997
Gotovina u blagajni	127.482	128.687
	<u>878.599</u>	<u>1.088.684</u>
Stanje na dan	<u>1.603.452</u>	<u>1.954.619</u>

Obavezna dinarska rezerva predstavlja minimalnu rezervu u dinarima izdvojenu u skladu sa Odlukom o obaveznoj rezervi banaka kod Narodne banke Srbije ("Službeni glasnik Republike Srbije", 3/2011, 31/2012, 57/2012, 78/2012, 87/2012, 107/2012, 62/2013, 125/2014, 135/2014, 4/2015, 78/2015 i 102/2015).

Banka je dužna da obračunava i izdvaja obaveznu dinarsku rezervu po propisanim stopama na dinarsku osnovicu koju čini prosečno dnevno knjigovodstveno stanje dinarskih obaveza (osim dinarskih obaveza indeksiranih deviznom klauzulom) u prethodnom kalendarskom mesecu na svoj žiro račun kod Narodne banke Srbije.

Obaveznu dinarsku rezervu Banka obračunava na obaveze po dinarskim depozitima, kreditima i hartijama od vrednosti, kao i na druge dinarske obaveze, osim dinarskih depozita primljenih po poslovima koje Banka obavlja u ime i za račun trećih lica a koji ne prelaze iznose plasmana koje je Banka dala iz tih depozita.

Izuzetno od ovoga, Banka obaveznu rezervu ne obračunava na:

- iznos obaveza prema Narodnoj banci Srbije;
- obaveze prema bankama koje izdvajaju obaveznu rezervu kod Narodne banke Srbije;
- subordinirane obaveze za koje je Narodna banka Srbije utvrdila da su ispunjeni uslovi za njihovo uključivanje u dopunski kapital Banke;
- dinarske i devizne obaveze po osnovu sredstava koja banke primaju od međunarodnih finansijskih organizacija, vlada i finansijskih institucija čiji su osnivači strane države i to posredstvom države kao glavnog dužnika, odnosno vlasnika tih sredstava ili neposredno, uz uslov da se pri replasiranju tih sredstava poštuju dogovoreni principi kod utvrđivanja kamatnih marži;
- obaveze u dinarima i devizama po osnovu depozita, kredita i drugih sredstava primljenih iz inostranstva u periodu od 1. oktobra 2008. do 31. marta 2010. godine - i to do prvobitno utvrđenog roka dospeća tih obaveza, a najkasnije do 31. decembra 2014. godine;
- sredstva oročene dinarske štednje prikupljena u periodu od 31. oktobra do 8. novembra 2010. godine - i to do isteka perioda na koji je oročena ta štednja, pod uslovom da nije indeksirana deviznom klauzulom; i
- obaveze u dinarima i devizama po osnovu sredstava finansijske podrške koje je obezbedila Agencija za osiguranje depozita u skladu sa zakonom.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

---

16. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE (Nastavak)

Obaveznu dinarsku rezervu Banka obračunava po stopi od:

- 5% na deo dinarske osnovice koju čine obaveze sa ugovorenom ročnošću do 2 godine, odnosno do 730 dana (2016. godina: 5%); i
- po stopi od 0% na deo dinarske osnovice koju čine obaveze sa ugovorenom ročnošću preko 2 godine, odnosno preko 730 dana (2016. godina: 0%).

Obračunatu dinarsku obaveznu rezervu čini zbir:

- obračunate obavezne rezerve u dinarima;
- 38% dinarske protivvrednosti obračunate obavezne rezerve u evrima - na deo devizne osnovice koju čine obaveze sa ugovorenom ročnošću do 2 godine, odnosno do 730 dana (2016. godina: 38%); i
- 30% dinarske protivvrednosti obračunate obavezne rezerve u evrima - na deo devizne osnovice koju čine obaveze sa ugovorenom ročnošću preko 2 godine, odnosno preko 730 dana (2016. godina: 30%).

Obračunatu dinarsku obaveznu rezervu Banka izdvaja u dinarima na svoj žiro račun.

Dinarska protivvrednost obračunate obavezne rezerve u evrima utvrđuje se primenom zvaničnog srednjeg kursa RSD koji važi na dan obračuna obavezne rezerve, tj. 17-og u mesecu.

Obaveznu rezervu Banka obračunava 17-og u mesecu, i tako obračunata obavezna rezerva važi za obračunski period od 18-og u mesecu do 17-og u narednom mesecu ("obračunski period"). Banka je dužna da u obračunskom periodu održava prosečno dnevno stanje izdvojene dinarske obavezne rezerve u visini obračunate dinarske obavezne rezerve.

Na dan 31. decembra 2017. godine, obračunata obavezna rezerva u dinarima iznosila je RSD 539.871 hiljadu (31. decembar 2016. godine: RSD 652.214 hiljada).

Na prosečno stanje obračunate dinarske obavezne rezerve u 2017. godini Narodna banka Srbije je plaćala kamatu po stopi od 1,75% godišnje (2016. godina: 1,75% do 2,5% godišnje).

U skladu sa Odlukom o obaveznoj rezervi banaka kod Narodne banke Srbije ("Službeni glasnik Republike Srbije", 3/2011, 31/2012, 57/2012, 78/2012, 87/2012, 107/2012, 62/2013, 125/2014, 135/2014, 4/2015, 78/2015 i 102/2015), Banka obračunava i izdvaja obaveznu deviznu rezervu po propisanim stopama na deviznu osnovicu koju čini prosečno dnevno knjigovodstveno stanje deviznih obaveza i prosečno dnevno knjigovodstveno stanje dinarskih obaveza indeksiranih deviznom klauzulom u prethodnom kalendarskom mesecu.

Obaveznu deviznu rezervu Banka obračunava na obaveze po deviznim depozitima, kreditima i hartijama od vrednosti, druge devizne obaveze, kao i na depozite, kredite i druga devizna sredstva primljena iz inostranstva po poslovima koje Banka obavlja u ime i za račun trećih lica.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

16. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE (Nastavak)

Obaveznu deviznu rezervu Banka obračunava po stopi od:

- 20% na deo devizne osnovice koju čine obaveze sa ugovorenom ročnošću do 2 godine, odnosno do 730 dana, a, izuzetno po stopi od 100% na deo devizne osnovice koju čine dinarske obaveze indeksirane deviznom klauzulom sa ugovorenom ročnošću do 2 godine, odnosno do 730 dana (2016. godina: 20%); i
- po stopi od 13% na deo devizne osnovice koju čine obaveze sa ugovorenom ročnošću preko 2 godine, odnosno preko 730 dana, a, izuzetno po stopi od 100% na deo devizne osnovice koju čine dinarske obaveze indeksirane deviznom klauzulom sa ugovorenom ročnošću preko 2 godine, odnosno preko 730 dana (2016. godina: 13%).

Obračunatu deviznu obaveznu rezervu čini zbir:

- 62% obračunate obavezne rezerve u evrima - na deo devizne osnovice koju čine obaveze sa ugovorenom ročnošću do 2 godine, odnosno do 730 dana (2016. godina: 62%); i
- 70% obračunate obavezne rezerve u evrima - na deo devizne osnovice koju čine obaveze sa ugovorenom ročnošću preko 2 godine, odnosno preko 730 dana (2016. godina: 70%).

Obaveznu rezervu Banka obračunava 17-og u mesecu, i tako obračunata obavezna rezerva važi za obračunski period od 18-og u mesecu do 17-og u narednom mesecu.

Banka je dužna da u obračunskom periodu održava prosečno dnevno stanje izdvojene devizne obavezne rezerve u visini obračunate devizne obavezne rezerve. Za izračunavanje prosečnog dnevnog stanja izdvojene (dinarske i devizne) obavezne rezerve uzimaju se u obzir svi dani u obračunskom periodu.

Na dan 31. decembra 2017. godine, obavezna rezerva Banke u stranoj valuti bila je usklađena sa navedenom Odlukom Narodne banke Srbije.

Na iznos ostvarenog prosečnog stanja izdvojene devizne rezerve Narodna banka Srbije ne plaća kamatu.

17. FINANSIJSKA SREDSTVA RASPOLOŽIVA ZA PRODAJU

	<u>31.12.2017.</u>	<u>U RSD hiljada 31.12.2016.</u>
Državne obveznice	913.736	-
Stanje na dan	913.736	-

Banka je shodno Odluci Izvršnog odbora br. 232/2017 od 30. oktobra 2017. godine izvršila reklasifikaciju hartija od vrednosti koje je u svom portfoliju imala kao hartije od vrednosti koje se drže do dospeća u hartije od vrednosti raspoložive za prodaju i prodaju deviznih zapisa pre roka dospeća radi poboljšanja likvodnosti Banke u iznosu od RSD 348,621 hiljadu .

Hartije od vrednosti u iznosu od RSD 913.736 hiljada se odnose na dinarske obveznice sa rokom dospeća do 22. februara 2019. godine uz kamatnu stopu od 4,78% godišnje i do 5. aprila 2020. godine uz kamatnu stopu od 4,9% godišnje.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

**18. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA I DRUGIH
 FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA**

(a) Pregled po vrstama kredita

	<u>31.12.2017.</u>	<u>U RSD hiljada 31.12.2016.</u>
U dinarima		
Potraživanja od Narodne banke Srbije po repo transakcijama	300.000	400.000
Ostali plasmani	58	502
	<u>300.058</u>	<u>400.502</u>
U stranoj valuti		
Devizni računi	1.183.968	2.813.276
Ostali depoziti	275.513	201.372
	<u>1.459.481</u>	<u>3.014.648</u>
Bruto krediti i potraživanja	1.759.539	3.415.150
<i>Minus: Ispravka vrednosti (Napomena 10(b))</i>	<u>(3.034)</u>	<u>(1.075)</u>
Stanje na dan	<u>1.756.505</u>	<u>3.414.075</u>

Potraživanja po repo transakcijama u iznosu od RSD 300.000 hiljada dinara na dan 31. decembra 2017. godine odnose se na sredstva plasirana u blagajničke zapise Narodne banke Srbije sa rokom dospeća do 7 dana i kamatnom stopom od 2,95% na godišnjem nivou.

Stanje sredstava na deviznim računima kod banaka na dan 31. decembra 2017. godine obuhvata i sredstva na redovnom deviznom računu kod Narodne banke Srbije u iznosu od RSD 963.292 hiljade (31. decembar 2016. godine: RSD 2.627.319 hiljada).

Ostali depoziti u stranoj valuti u iznosu od RSD 275.513 hiljada na dan 31. decembra 2017. godine se najvećim delom odnose na garantni depozit od EUR 40.000 kod Centralnog registra, depoa i kliringa hartija od vrednosti, kratkoročni depozit kod Addiko Bank a.d. Beograd u iznosu od RSD 99.115 hiljada i kratkoročni depozit kod VTB Bank OAD, Sankt Peterburg u iznosu od RSD 160.025 hiljada dinara.

(b) Ročnost dospeća kredita i potraživanja

Ročnost dospeća kredita i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija, prikazanih u bruto iznosu, prema preostalom roku dospeća, sa stanjem na dan 31. decembra 2017. i 2016. godine, je sledeća:

	<u>31.12.2017.</u>	<u>U RSD hiljada 31.12.2016.</u>
Do 30 dana	1.741.677	3.398.987
Preko 1 godine	17.862	16.163
Ukupno	<u>1.759.539</u>	<u>3.415.150</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

19. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA

(a) Pregled po vrstama korisnika kredita

	31.12.2017.	U RSD hiljada 31.12.2016.
Kratkoročni krediti u dinarima:		
- Preduzeća	1.838.248	2.370.657
- Stanovništvo	24.759	31.688
	1.863.007	2.402.345
Dugoročni krediti u dinarima:		
- Preduzeća	3.652.646	3.049.003
- Stanovništvo	739.858	618.328
	4.392.504	3.667.331
Dugoročni krediti u stranoj valuti:		
- Preduzeća	-	4.939
Potraživanja za dospelu kamatu:		
- Preduzeća	54.578	176.031
- Stanovništvo	1.074	8.761
	55.652	184.792
Razgraničena potraživanja za kamatu:		
- Preduzeća	16.337	15.101
- Stanovništvo	3.038	3.253
	19.375	18.354
Odbitne stavke u dinarima - PVR:		
- Preduzeća	(16.538)	(12.766)
- Stanovništvo	(7.144)	(9.743)
	(23.682)	(22.509)
Bruto krediti i potraživanja	6.306.856	6.255.252
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i> (Napomena 10(b))	(433.217)	(1.508.008)
Stanje na dan	5.873.639	4.747.244

Na dan 31. decembra 2017. godine, ukupni dinarski krediti uključuju i kredite sa valutnom klauzulom u bruto iznosu od RSD 4.656.717 hiljada (31. decembar 2016. godine: RSD 3.460.742 hiljade).

Kreditni su obezbeđeni prvoklasnim sredstvima obezbeđenja čija vrednost na dan 31. decembra 2017. godine iznosi RSD 131.998 hiljada (31. decembar 2016. godine: RSD 80.842 hiljade).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

---

19. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (Nastavak)

(a) Pregled po vrstama korisnika kredita (Nastavak)

Kratkoročni krediti odobravani su preduzećima za finansiranje poslovnih aktivnosti u oblasti trgovine, prerađivačke industrije, kao i za ostale namene, uz kamatne stope koje su se kretale u rasponu od 2,78% do 8,78% na godišnjem nivou na kredite sa valutnom klauzulom, odnosno u rasponu od 6,3% do 12% godišnje na kredite u dinarima.

Na osnovu Ugovora o poslovnoj saradnji sa firmom "Mikro razvoj" i definisane ciljne grupe klijenata, fizička lica, kamatne stope na kredite se kreću od 31,8% do 34,68% godišnje i odobreni su iz depozita koji služe kao kolaterali za date kredite.

Kamatna stopa na kratkoročne dinarske kredite stanovništvu kretala se u rasponu od 9,75% do 11% godišnje.

Kamatna stopa na dugoročne kredite stanovništvu kretala se u rasponu od 5,9% do 19% godišnje na gotovinske kredite i refinansirajuće kredite u dinarima.

(b) Struktura plasmana po vrstama kredita

Struktura plasmana komitentima po vrstama kredita, prikazanih u bruto iznosu sa stanjem na dan 31. decembra 2017. i 2016. godine, je sledeća:

	<u>31.12.2017.</u>	<u>U RSD hiljada 31.12.2016.</u>
Prekoračenja po tekućim računima	27.042	28.430
Gotovinski krediti	750.261	647.278
Kreditni za obrtna sredstva	2.196.785	1.284.107
Investicioni krediti	31.999	138.630
Ostali krediti	<u>3.300.769</u>	<u>4.156.807</u>
Ukupno	<u>6.306.856</u>	<u>6.255.252</u>

Ostali bruto krediti u iznosu od RSD 3.300.769 hiljada na dan 31. decembra 2017. godine (31. decembar 2016. godine: RSD 4.156.807 hiljada) se najvećim delom odnose na kredite date preduzećima za finansiranje poslovnih aktivnosti.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

19. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (Nastavak)

(c) Ročnost dospeća kredita i potraživanja

Ročnost dospeća kredita i potraživanja od komitenata prikazanih u bruto iznosu, prema preostalom roku dospeća, sa stanjem na dan 31. decembra 2017. i 2016. godine, je sledeća:

	<u>31.12.2017.</u>	<u>U RSD hiljada 31.12.2016.</u>
Do 30 dana	721.671	1.706.043
Od 1 do 3 meseca	238.965	389.676
Od 3 do 12 meseci	980.038	793.629
Preko 1 godine	<u>4.366.182</u>	<u>3.365.904</u>
Ukupno	<u>6.306.856</u>	<u>6.255.252</u>

(d) Koncentracija kredita i potraživanja po industrijskim delatnostima

Koncentracija kredita i potraživanja od komitenata, prikazanih u bruto iznosu na dan 31. decembra 2017. i 2016. godine, značajna je kod sledećih delatnosti:

	<u>31.12.2017.</u>	<u>U RSD hiljada 31.12.2016.</u>
Prerađivačka industrija	3.432.898	3.602.134
Trgovina	1.812.642	1.417.259
Saobraćaj i skladištenje	194.907	447.989
Stanovništvo	761.585	652.287
Preduzetnici	26.183	36.687
Ostalo	<u>78.641</u>	<u>98.896</u>
Ukupno	<u>6.306.856</u>	<u>6.255.252</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

20. NEMATERIJALNA ULAGANJA

	U RSD hiljada	
	Licence i softveri	Ukupno
NABAVNA VREDNOST		
1. januar 2016. godine	151.948	151.948
Povećanja u toku godine	35.374	35.374
Stanje na dan		
31. decembra 2016. godine	187.322	187.322
Povećanja u toku godine	8.454	8.454
Stanje na dan		
31. decembra 2017. godine	<u>195.776</u>	<u>195.776</u>
AKUMULIRANA ISPRAVKA VREDNOSTI		
1. januar 2016. godine	131.919	131.919
Amortizacija (Napomena 12)	10.584	10.584
Stanje na dan		
31. decembra 2016. godine	142.503	142.503
Amortizacija (Napomena 12)	14.373	14.373
Stanje na dan		
31. decembra 2017. godine	<u>156.876</u>	<u>156.876</u>
NEOTPISANA VREDNOST NA DAN:		
- 31. decembra 2017. godine	<u>38.900</u>	<u>38.900</u>
- 31. decembra 2016. godine	<u>44.819</u>	<u>44.819</u>

Neotpisanu vrednost nematerijalnih ulaganja na dan 31. decembra 2017. godine čine softveri u iznosu od RSD 38.025 hiljada (31. decembar 2016. godine: RSD 40.593 hiljade) i licence u iznosu od RSD 875 hiljada (31. decembar 2016. godine: RSD 4.226 hiljada).

Povećanja nematerijalnih ulaganja u toku 2017. godine se u celini odnose na nabavku softvera/modula u iznosu od RSD 8.454 hiljade.

Na osnovu procene rukovodstva Banke, nematerijalna ulaganja na dan 31. decembra 2017. godine nisu obezvređena.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

21. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA I INVESTICIONE NEKRETNINE

(a) Nekretnine, postrojenja i oprema

	U RSD hiljada		
	Oprema	Ulaganja u tuđe nekretnine	Ukupno
NABAVNA VREDNOST			
1. januar 2016. godine	95.822	36.987	132.809
Povećanja u toku godine	6.735	-	6.735
Otuđenja i rashodovanja	(731)	(3.213)	(3.944)
Stanje na dan			
31. decembra 2016. godine	<u>101.826</u>	<u>33.774</u>	<u>135.600</u>
Povećanja u toku godine	10.212	-	10.212
Stanje na dan			
31. decembra 2017. godine	<u>112.038</u>	<u>33.774</u>	<u>145.812</u>
AKUMULIRANA ISPRAVKA VREDNOSTI			
1. januar 2016. godine	61.920	35.149	97.069
Amortizacija (Napomena 12)	11.330	659	11.989
Otuđenja i rashodovanja	(389)	(2.034)	(2.423)
Stanje na dan			
31. decembra 2016. godine	<u>72.861</u>	<u>33.774</u>	<u>106.635</u>
Amortizacija (Napomena 12)	10.157	-	10.157
Stanje na dan			
31. decembra 2017. godine	<u>83.018</u>	<u>33.774</u>	<u>116.792</u>
NEOTPISANA VREDNOST NA DAN:			
- 31. decembra 2017. godine	<u>29.020</u>	-	<u>29.020</u>
- 31. decembra 2016. godine	<u>28.965</u>	-	<u>28.965</u>

Neotpisanu vrednost opreme na dan 31. decembra 2017. godine najvećim delom čine računarska i telekomunikaciona oprema i kancelarijski nameštaj.

Na osnovu procene rukovodstva Banke, nekretnine, postrojenja i oprema na dan 31. decembra 2017. godine nisu obezvređeni.

(b) Investicione nekretnine

Nepokretnu imovinu koju je Banka stekla u postupku izvršenja protiv izvršnog dužnika "Nafta" a.d. Beograd u iznosu od RSD 20.135 hiljada, Odlukom Izvršnog odbora br. 228/2017 od 26. oktobra 2017. godine Banka je klasifikovala kao investicionu nekretninu. Banka za predmetnu nekretninu ima poznatog zakupca.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

22. STALNA SREDSTVA NAMENJENA PRODAJI I SREDSTVA POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA

	<u>31.12.2017.</u>	<u>U RSD hiljada 31.12.2016.</u>
Stalna sredstva namenjena prodaji	382.238	375.484
Stanje na dan	<u>382.238</u>	<u>375.484</u>

Banka je imovinu stečenu na osnovu Ugovora o kupoprodaji nepokretne i pokretne imovine od 6. aprila 2016. godine, zaključenim sa pravnim licem FSH "Komponenta" d.o.o. Čuprija - u stečaju kao dužnikom po odobrenom kreditu dospelim za naplatu, Odlukom Izvršnog odbora od 12. aprila 2016. godine klasifikovala kao stalna sredstva namenjena prodaji. Banka je navedenu imovinu oglasila na prodaju i očekuje njenu prodaju u skorijem periodu.

Banka je u 2017. godini stečenu nepokretnu imovinu u postupku izvršenja protiv dužnika "Derma" d.o.o. Kragujevac putem javne prodaje u iznosu od RSD 6.754 hiljade dinara Odlukom Izvršnog odbora od 19. decembra 2017. godine klasifikovala kao stalna sredstva namenjena prodaji. Banka je navedenu nekretninu oglasila na prodaju i očekuje njenu prodaju u skorijem periodu.

23. OSTALA SREDSTVA

	<u>31.12.2017.</u>	<u>U RSD hiljada 31.12.2016.</u>
<i>Ostala potraživanja</i>		
U dinarima		
Potraživanja od zaposlenih	10	13
Dati avansi	16.024	594
Potraživanja po osnovu preplaćenih poreza	115	67
Ostala potraživanja	<u>26.688</u>	<u>24.171</u>
	<u>42.837</u>	<u>24.845</u>
U stranoj valuti		
Ostala potraživanja	<u>1.150</u>	<u>2.318</u>
	<u>1.150</u>	<u>2.318</u>
<i>Aktivna vremenska razgraničenja</i>		
Razgraničeni unapred plaćeni troškovi u dinarima	<u>5.542</u>	<u>4.699</u>
	<u>5.542</u>	<u>4.699</u>
Bruto ostala sredstva	49.529	31.862
<i>Minus: Ispravka vrednosti (Napomena 10(b))</i>	<u>(936)</u>	<u>(736)</u>
Stanje na dan	<u>48.593</u>	<u>31.126</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

24. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA BANKAMA, DRUGIM FINANSIJSKIM ORGANIZACIJAMA I CENTRALNOJ BANCII

	<u>31.12.2017.</u>	<u>U RSD hiljada 31.12.2016.</u>
U dinarima		
Transakcioni računi	23.334	68.604
Ostali depoziti	82.000	82.000
Obaveze po osnovu kamata na kredite, depozite i ostale finansijske obaveze	-	3
Razgraničene obaveze za obračunatu kamatu	28	21
	<u>105.362</u>	<u>150.628</u>
U stranoj valuti		
Transakcioni računi	3.641	2.451
Ostali depoziti	94.083	159.789
Obaveze po osnovu kamata na kredite, depozite i ostale finansijske obaveze	1	69
Razgraničene obaveze za obračunatu kamatu	119	13
	<u>97.844</u>	<u>162.322</u>
Stanje na dan	<u>203.206</u>	<u>312.950</u>

Transakcioni depoziti banaka i drugih finansijskih organizacija u dinarima na dan 31. decembra 2017. godine se najvećim delom odnose na stanje na dinarskom transakcionom računu Matične banke - VTB Bank OAD, Sankt Peterburg u iznosu od RSD 20.262 hiljade. Na stanje na ovom računu Banka ne plaća kamatu.

Ostali depoziti banaka i drugih finansijskih organizacija u dinarima na dan 31. decembra 2017. godine odnose se na oročene depozite "Sogaz" a.d. Novi Sad u ukupnom iznosu od RSD 82.000 hiljade, inicijalno oročene na period od jedne godine uz kamatnu stopu od 4,3% godišnje.

Ostali depoziti banaka i drugih finansijskih organizacija u stranoj valuti na dan 31. decembra 2017. godine se odnose na oročene depozite "Sogaz" a.d. Novi Sad u ukupnom iznosu od RSD 94.083 hiljade, koji su oročeni na period od godinu dana uz kamatnu stopu od 1,5% godišnje.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

25. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA

	31.12.2017.	U RSD hiljada 31.12.2016.
U dinarima		
Transakcioni računi	1.024.701	1.335.318
Štedni depoziti	94.572	145.718
Namenski depoziti	31.633	68.921
Ostali depoziti	814.885	65.349
Obaveze po osnovu kamata na kredite, depozite i ostale finansijske obaveze	565	1.421
Razgraničene obaveze za obračunatu kamatu	5.102	4.646
	1.971.458	1.621.373
U stranoj valuti		
Transakcioni računi	1.800.901	2.448.898
Štedni depoziti	4.009.203	4.482.211
Namenski depoziti	125.302	117.878
Ostali depoziti	649.207	534.756
Primljeni krediti	24.808	95.675
Ostale finansijske obaveze	4.260	11.715
Obaveze po osnovu kamata na kredite, depozite i ostale finansijske obaveze	373	-
Razgraničene obaveze za obračunatu kamatu	6.568	16.815
	6.620.622	7.707.948
Stanje na dan	8.592.080	9.329.321

Na oročene depozite komitenata u dinarima i u stranoj valuti Banka plaća kamatu u rasponu od 1,25% do 2,5% na godišnjem nivou, u zavisnosti od perioda oročavanja sredstava i valute.

Na namenske depozite komitenata i fizičkih lica Banka ne plaća kamatu, osim na oročene namenske depozite po ugovoru sa firmom "Mikro razvoj" po specijalnom aranžmanu koji služe kao keš kolaterali za kredite sa kamatnom stopom od 26,27% do 31,07% na godišnjem nivou.

Banka plaća kamatu od 2,% godišnje za štedne *a vista* depozite u dinarima, i kamatu od 2% godišnje za štedne *a vista* depozite u EUR.

Na kratkoročne depozite stanovništva u dinarima Banka plaća kamatu u rasponu od 1,5% do 4,7% na godišnjem nivou, u zavisnosti od perioda oročavanja sredstava.

Kamatna stopa na kratkoročne depozite stanovništva u stranoj valuti iznosi od 0,2% do 3,5% godišnje, u zavisnosti od perioda oročavanja i valute.

Dugoročni depoziti stanovništva u stranoj valuti deponovani su po kamatnim stopama od 1% do 2,5% na godišnjem nivou za EUR, u zavisnosti od perioda oročavanja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

26. SUBORDINIRANE OBAVEZE

	<u>31.12.2017.</u>	<u>U RSD hiljada 31.12.2016.</u>
Subordinirane obaveze u stranoj valuti	<u>134.215</u>	<u>150.719</u>
Stanje na dan	<u>134.215</u>	<u>150.719</u>

Subordinirane obaveze u iznosu od RSD 134.215 hiljada na dan 31. decembra 2017. godine se odnose na subordinirani kredit dobijen od Matične banke VTB Bank OAD, Sankt Peterburg, u iznosu od RUB 78.000.000.

Ugovor o subordiniranom kreditu na iznos od RUB 78.000.000 potpisan je između VTB Bank OAD, Sankt Peterbutg i Banke dana 26. decembra 2017. godine. Glavnica kredita se otplaćuje odjednom u celini, po isteku 7 godina od datuma povlačenja sredstava kredita. Kamatna stopa po ovom kreditu iznosi 11,15% na godišnjem nivou (odnosno 12,38% godišnje sa uključenim porezom po odbitku). Sredstva po ovom kreditu povučena su u celini dana 28. decembra 2017. godine.

Ugovor o subordiniranom kreditu na iznos od EUR 2.000.000 potpisan je između Moskovske banke, Moskva i Banke dana 26. novembra 2012. godine. Glavnica kredita se otplaćuje odjednom u celini, po isteku 6 godina od datuma povlačenja sredstava kredita. Kamatna stopa po ovom kreditu iznosi 7,45% na godišnjem nivou (odnosno 8,28% godišnje sa uključenim porezom po odbitku). Sredstva po ovom kreditu povučena su u celini dana 28. novembra 2012. godine.

Ugovor o subordiniranom kreditu na iznos od EUR 2.000.000 potpisan je između VTB Bank OAD, Sankt Peterburg i Banke dana 18. oktobra 2013. godine. Glavnica kredita se otplaćuje odjednom u celini, po isteku 7 godina od datuma povlačenja sredstava kredita. Kamatna stopa po ovom kreditu iznosi 5,5% na godišnjem nivou (odnosno 6,12% godišnje sa uključenim porezom po odbitku). Sredstva po ovom kreditu povučena su u celini dana 22. oktobra 2013. godine.

U toku 2016. godine, došlo je do povećanja akcijskog kapitala Banke po osnovu konverzije prethodno navedenih subordiniranih kredita dobijenih od Moskovske banke, Moskva i vlasnika -VTB Bank OAD, Sankt Peterburg, u osnovni kapital Banke u ukupnom iznosu od EUR 4.000.000, odnosno RSD 492.500 hiljada po zvaničnom srednjem kursu Narodne banke Srbije na dan zaključenja Ugovora o konverziji subordiniranih potraživanja u akcijski kapital Banke (*videti* Napomenu 29).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

27. REZERVISANJA

	<u>31.12.2017.</u>	<u>U RSD hiljada 31.12.2016.</u>
Rezervisanja za kreditno rizične vanbilansne stavke (a)	13.888	3.322
Rezervisanja za primanja zaposlenih po osnovu naknada za odlazak u penziju (b)	3.211	2.723
Rezervisanja za sudske sporove (c)	<u>479</u>	<u>-</u>
Stanje na dan	<u>17.578</u>	<u>6.045</u>

- (a) Prema internoj politici Banke, rezervisanja za kreditno rizične vanbilansne stavke (garancije, avale, akreditive, obaveze za nepovučene kredite i drugo) vrše se po angažovanjima Banke gde je verovatan odliv sredstava za izmirenje preuzetih obaveza, a istovremeno postoji dokaz o potvrdi te verovatnoće.

Dokazi na osnovu kojih Banka vrši pojedinačnu procenu obezvređenja su: isplate po računima Banke po preuzetim obavezama po garancijama, avalima i drugim stavkama i da je komitent po kriterijumima za klasifikaciju Banke klasifikovan u kategorije G i D. Pojedinačno procenjivanje obezvređenja, po vanbilansnim stavkama, vrši se na isti način kao i za potraživanja bilansne aktive.

Za potencijalne obaveze kod kojih se ne očekuje odliv sredstava Banke, kao i kod kojih se proceni da će u slučaju odliva sredstava potraživanja biti naplativa u punom iznosu, Banka ne vrši rezervisanje.

Takođe, Banka ne obračunava rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama (nepovučene kreditne linije) za sve neiskorišćene preuzete obaveze kod kojih je ugovorena mogućnost Banke da usled pogoršanja finansijskog stanja klijenta može otkazati ugovor o kreditu.

- (b) Rezervisanja za primanja zaposlenih po osnovu naknada za odlazak u penziju formirana su na bazi izveštaja nezavisnog aktuara sa stanjem na dan 31. decembra 2017. godine i ista su iskazana u iznosu sadašnje vrednosti očekivanih budućih isplata.

Prilikom utvrđivanja sadašnje vrednosti očekivanih odliva korišćena je diskontna stopa od 4%, pretpostavka prosečnog godišnjeg rasta zarada od 2,5% godišnje, stopa fluktuacije zaposlenih od 3% i stopa invalidnosti od 0,1% godišnje.

- (c) Banka je formirala rezervisanje za sudske sporove u kojima se javlja kao tužena strana, a za koje se prema proceni Sektora pravnih poslova očekuje negativan ishod (Napomena 37(b)).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

27. REZERVISANJA (Nastavak)

(d) Promene na računima rezervisanja u toku godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	2017.	U RSD hiljada 2016.
Rezervisanja za kreditno rizične vanbilansne stavke		
Stanje na dan 1. januara	3.322	18
Rezervisanja u toku godine (Napomena 10(b))	21.192	5.543
Ukidanje rezervisanja (Napomena 10(b))	(10.170)	(2.267)
Kursne razlike i ostale promene	(456)	28
	13.888	3.322
Rezervisanja za primanja zaposlenih po osnovu naknada za odlazak u penziju		
Stanje na dan 1. januara	2.723	2.849
Rezervisanje/(ukidanje) rezervisanja u toku godine (Napomena 11)	488	(126)
	3.211	2.723
Rezervisanja za sudske sporove		
Rezervisanja u toku godine (Napomena 13)	479	-
	479	-
Stanje na dan 31. decembra	17.578	6.045

28. OSTALE OBAVEZE

	31.12.2017.	U RSD hiljada 31.12.2016.
Obaveze prema dobavljačima	8.441	8.651
Obaveze za porez na dodatu vrednost	929	617
Obaveze za ostale poreze i doprinose	4.081	4.029
Razgraničene obaveze za ostale obračunate rashode u dinarima	2.707	848
Razgraničeni ostali prihodi u dinarima	2.487	2.198
Ostale obaveze	68.690	63.177
Stanje na dan	87.335	79.520

Ostale obaveze u iznosu od RSD 68.690 hiljada na dan 31. decembra 2017. godine se najvećim delom odnose na obaveze u obračunu u dinarima (za uplate fizičkih i pravnih lica) u iznosu od RSD 35.836 hiljada i obaveze po poslovima faktoringa u iznosu od RSD 21.863 hiljade.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

29. KAPITAL

Kapital Banke prikazan je kako sledi:

	31.12.2017.	U RSD hiljada 31.12.2016.
Aksijski kapital - obične akcije	3.672.407	3.672.407
Rezerve	9.892	-
Gubici iz prethodnih godina	(1.873.549)	(1.063.498)
Gubitak tekuće godine	(173.756)	(810.051)
Stanje na dan	1.634.994	1.798.858

Na dan 31. decembra 2017. i 2016. godine, Otvoreno akcionarsko društvo "VTB Bank", Sankt Peterburg, Ruska Federacija, je jedini akcionar Banke sa učešćem od 100% u akcijskom kapitalu.

Na dan 31. decembra 2017. godine, upisani i uplaćeni akcijski kapital Banke se sastoji od 7.344.813 komada običnih akcija (31. decembar 2016. godine: 7.344.813 komada običnih akcija), pojedinačne nominalne vrednosti od RSD 500.

Odlukom Skupštine Banke od 9. jula 2015. godine odobreno je povećanje akcijskog kapitala Banke izdavanjem običnih akcija IV emisije akcija bez javne ponude, za postojećeg akcionara VTB Bank OAD, Sankt Peterburg. Izdato je 1.684.200 komada akcija pojedinačne nominalne vrednosti od 500 dinara, u ukupnoj vrednosti od RSD 842.100 hiljada. Rešenjem Agencije za privredne registre br. BD 63479/2015 od 21. jula 2015. godine registrovano je navedeno povećanje akcijskog kapitala Banke.

U 2016. godini, akcijski kapital Banke je povećan za RSD 492.500 hiljada. U skladu sa Anexom br. II Ugovora o konverziji subordiniranih potraživanja u akcijski kapital Banke, zaključenim 14. decembra 2016. godine između akcionara VTB Bank OAD, Sankt Peterburg i Banke, a na osnovu Odluke Skupštine akcionara Banke o povećanju osnovnog kapitala VTB Banke a.d. Beograd izdavanjem V emisije običnih akcija za postojećeg akcionara - zatvorena emisija, uplata akcija V emisije od strane postojećeg akcionara izvršena je ulaganjem prava potraživanja u iznosu glavnice subordiniranog duga Banke po osnovu 2 ugovora o subordiniranim kreditima u ukupnom iznosu od EUR 4.000.000 (Napomena 26).

Odlukom Skupštine Banke od 20. decembra 2016. godine odobreno je povećanje akcijskog kapitala Banke izdavanjem običnih akcija V emisije akcija bez javne ponude, za postojećeg akcionara VTB Bank OAD, Sankt Peterburg. Izdato je 985.000 komada akcija pojedinačne nominalne vrednosti od 500 dinara, u ukupnoj vrednosti od RSD 492.500 hiljada. Rešenjem Agencije za privredne registre br. BD 103816/2016 od 28. decembra 2016. godine registrovano je navedeno povećanje akcijskog kapitala Banke.

Rezerve u iznosu od RSD 9.892 hiljade na dan 31. decembra 2017. godine odnose se na dobitak po osnovu promene vrednosti hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat (umanjen za pripadajuće odložene poreze).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

30. VANBILANSNE POZICIJE

	<u>31.12.2017.</u>	<u>U RSD hiljada 31.12.2016.</u>
Garancije i ostale preuzete buduće obaveze (a)	2.153.148	2.157.565
Druge vanbilansne pozicije (b)	<u>12.874.728</u>	<u>16.003.334</u>
Stanje na dan	<u>15.027.876</u>	<u>18.160.899</u>

(a) Garancije i ostale preuzete buduće obaveze

	<u>31.12.2017.</u>	<u>U RSD hiljada 31.12.2016.</u>
Plative garancije:		
- u dinarima	454.274	598.411
- u stranoj valuti	<u>168.826</u>	<u>309.805</u>
	<u>623.100</u>	<u>908.216</u>
Činidbene garancije:		
- u dinarima	459.382	436.884
- u stranoj valuti	<u>17.416</u>	<u>249.598</u>
	<u>476.798</u>	<u>686.482</u>
Nepokriveni akreditivi:		
- u stranoj valuti	14.335	-
	<u>14.335</u>	<u>-</u>
Preuzete neopozive obaveze:		
- u dinarima	18.535	20.013
	<u>18.535</u>	<u>20.013</u>
<i>Ukupno garancije i ostale preuzete obaveze</i>	<i>1.132.768</i>	<i>1.614.711</i>
Swap transakcije i kupovina deviza za dinare	<u>1.020.380</u>	<u>542.854</u>
Stanje na dan	<u>2.153.148</u>	<u>2.157.565</u>

Banka vrši rezervisanja za potencijalne gubitke po kreditno rizičnim vanbilansnim stavkama shodno računovodstvenoj politici obelodanjenom u Napomeni 27(a) uz finansijske izveštaje. Na dan 31. decembra 2017. godine, formirana rezerva za gubitke po osnovu garancija i ostalih preuzetih neopozivih obaveza iznosi RSD 13.888 hiljada (31. decembar 2016. godine: RSD 3.322 hiljade).

Preuzete neopozive obaveze u dinarima u iznosu od RSD 18.535 hiljada na dan 31. decembra 2017. godine se odnose na neiskorišćene odobrene kredite pravnim licima.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

30. VANBILANSNE POZICIJE (Nastavak)

(b) Druge vanbilansne pozicije

	<u>31.12.2017.</u>	<u>U RSD hiljada 31.12.2016.</u>
Primljene hartije od vrednosti	300.000	400.000
Loro garancije	1.752.867	359.857
Preuzete opozive obaveze	1.153.014	985.809
Materijalna sredstva obezbeđenja, hipoteke i zaloge	7.778.814	13.666.616
Računovodstveni otpis	1.232.438	-
Ostale vanbilansne pozicije	657.595	591.052
Stanje na dan	<u>12.874.728</u>	<u>16.003.334</u>

Preuzete opozive obaveze u iznosu od RSD 1.153.014 hiljada na dan 31. decembra 2017. godine se najvećim delom odnose na dugoročne dinarske okvirne linije odobrene privrednim društvima.

Po osnovu neiskorišćenih minusa po tekućim računima građana, Banka je imala preuzete opozive obaveze u iznosu od RSD 5.714 hiljada (31. decembar 2016. godine: RSD 2.301 hiljada), dok odobreni kreditni limiti po karticama fizičkih lica iznose RSD 6.755 hiljada (31. decembar 2016. godine: RSD 8.597 hiljada).

U okviru pozicije materijalnih sredstava obezbeđenja, hipoteka i zaloga evidentirana su sva sredstva obezbeđenja koje Banka ima po osnovu datih kredita (ne samo hipoteke prvog reda). Banka je u 2017. godini isknjižila materijalna sredstva obezbeđenja za sve klijente za koje je izvršen računovodstveni otpis.

Na osnovu Odluke Narodne banke Srbije o računovodstvenom otpisu bilansne aktive banke od 10. avgusta 2017. godine, sa primenom od 30. septembra 2017. godine, Banka je izvršila prenos svih problematičnih kredita, u slučajevima gde je obezvređenje tih kredita evidentirano u korist ispravke vrednosti 100% njihove bruto knjigovodstvene vrednosti, iz bilansne aktive u vanbilansnu evidenciju u iznosu od RSD 1.232.438 hiljada (Napomena 10(b)).

Ostale vanbilansne stavke u 2017. godini obuhvataju evidentirana prava Banke na preostali deo nepokretne imovine po osnovu Ugovora o otkupu potraživanja sa Erste Bank a.d. Novi Sad.

(c) Kreditno rizične vanbilansne stavke

Pregled kreditno rizičnih vanbilansnih stavki Banke koje se klasifikuju na dan 31. decembra 2017. i 2016. godine dat je u sledećoj tabeli:

	<u>31.12.2017.</u>	<u>U RSD hiljada 31.12.2016.</u>
Garancije i nepokriveni akreditivi	1.114.233	1.594.698
Neiskorišćene preuzete (neopozive i opozive) obaveze	1.171.549	1.005.822
Stanje na dan	<u>2.285.782</u>	<u>2.600.520</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

31. OBELODANJIVANJE ODNOSA SA POVEZANIM LICIMA

U svom redovnom poslovanju Banka ostvaruje poslovne transakcije sa svojim akcionarom i drugim povezanim stranama koje su navedene u tabelama koje slede. Transakcije sa povezanim licima se obavljaju po uobičajenim tržišnim uslovima.

Povezana lica Banke čine članice grupe kojoj Banka pripada - VTB Grupa.

Lica povezana sa Bankom obuhvataju lica koja mogu da vrše značajan uticaj pri donošenju finansijskih i poslovnih odluka Banke. Lica povezana s Bankom obuhvataju članove organa upravljanja, Upravnog i Izvršnog odbora Banke, njihove bliske rođake, kompanije koje oni poseduju ili kontrolišu, kao i kompanije na čije finansijske i poslovne odluke isti mogu da utiču.

- (a) Stanje potraživanja i obaveza na dan 31. decembra 2017. i 2016. godine proisteklo iz transakcija sa akcionarom i drugim povezanim stranama sa Bankom prikazano je u sledećoj tabeli:

	<u>31.12.2017.</u>	<u>U RSD hiljada 31.12.2016.</u>
Plasmani bankama:		
Nostro računi	104.548	185.957
Ostali plasmani	170.687	-
	<u>275.235</u>	<u>185.957</u>
Kredit:		
Krediti odobreni rukovodstvu Banke	1.395	1.417
Minus: Ispravka vrednosti	(9)	(26)
	<u>1.386</u>	<u>1.391</u>
Ukupno	<u>265.959</u>	<u>187.348</u>
Primljeni depoziti i kredit:		
Transakcioni depoziti akcionara	20.262	64.262
Subordinirani krediti od akcionara	134.215	150.719
Depoziti fizičkih lica povezanih s Bankom u smislu zakona kojim se uređuju banke	24.283	2.078
Ukupno	<u>178.760</u>	<u>217.059</u>

- (b) U 2017. godini Banka je ostvarila prihode od kamata iz transakcija sa povezanim licima u iznosu od RSD 21.177 hiljada (2016. godina: RSD 17.179 hiljada).

Rashodi kamata po osnovu depozita i kredita akcionara i ostalih povezanih lica u 2017. godini iznosili su RSD 26.205 hiljada (2016. godina: RSD 35.797 hiljada).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

31. OBELODANJIVANJE ODNOSA SA POVEZANIM LICIMA (Nastavak)

(c) Sumarni prikaz transakcija sa povezanim licima iz VTB Grupe u 2017. i 2016. godini dat je u sledećoj tabeli:

2017.	U RSD hiljada			
	Prihodi	Rashodi	Potraživanja	Obaveze
VTB Bank OAD, Sankt Peterburg	20.520	24.335	220.348	154.477
VTB Deutschland AG, Frankfurt*	657	1.870	54.887	-
VTB Capital London	-	-	-	-
Ukupno	21.177	26.205	275.235	154.477
2016.	Prihodi	Rashodi	Potraživanja	Obaveze
Moskovska banka, Moskva	1	19.446	-	-
VTB Bank OAD, Sankt Peterburg	16.998	15.644	43.452	214.981
VTB Deutschland AG, Frankfurt	149	707	142.505	-
VTB Capital London	31	-	-	-
Ukupno	17.179	35.797	185.957	214.981

* VTB Deutschland AG, Frankfurt je u decembru 2017. godine, promenila naziv u VTB Bank (Europe) SE, usled odluke VTB Grupe da reorganizuje svoje aktivnosti u Evropi. Ova promena važi od 29. decembra 2017. godine.

(d) Zarade i ostala primanja članova Izvršnog odbora i drugog ključnog rukovodećeg osoblja Banke (iskazane u bruto iznosu), u toku 2017. i 2016. godine, prikazana su u sledećoj tabeli:

	U RSD hiljada	
	2017.	2016.
Članovi Izvršnog odbora	29.476	23.627
Članovi Upravnog odbora	800	936
Direktori sektora	29.740	31.787
Ukupno	60.016	56.350

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

---

32. UPRAVLJANJE RIZICIMA

Rizik je karakterističan za bankarsko poslovanje, ali se njime upravlja posredstvom procesa neprekidnog identifikovanja, merenja i praćenja, uspostavljanja ograničenja rizika i primenom drugih kontrola.

Banka je po prirodi svoje delatnosti izložena sledećim najznačajnijim vrstama rizika: kreditnom riziku, riziku likvidnosti, kamatnom riziku i tržišnom riziku (koji obuhvata devizni rizik i ostale tržišne rizike).

Banka je takođe izložena uticaju operativnog rizika (koji obuhvata i pravni rizik, rizike po osnovu uvođenja novih proizvoda, aktivnosti, procesa i sistema, kao i rizik poveravanja aktivnosti trećim licima, tj. eksternalizacije - outsourcing i rizik informacionog sistema), kamatnog rizika u bankarskoj knjizi, rizika izloženosti Banke prema jednom licu, ili grupi povezanih lica, rizika ulaganja Banke u druga pravna lica i osnovna sredstva, kao i rizika koji se odnose na zemlju porekla lica prema kome je Banka izložena i rizika prevremene otplate, a koje Banka kontinuirano prati.

Upravni odbor i Izvršni odbor su odgovorni za sveobuhvatni pristup upravljanja rizicima, kao i za odobravanje strategije i principa upravljanja rizicima. Pored toga, Banka je uspostavila odvojena nezavisna tela odgovorna za upravljanje i praćenje rizika.

Organi Banke nadležni za upravljanje rizikom permanentno prate promene u zakonskoj regulativi, analiziraju njihov uticaj na visinu rizika na nivou Banke i preduzimaju mere na usaglašavanju poslovanja i procedura sa novim propisima u okvirima kontrolisanog rizika.

Sektor upravljanja rizicima

U cilju uspostavljanja jedinstvenog sistema upravljanja rizicima i obezbeđenja funkcionalne i organizacione odvojenosti aktivnosti upravljanja rizicima od redovnih poslovnih aktivnosti, Banka je formirala Sektor upravljanja rizicima.

U delokrugu ovog sektora je upravljanje rizikom likvidnosti Banke, deviznim i ostalim tržišnim rizicima, kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi, upravljanje rizikom izloženosti Banke prema licu ili grupi povezanih lica, rizikom ulaganja Banke u druga pravna lica i u osnovna sredstva, rizikom izloženosti ka zemlji porekla lica prema kome je Banka izložena, operativnim rizicima i razvoj internih metodologija za procenu, merenje i upravljanje rizicima kojima je Banka izložena u svom poslovanju.

U delokrugu ovog sektora je i upravljanje kreditnim rizikom Banke i davanje preporuka za izloženosti Banke koje su pod uticajem dejstva kreditnog rizika, kao i praćenje i naplata nekvalitetne aktive, odnosno loše aktive u okviru odeljenja za rad sa nestandardnom aktivom.

Sektor sredstava i likvidnosti i Odbor za upravljanje aktivom i pasivom

Sektor sredstava i likvidnosti je odgovoran za upravljanje aktivom i obavezama Banke, kao i sveukupnom finansijskom strukturom. Pored toga, ovaj sektor je odgovoran za finansiranje i likvidnost Banke. Odbor za upravljanje aktivom i pasivom je odgovoran za praćenje rizika likvidnosti i upravljanje rizikom likvidnosti Banke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

---

32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)**Unutrašnja revizija**

Proces upravljanja rizicima u Banci se kontroliše najmanje jednom godišnje od strane unutrašnje revizije, koja ispituje adekvatnost procedura, kao i usaglašenost Banke sa usvojenim procedurama. Unutrašnja revizija razmatra rezultate svog rada sa rukovodstvom Banke i izveštava Odbor za reviziju o svojim nalazima i preporukama.

Upravljanje rizicima i sistemi izveštavanja

Rizici Banke se mere korišćenjem metoda koji odražava kako očekivane gubitke koji mogu nastati u normalnim okolnostima tako i neočekivane gubitke, koji predstavljaju procenu krajnjih gubitaka zasnovanu na statističkim modelima. Modeli koriste verovatnoću izvedenu na osnovu istorijskih podataka, prilagođenu tako da odražava trenutno ekonomsko okruženje. Banka takođe koristi metod najgorih scenarija koji se mogu desiti kao posledica dešavanja ekstremnih događaja za koje postoji mala verovatnoća da se dese.

Praćenje i kontrola rizika je prvenstveno zasnovano na uspostavljanju limita. Ovi limiti odražavaju poslovnu strategiju i tržišno okruženje Banke, kao i nivo rizika koji je Banka spremna da prihvati. Pored toga, Banka prati i meri kapacitet prihvatljivog nivoa izloženosti rizicima uzimajući u obzir ukupnu izloženost svim tipovima rizika i aktivnostima.

Sakupljene informacije iz svih poslovnih aktivnosti se ispituju i obrađuju da bi se identifikovali, analizirali i kontrolisali novi rizici. Ove informacije se prezentuju i objašnjavaju Upravnom odboru, Izvršnom odboru, Sektoru upravljanja rizicima i rukovodiocima svih poslovnih jedinica. Izveštaji sadrže ukupnu kreditnu izloženost, prognozu plasmana, odstupanja od postavljenih limita, merenje tržišnog rizika, racija likvidnosti i promene profila rizika.

Rukovodstvo Banke kvartalno ocenjuje adekvatnost ispravki vrednosti plasmana. Odboru za reviziju se kvartalno dostavlja opsežan izveštaj o rizicima koji sadrži sve neophodne informacije za ocenu i izvođenje zaključaka o rizicima kojima je Banka izložena.

Za svaki nivo u Banci sastavljaju se posebni izveštaji o upravljanju rizicima, kako bi se obezbedilo da sve poslovne jedinice imaju pristup opširnim, neophodnim i ažurnim informacijama.

32.1. Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik od nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled neizvršavanja obaveza dužnika prema Banci.

Kreditni rizik Banke uslovljen je kreditnom sposobnošću dužnika, njegovom urednošću u izvršavanju obaveza prema Banci, kao i kvalitetom instrumenata obezbeđenja naplate potraživanja Banke, a identifikuje se, meri, procenjuje i prati u skladu sa internom regulativom za upravljanje kreditnim rizikom, kao i odlukama kojima se uređuju klasifikacija bilansne aktive i vanbilansnih stavki Banke, odnosno adekvatnost kapitala.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

---

32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)**32.1. Kreditni rizik (Nastavak)**

Politikom za upravljanje rizicima, procedurama za upravljanje kreditnim rizikom i procedurama za odobravanje, puštanje i naplatu plasmana definiše se proces upravljanja kreditnim rizikom pojedinačnih plasmana i rizika na nivou portfolija, odnosno postupci identifikovanja, merenja i praćenja (kontrole) plasmana, a posebno onih sa povišenim nivoom rizika. Banka se, u skladu sa navedenim procedurama, angažuje kod korisnika koji imaju odgovarajući bonitet i za koje se procenom utvrdi da je nivo rizika prihvatljiv imajući u vidu odnos i povezanost kategorija rizika i profitabilnosti.

Banka kontroliše i upravlja kreditnim rizikom uspostavljanjem limita, kojima definiše nivo rizika koji je voljna da prihvati na nivou pojedinačnih komitenata, geografskih područja i industrija, kao i kroz praćenje izloženosti tim rizicima. Izloženost riziku se kontinuirano prati putem periodičnih procena mogućnosti dužnika da izvršavaju obaveze prema Banci i drugim poveriocima.

Banka je uspostavila proces praćenja kvaliteta kredita da bi obezbedila blagovremenu identifikaciju potencijalnih promena u kreditnoj sposobnosti komitenata, uključujući redovnu kontrolu sredstava obezbeđenja.

Limiti u odnosu na komitente se utvrđuju korišćenjem sistema klasifikacije kreditnog rizika, koji svakog komitenta klasifikuje prema određenom kreditnom rangi, kao i prema internoj metodologiji koja definiše nivo izloženosti koji je Banka spremna da prihvati prema pojedinačnom dužniku ili grupi povezanih lica. Klasifikacija komitenata je predmet redovnog sagledavanja. Proces praćenja kvaliteta kredita omogućava Banci da proceni potencijalne gubitke kao rezultat rizika kojima je izložena i da preduzme korektivne mere.

Donošenje odluka o izlaganju kreditnom riziku je prema politici Banke centralizovano i koncentrisano u okviru Kreditnog odbora za privredu i stanovništvo. Odluka Kreditnog odbora se donosi po razmatranju predloga koji je dat od strane nadležnih sektora uključenih u kreditni proces i Sektora upravljanja rizicima.

Uslovi odobrenja svakog plasmana privredi se određuju individualno, a u zavisnosti od vrste klijenta, namene za koju se plasman odobrava, procenjene kreditne sposobnosti, ponuđenog obezbeđenja kao i od trenutne situacije na tržištu. Uslovi obezbeđenja koji prate svaki plasman su takođe opredeljeni analizom boniteta klijenta, vrstom izloženosti kreditnom riziku, ročnošću plasmana kao i samim iznosom. Svi plasmani Banke se zasnivaju na relevantnim odobrenjima, koja određuju odredbe i ostale uslove njihove implementacije.

Izveštavanje o kreditnom riziku vrši se na kontinuiranoj osnovi na nivou ukupnog portfolija Banke kao i na nivou pojedinačnog klijenta. U skladu sa zahtevima akcionara, izveštavanje o kreditnom riziku se vrši na mesečnoj osnovi kada se daje pregled portfolija, kašnjenja, kretanje ispravki vrednosti i rezervisanja i kapitala Banke.

Banka procenjuje obezvređenje finansijskih sredstava na način opisan u Napomeni 3.4.3. Krediti i potraživanja, odeljak "Obezvređenje kredita i rezervisanja za rizike".

Rizici srodni kreditnom riziku

Banka izdaje garancije i akreditive svojim komitentima, po osnovu kojih Banka ima potencijalnu obavezu da izvrši plaćanje u korist trećih lica. Na ovaj način Banka se izlaže rizicima srodnim kreditnom riziku, koji se mogu prevazići kontrolnim procesima i procedurama koje se koriste za ublažavanje kreditnog rizika.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

32.1. Kreditni rizik (Nastavak)

Derivativni finansijski instrumenti

Kreditni rizik koji je proistekao iz derivativnih finansijskih instrumenata je, u svakom trenutku, ograničen na one instrumente sa pozitivnom fer vrednošću koji su evidentirani u bilansu stanja. Kreditni rizik derivata se limitira utvrđivanjem maksimalno moguće fer vrednosti ukupnog portfolia derivata kao i maksimalno mogućom pozitivnom fer vrednošću svake pojedinačne transakcije. Banka nije izložena ovom riziku, s obzirom na to da nema značajnijih derivativnih finansijskih instrumenata.

(a) Maksimalna izloženost kreditnom riziku po bilansnim i vanbilansnim stavkama

Pregled maksimalnih izloženosti kreditnom riziku, prikazan u bruto iznosu, bez uzimanja u obzir sredstava obezbeđenja na dan 31. decembra 2017. i 2016. godine dat je u narednoj tabeli:

	31.12.2017.	U RSD hiljada 31.12.2016.
	Bruto maksimalna izloženost	Bruto maksimalna izloženost
Izloženost - bilansne stavke		
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju*	913.736	1.077.894
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	490.592	382.277
Kreditni i potraživanja od komitenata	6.309.947	6.278.261
Ostala sredstva	48.593	8.293
<i>Ukupno bilansne pozicije</i>	<i>7.762.868</i>	<i>7.746.725</i>
Izloženost - vanbilansne stavke		
Plative garancije	623.100	908.216
Činidbene garancije	476.798	686.482
Nepokriveni akreditivi	14.335	-
Neiskorišćene preuzete obaveze	1.171.549	1.005.822
<i>Ukupno vanbilansne stavke</i>	<i>2.285.782</i>	<i>2.600.520</i>
Ukupno	<u>10.048.650</u>	<u>10.347.245</u>

* *Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju na dan 31. decembra 2017. godine se u celini odnose na državne zapise Ministarstva finansija, i sa stanovišta Banke ne predstavljaju rizične bilansne stavke, te su shodno tome isključena iz daljih analiza izloženosti Banke kreditnom riziku (odnosno rizičnih plasmana - portfolija) datih u narednim tabelama.*

Kao što je prikazano u prethodnoj tabeli, na dan 31. decembra 2017. godine 62,8% maksimalne izloženosti kreditnom riziku odnosi se na kredite i potraživanja od komitenata (31. decembar 2016. godine: 60,7%), 11,7% na neiskorišćene preuzete obaveze (31. decembar 2016. godine: 9,7%) i 4,9% na kredite i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija (31. decembar 2016. godine: 3,7%).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

32.1. Kreditni rizik (Nastavak)

(a) Maksimalna izloženost kreditnom riziku po bilansnim i vanbilansnim stavkama (Nastavak)

Koncentracijom rizika Banka upravlja postavljanjem limita u odnosu na pojedinačne komitente, geografska područja i industrije. Kako bi izbegla prekomernu koncentraciju rizika, politike i procedure Banke sadrže specifične smernice za razvoj i očuvanje diversifikovanog portfolia. Shodno tome, Banka kontroliše i upravlja identifikovanim koncentracijama kreditnog rizika.

Koncentracija kredita datih komitentima po industrijskim delatnostima sa stanjem na dan 31. decembra 2017. i 2016. godine prikazana je u Napomeni 19(d).

Struktura kreditne izloženosti Banke, iskazane po bruto knjigovodstvenoj vrednosti **ukupnih rizičnih plasmana** sa stanjem na dan 31. decembra 2017. godine, grupisana prema geografskim sektorima, data je u narednoj tabeli:

	Srbija	Evropa	Ostalo	U RSD hiljada Ukupno
Kreditni i potraživanja:				
- Banke i finansijske institucije	99.151	54.887	336.554	490.592
- Preduzeća	5.563.566	-	-	5.563.566
- Stanovništvo/fizička lica	767.403	89	1.259	768.751
- Preduzetnici	26.223	-	-	26.223
Garancije i ostale preuzete neopozive obaveze	2.285.168	614	-	2.285.782
Stanje na dan 31. decembra 2017. godine	8.741.511	55.590	337.813	9.134.914
Stanje na dan 31. decembra 2016. godine	9.019.631	153.820	95.900	9.269.351

Analiza izloženosti Banke kreditnom riziku, po industrijskim sektorima, pre i nakon obezvređenja finansijskih sredstava i rezervisanja za rizike, na dan 31. decembra 2017. i 2016. godine prikazana je u sledećoj tabeli:

	Bruto maksimalna izloženost 2017.	Neto maksimalna izloženost 2017.	Bruto maksimalna izloženost 2016.	U RSD hiljada Neto maksimalna izloženost 2016.
Prerađivačka industrija	3.356.287	3.267.200	2.873.420	2.314.949
Saobraćaj i skladištenje	234.158	232.981	464.867	462.908
Trgovina	2.519.814	2.407.361	2.581.164	1.899.451
Finansije	501.475	498.225	393.392	392.317
Stanovništvo	779.973	752.137	672.611	631.551
Preduzetnici	41.223	40.547	36.792	33.781
Ostalo	1.701.984	1.485.388	2.247.105	2.021.253
Ukupno	9.134.914	8.683.839	9.269.351	7.756.210

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

32.1. Kreditni rizik (Nastavak)

(b) Kvalitet portfolija

Kvalitetom finansijskih sredstava Banka upravlja koristeći internu klasifikaciju plasmana.

Sledeća tabela prikazuje kvalitet portfolija (bruto kredita, potraživanja po osnovu kamata i naknada, ostalih sredstava, plativih i činidbenih garancija, kao i preuzetih neopozivih obaveza, odnosno rizične bilansne aktive i vanbilansne izloženosti) po tipovima plasmana, zasnovanim na sistemu klasifikacije Banke, sa stanjem na dan **31. decembra 2017. godine**:

	Nedospeli i neobezbeđeni			Dospeli neobezvređeni	U RSD hiljada	
	Visok stepen kvaliteta	Standardni stepen kvaliteta	Sub-standardni stepen		Pojedinačno obezvređeni	Ukupno 2017.
Kreditni i potraživanja od banaka	116.147	374.445	-	-	-	490.592
<i>Kreditni i potraživanja od komitenata:</i>						
Korporativni krediti	1.934.554	1.280.954	38.408	-	485.240	3.739.156
Kreditni malim i srednjim preduzećima	705.716	384.323	164.692	1.003	568.676	1.824.410
Kreditni stanovništvu	648.219	26.898	26.234	38.850	28.550	768.751
Kreditni preduzetnicima	12.176	13.856	-	191	-	26.223
Garancije i ostale preuzete obaveze	1.635.682	634.838	3.561	11.701	-	2.285.782
Ukupno	5.052.494	2.715.314	232.895	51.745	1.082.466	9.134.914

Kvalitet portfolija po tipovima plasmana, zasnovanim na sistemu klasifikacije Banke, sa stanjem na dan **31. decembra 2016. godine** prikazan je u sledećoj tabeli:

	Nedospeli i neobezbeđeni			Dospeli neobezvređeni	U RSD hiljada	
	Visok stepen kvaliteta	Standardni stepen kvaliteta	Sub-standardni stepen		Pojedinačno obezvređeni	Ukupno 2016.
Kreditni i potraživanja od banaka	185.208	197.069	-	-	-	382.277
<i>Kreditni i potraživanja od komitenata:</i>						
Korporativni krediti	638.939	934.106	92.934	4.869	1.758.969	3.429.817
Kreditni malim i srednjim preduzećima	888.517	444.443	31.544	1.560	792.168	2.158.232
Kreditni stanovništvu	502.676	31.771	29.530	83.459	14.277	661.713
Kreditni preduzetnicima	4.988	28.916	-	17	2.871	36.792
Garancije i ostale preuzete obaveze	1.593.920	767.580	222.555	16.465	-	2.600.520
Ukupno	3.814.248	2.403.885	376.563	106.370	2.568.285	9.269.351

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

32.1. Kreditni rizik (Nastavak)

(b) Kvalitet portfolija (Nastavak)

Starosna analiza rizičnog bruto portfolija (po danima docnje) na dan **31. decembra 2017. godine** prikazana je kako sledi:

	Do 30 dana	Od 31 do 60 dana	Od 61 do 90 dana	Više od 91 dana	U RSD hiljada Ukupno 2017.
Kreditni i potraživanja od banaka	490.592	-	-	-	490.592
<i>Kreditni i potraživanja od komitenata:</i>					
- Korporativni krediti	3.511.062	41.584	61.567	124.943	3.739.156
- Kreditni malim i srednjim preduzećima i preduzetnicima	1.347.856	8.786	94.154	399.837	1.850.633
- Kreditni stanovništvu	726.178	16.646	2.381	23.546	768.751
Garancije i ostale preuzete obaveze	2.285.622	30	-	130	2.285.782
Ukupno	8.361.310	67.046	158.102	548.456	9.134.914

Starosna analiza rizičnog bruto portfolija (po danima docnje) na dan **31. decembra 2016. godine** prikazana je kako sledi:

	Do 30 dana	Od 31 do 60 dana	Od 61 do 90 dana	Više od 91 dana	U RSD hiljada Ukupno 2016.
Kreditni i potraživanja od banaka	382.277	-	-	-	382.277
<i>Kreditni i potraživanja od komitenata:</i>					
- Korporativni krediti	2.458.317	16	-	971.484	3.429.817
- Kreditni malim i srednjim preduzećima i preduzetnicima	1.505.105	512	-	689.407	2.195.024
- Kreditni stanovništvu	584.068	27.301	10.074	40.270	661.713
Garancije i ostale preuzete obaveze	2.600.305	114	-	101	2.600.520
Ukupno	7.530.072	27.943	10.074	1.701.262	9.269.351

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

32.1. Kreditni rizik (Nastavak)

(b) Kvalitet portfolija (Nastavak)

Struktura rizične bilansne aktive i vanbilansnih stavki, kao i ispravki vrednosti i rezervisanja, utvrđenih u skladu sa internom metodologijom Banke na dan 31. decembra 2017. i 2016. godine prikazana je u sledećim tabelama.

Na dan 31. decembra 2017. godine:

	Pojedinačna procena		Grupna procena		U RSD hiljada Ukupno 2017.	
	Bilansna aktiva	Ispravka vrednosti	Bilansna aktiva	Ispravka vrednosti	Bilansna aktiva	Ispravka vrednosti
	Fizička lica Banke i druga pravna lica Preduzetnici	28.550 1.053.916 -	11.625 325.217 -	740.201 5.000.242 26.223	16.211 83.458 676	768.751 6.054.158 26.223
	1.082.466	336.842	5.766.666	100.345	6.849.132	437.187

	Pojedinačna procena		Grupna procena		Ukupno 2017.	
	Vanbilansne stavke	Rezervi- sanje	Vanbilansne stavke	Rezervi- sanje	Vanbilansne stavke	Rezervi- sanje
	Fizička lica Banke i druga pravna lica Preduzetnici	- - -	- - -	11.222 2.259.560 15.000	178 13.710 -	11.222 2.259.560 15.000
	-	-	2.285.782	13.888	2.285.782	13.888
Ukupno	1.082.466	336.842	8.052.448	114.233	9.134.914	451.075

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

32.1. Kreditni rizik (Nastavak)

(b) Kvalitet portfolija (Nastavak)

Na dan 31. decembra 2016. godine:

	Pojedinačna procena		Grupna procena		U RSD hiljada Ukupno 2016.	
	Bilansna aktiva	Ispravka vrednosti	Bilansna aktiva	Ispravka vrednosti	Bilansna aktiva	Ispravka vrednosti
	Fizička lica	14.277	13.487	647.436	27.573	661.713
Banke i druga pravna lica	2.551.136	1.429.171	3.419.190	36.577	5.970.326	1.465.748
Preduzetnici	2.871	2.871	33.921	140	36.792	3.011
	2.568.284	1.445.529	4.100.547	64.290	6.668.831	1.509.819

	Pojedinačna procena		Grupna procena		Ukupno 2016.	
	Vanbilansne stavke	Rezervi- sanje	Vanbilansne stavke	Rezervi- sanje	Vanbilansne stavke	Rezervi- sanje
	Fizička lica	-	-	10.898	246	10.898
Banke i durga pravna lica	-	-	2.589.622	3.076	2.589.622	3.076
Preduzetnici	-	-	-	-	-	-
	-	-	2.600.520	3.322	2.600.520	3.322
Ukupno	2.568.284	1.445.529	6.701.067	67.612	9.269.351	1.513.141

Ispravka vrednosti na grupnom i pojedinačnom nivou se obračunava u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki, MRS 39 "Finansijski instrumenti: priznavanje i odmeravanje" i metodologijom Banke za obračun ispravke vrednosti i na osnovu interne procedure za obračun ispravke vrednosti.

Postupak procene obezvređenja se vrši na pojedinačnom nivou, kada postoje objektivni dokazi o postojanju obezvređenja plasmana, za svaki materijalno značajan plasman i na grupnom nivou, za materijalno manje značajne plasmane.

Iznos obezvređenja se pojedinačno procenjuje kao razlika između knjigovodstvene vrednosti i sadašnje vrednosti očekivanih budućih novčanih tokova, utvrđene diskontovanjem očekivanih priliva po plasmanu, primenom poslednje ugovorene efektivne kamatne stope predmetnog plasmana, osim za plasmane fizičkim licima za koje se obezvređenje utvrđuje na bazi iskustva.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

---

32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

32.1. Kreditni rizik (Nastavak)

(b) Kvalitet portfolija (Nastavak)

Obračun ispravke vrednosti na pojedinačnoj osnovi obuhvata sva materijalno značajna potraživanja u docnji većoj od 90 dana, kao i potraživanja od klijenata za koje je konstatovano obezvređenje: pogoršano finansijsko stanje klijenta u znatnom stepenu kašnjenja, kršenje ugovorenih odredbi, bitno promenjeni uslove otplate potraživanja ili izvesnost da će biti pokrenut stečajni postupak.

U slučaju da izabranom kandidatu za individualnu procenu procenjena vrednost ispravke bude jednaka nuli, pomenuta potraživanja se uključuju u grupni obračun, odnosno obračun ispravke vrednosti na bazi iskustva definisan internom procedurom.

Obezvređenje za materijalno manje značajne plasmane se procenjuje grupno za svaku grupu posebno (grupe: pravna lica, stanovništvo i finansijske institucije), imajući u vidu njihove slične karakteristike u pogledu kreditnog rizika na osnovu statističke analize istorijskih obrazaca novčanih tokova tog dela portfolija. Elementi grupnog obračuna su: PD (verovatnoća nastanka statusa neizmirenih obaveza - klasifikacija na osnovu kreditne sposobnosti korigovana za docnju u izmirivanju obaveza na dan procene), rizik zemlje, obezbeđenje i obračun izloženosti (EAD).

Iznos obezvređenja bilansne aktive se utvrđuje kao razlika između knjigovodstvene vrednosti potraživanja i sadašnje vrednosti očekivanih budućih tokova po tom potraživanju.

Ukoliko se prilikom pojedinačne procene materijalno značajnih plasmana (na individualnom nivou) proceni da ne postoje objektivni dokazi o obezvređenju, predmetni plasman se procenjuje na nivou grupe.

Obezvređenje plasmana koje umanjuje vrednost plasmana evidentira se na računu ispravke vrednosti u okviru bilansa stanja i priznaje se kao rashod u okviru bilansa uspeha.

U skladu sa propisima Narodne banke Srbije, Banka takođe obračunava potrebnu rezervu za procenjene gubitke koji mogu nastati po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki u skladu sa internom metodologijom zasnovanom na Odluci o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke.

Reprogramirani i restrukturirani krediti

U cilju zaštite od rizika neizvršavanja obaveza u poslovanju sa dužnicima, Banka preuzima sledeće mere za regulisanje potraživanja: reprogramiranje, restrukturiranje, preuzimanje nepokretnosti u cilju naplate potraživanja, pokretanje sudskog spora i ostale mere. Dužnicima sa određenim problemima u poslovanju Banka odobrava reprogramiranje i restrukturiranje potraživanja shodno uslovima iz Odluke o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki.

Na dan 31. decembra 2017. godine, Banka je imala 7 reprogramiranih i 19 restrukturiranih kredita pravnih lica (privreda), kao i 9 reprogramiranih kredita i 58 restrukturiranih kredita fizičkih lica.

Na dan 31. decembra 2016. godine, Banka je imala 20 reprogramiranih i 16 restrukturiranih kredita pravnih lica (privreda), kao i 19 reprogramiranih kredita i 61 restrukturirani kredit fizičkih lica.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

32.1. Kreditni rizik (Nastavak)

(b) Kvalitet portfolija (Nastavak)

Reprogramirani i restrukturirani krediti (Nastavak)

<u>31.12.2017.</u>	Reprogramirani		U RSD hiljada Restrukturirani	
	Bruto	Neto	Bruto	Neto
	Privreda	279.466	118.057	1.096.106
Stanovništvo	1.549	1.524	23.549	21.034
Ukupno	281.015	119.581	1.119.655	1.079.399

<u>31.12.2016.</u>	Reprogramirani		U RSD hiljada Restrukturirani	
	Bruto	Neto	Bruto	Neto
	Privreda	1.123.667	307.244	1.365.637
Stanovništvo	5.769	4.074	23.059	22.797
Ukupno	1.129.436	311.318	1.388.696	901.300

Sredstva obezbeđenja i ostala sredstva zaštite od kreditnog rizika

Iznos i tip zahtevanog sredstva obezbeđenja zavisi od procenjenog kreditnog rizika svakog komitenta. Uslovi obezbeđenja koji prate svaki plasman su opredeljeni analizom boniteta klijenta, vrstom izloženosti kreditnom riziku, ročnošću plasmana, kao i samim iznosom.

Banka svojom internom metodologijom utvrđuje vrste kolaterala i parametre njihovog vrednovanja. Osnovni tipovi kolaterala su sledeći:

- za komercijalne kredite - zaloga na nekretninama, zalihama i potraživanjima, i
- za plasmane stanovništvu - menice, solidarno jemstvo, administrativne zabrane i ovlašćenja za zaduženje računa.

Rukovodstvo Banke prati kretanje tržišne vrednosti kolaterala, zahteva dopunske kolaterale u skladu sa odnosnim ugovorima i kontroliše tržišnu vrednost kolaterala dobijenu tokom sagledavanja adekvatnosti ispravke vrednosti.

Fer vrednost sredstava obezbeđenja u vidu hipoteka na dan 31. decembra 2017. godine iznosi RSD 6.598.575 hiljada (31. decembar 2016. godine: RSD 6.912.317 hiljada), u vidu zaloge nad zalihama i potraživanjima iznosi RSD 3.882.573 hiljade (31. decembar 2016. godine: RSD 6.520.993 hiljade), dok fer vrednost ostalih sredstava obezbeđenja iznosi RSD 420.136 hiljada (31. decembar 2016. godine: RSD 443.850 hiljada).

Banka tokom 2017. i 2016. godine nije odobravalala stambene kredite stanovništvu, te nema stambene hipoteke kao kolaterale po tom osnovu.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

32.1. Kreditni rizik (Nastavak)

(c) Potraživanja sa statusom neizmirivanja obaveza

Posebnu pažnju Banka poklanja nadzoru potraživanja sa statusom neizmirivanja obaveza (default), praćenjem ukupnog stanja i trenda iznosa ovih potraživanja. Kod pravnih lica krediti dobijaju status neizmirenja obaveza kada dobiju status NPL. Kod fizičkih lica krediti dobijaju status neizmirenja obaveza u slučaju kašnjenja dužeg od 90 dana.

Potraživanja sa statusom neizmirivanja obaveza (default) prate se na nivou Banke i po kriterijumu proizvoda (kod fizičkih lica) i sektora pripadnosti klijenta i ročnoj strukturi (kod preduzeća i preduzetnika).

U skladu sa propisima, potraživanja sa statusom neizmirivanja obaveza (default) kod preduzeća i preduzetnika prate se na nivou klijenta, a kod fizičkih lica na nivou pojedinačnog potraživanja.

	Bruto izloženosti	U RSD hiljada Potraživanja sa statusom neizvršenja obaveza
Sektor privrednih društava	7.812.243	562.102
Sektor stanovništva	779.973	23.676
Sektor preduzetnika	41.223	191
Sektor finansija i osiguranja	501.475	-
Ukupno na dan 31. decembra 2017. godine	9.134.914	585.969
Ukupno na dan 31. decembra 2016. godine	9.269.351	2.052.186

32.2. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled nesposobnosti Banke da ispunjava svoje dospele obaveze, i to zbog:

- povlačenja postojećih izvora finansiranja, odnosno nemogućnosti pribavljanja novih izvora finansiranja (rizik likvidnosti izvora sredstava), ili
- otežanog pretvaranja imovine u likvidna sredstva zbog poremećaja na tržištu (tržišni rizik likvidnosti).

Osnovni cilj upravljanja rizikom likvidnosti je održavanje nivoa likvidnih sredstava, kako bi se uredno i na vreme izmirivale dospele obaveze po bilansnim i vanbilansnim poslovima na nivou Banke.

Upravljanje rizikom likvidnosti podrazumeva upravljanje svim pozicijama aktive i pasive Banke koje mogu uticati na nemogućnost Banke da ispunjava svoje dospele obaveze.

Da bi se smanjio ili ograničio ovaj rizik, rukovodstvo Banke nastoji da diversifikuje svoje izvore finansiranja, da upravlja aktivom razmatrajući njenu likvidnost, i da prati buduće novčane tokove i dnevnu likvidnost Banke. To uključuje procenu očekivanih novčanih tokova i postojanje visoko rangiranih sredstava obezbeđenja koja mogu biti korišćena za osiguranje dodatnih finansijskih sredstava, ukoliko se to zahteva.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

---

32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

32.2. Rizik likvidnosti (Nastavak)

Banka je uspostavila jedinstven proces upravljanja rizikom likvidnosti kojim se identifikuje i procenjuje uticaj aktivnosti Banke na njenu izloženost riziku likvidnosti, odnosno, identifikuje i procenjuje njihov uticaj na rezultat i kapital Banke.

Upravljanje rizikom likvidnosti Banke podrazumeva integrisan proces koji obuhvata:

1. Identifikovanje rizika likvidnosti;
2. Merenje, odnosno procenu rizika likvidnosti;
3. Ublažavanje rizika likvidnosti;
4. Praćenje i kontrolu rizika likvidnosti; i
5. Izveštavanje o riziku likvidnosti.

Identifikaciju uzroka/ranih signala upozorenja krize likvidnosti sprovodi Sektor sredstava i likvidnosti u saradnji sa Sektorom upravljanja rizicima i Sektorom finansija i plana, na osnovu informacija koje dostavljaju organizacioni delovi za rad sa privredom i stanovništvom, kao i nosioci sistema upravljanja rizikom likvidnosti (Upravni odbor i/ili Izvršni odbor) i članovi Odbora za upravljanje aktivom i pasivom (u daljem tekstu "ALCO odbor").

Merenje, odnosno procenu rizika likvidnosti predstavljaju kvantitativna i/ili kvalitativna procena identifikovanog rizika likvidnosti i ista je u nadležnosti Sektora upravljanja rizicima. Merenje, odnosno procena rizika likvidnosti obuhvata primenu GAP analize, racio analize i stres testa.

Ublažavanje rizika likvidnosti predstavlja utvrđivanje mera i pravila za ublažavanje rizika putem uspostavljanja sistema limita, odnosno održavanje rizika na prihvatljivom nivou za rizični profil Banke. Prihvatljiv nivo izloženosti Banke riziku likvidnosti zavisi od: strukture aktive i njene mogućnosti da se konvertuje u likvidna sredstva, koncentracije izvora sredstava, kao i valutne strukture sredstava i izvora sredstava, na osnovu kojih se omogućava limitiranje negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke, odnosno obezbeđuje dovoljan nivo likvidnih sredstava za ispunjavanje dospelih obaveza i finansiranje povećanja aktive.

Ublažavanje rizika likvidnosti obuhvata definisanje:

1. Limita izloženosti riziku likvidnosti (osnovnih i dodatnih limita); i
2. Mera zaštite od rizika likvidnosti.

Praćenjem rizika likvidnosti definiše se proces analize stanja, promena i trendova izloženosti riziku likvidnosti. Sektor upravljanja rizicima upravlja rizikom likvidnosti koristeći definisane interne limite u okviru regulatornih limita i propisane mere zaštite od kritičnog niskog nivoa likvidnosti, odnosno prati usklađenost sa definisanim limitima.

Sektor sredstava i likvidnosti u saradnji sa drugim organizacionim delovima, sprovodi mere za smanjenje/ublažavanje rizika likvidnosti i o rezultatima sprovedenih mera obaveštava Sektor upravljanja rizicima, ALCO odbor i/ili VTB Grupu. ALCO odbor, donosi odluku o tome da li će se i u kojoj meri sprovoditi predložene mere, odnosno da li je izloženost riziku likvidnosti prihvatljiva, imajući u vidu uticaj na indikatore rizičnog profila Banke - apetit za likvidnost.

Način postupanja i rešavanja privremenih i dugoročnih kriza likvidnosti bliže je definisan Kriznim planom likvidnosti i opcijama oporavka, koje su bliže opisane kroz Plan oporavka Banke za 2017. godinu.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

---

32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)**32.2. Rizik likvidnosti (Nastavak)**

U cilju upravljanja kratkoročnom likvidnošću Banke, koriste se analize ročnosti priliva i odliva po osnovu različitih stavki aktive i pasive. Upravljanje srednjoročnom i dugoročnom likvidnošću se obavlja projekcijama strukture bilansa stanja na osnovu planiranih poslovnih aktivnosti Banke i Strategije Banke.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom je odgovoran za upravljanje rizikom likvidnosti, uspostavljanje kontrolnih mehanizama za praćenje izloženosti riziku likvidnosti, kao i donošenje relevantnih zaključaka za minimiziranje izloženosti riziku, donošenje predloga odluka za odlučivanje Izvršnog odbora Banke - naročito, pitanja politike likvidnosti i prikupljanja sredstava, kao i ostalih pitanja koje se odnose na upravljanje aktivom i pasivom Banke a koja su od značaja za finansijsku stabilnost Banke.

Banka svojom imovinom i obavezama upravlja na način koji joj obezbeđuje da u svakom trenutku ispunjava sve svoje obaveze, kao i da njeni komitenti raspolažu svojim sredstvima u Banci u skladu sa ugovorenim rokovima.

Sektor sredstava i likvidnosti dnevno prati osnovne parametre likvidnosti nastojeći da uravnoteži prilive i odlive sredstava tako da se dnevni pokazatelj likvidnosti kreće u okviru limita propisanih od strane Narodne banke Srbije.

Osnov za kvalitetno upravljanje i obezbeđivanje potrebnog nivoa likvidnosti jeste usklađenost ročnosti plasmana sa njihovim izvorima. Odlučivanje o ročnosti plasmana zasniva se na podacima o ročnosti depozita, a posebno na informacijama o kretanju depozita značajnih deponenata, kao i njihovih potreba na kratki rok. Prilikom odlučivanja Banka naročito vodi računa o potrebi da se sredstva iz kratkoročnih izvora ne koriste za dugoročne plasmane.

Nivo likvidnosti Banke iskazuje se pokazateljem njene likvidnosti, užim pokazateljem likvidnosti Banke, kao i pokazateljem pokrića likvidnom aktivom (LCR).

Pokazatelj likvidnosti predstavlja odnos zbira likvidnih potraživanja Banke prvog i drugog reda (gotovina, sredstva na računima kod drugih banaka, depoziti kod Narodne banke Srbije, čekovi i druga novčana potraživanja u postupku realizacije, neopozive kreditne linije odobrene Banci, akcije i dužničke hartije od vrednosti kotirane na berzi i ostala potraživanja Banke koja dospevaju u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja likvidnosti), s jedne strane, i zbira obaveza Banke po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća i obaveza sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja likvidnosti, s druge strane.

Uži pokazatelj likvidnosti Banke predstavlja odnos likvidnih potraživanja Banke prvog reda, s jedne strane, i zbira obaveza Banke po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća i obaveza Banke sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja likvidnosti, s druge strane.

Pokazatelj pokrića likvidnom aktivom predstavlja odnos zaštitnog sloja likvidnosti Banke i neto odliva njenih likvidnih sredstava do kojih bi došlo tokom narednih 30 dana od dana računanja ovog pokazatelja u pretpostavljenim uslovima stresa, zbirno u svim valutama, održava se na nivou koji nije niži od 100%, odnosno na nivou koji nije niži od 80% do 31. decembra 2017. godine.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

32.2. Rizik likvidnosti (Nastavak)

Pokazatelj likvidnosti tokom 2017. i 2016. godine je bio sledeći:

	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Prosek tokom perioda	4,18	3,62
Najviši	5,83	5,40
Najniži	1,86	2,58
Na dan 31. decembra	2,74	4,03

Na dan 31. decembra 2017. godine, **uži pokazatelj likvidnosti** je iznosio 2,26, dok je **LCR pokazatelj** iznosio 133,24% i iznad je propisane granične vrednosti.

Tokom 2017. i 2016. godine, Banka je održavala likvidnost iznad nivoa minimalno dozvoljenih limita od strane Narodne banke Srbije.

Izvori finansiranja se kontinuirano prate kako bi se održala diverzifikacija izvora finansiranja po valuti, geografskom poreklu, davaocu izvora, proizvodima i dospećima.

Sledeća tabela prikazuje finansijske obaveze Banke na osnovu *očekivanih tokova gotovine* baziranih na istorijskom iskustvu Banke o zadržavanju depozita (učešće transakcionih depozita koji se zadržavaju je 70%, dok je učešće oročenih depozita koji se ponovo oročavaju - 80%). Pregled uključuje i *kamatu i glavnice tokova gotovine*.

	<u>Do 1</u>	<u>Od 1 do 3</u>	<u>Od 3 do 12</u>	<u>Od 1 do 5</u>	<u>Preko 5</u>	<u>U RSD hiljada</u>
	<u>meseca</u>	<u>meseca</u>	<u>meseci</u>	<u>godina</u>	<u>godina</u>	<u>Ukupno</u>
31.12.2017.						
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	27.123	-	85.526	95.495	-	208.144
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	3.099.168	1.278.675	1.961.354	1.294.455	1.035.564	8.669.216
Subordinirane obaveze	-	3.649	10.947	60.188	149.097	223.881
Ostale obaveze	87.335	-	-	-	-	87.335
Ukupno	<u>3.213.626</u>	<u>1.282.324</u>	<u>2.057.827</u>	<u>1.450.138</u>	<u>1.184.661</u>	<u>9.188.576</u>
31.12.2016.						
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	71.161	64.827	84.980	99.524	-	320.492
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	3.414.356	668.170	2.456.249	1.660.121	1.328.096	9.526.992
Subordinirane obaveze	153	4.604	12.569	84.072	167.433	268.831
Ostale obaveze	79.520	-	-	-	-	79.520
Ukupno	<u>3.565.190</u>	<u>737.601</u>	<u>2.553.798</u>	<u>1.843.717</u>	<u>1.495.529</u>	<u>10.195.835</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

32.2. Rizik likvidnosti (Nastavak)

Na dan 31. decembra 2017. godine Banka ima odobren limit za upravljanje likvidnošću od strane VTB Bank OAD, Sankt Peterburg, u iznosu od RUB 497.000.000 sa ročnošću do 6 meseci, uz uslov da se zbog sankcija, za valute EUR i USD koriste tenori ne duži od jednog meseca.

Od ukupnog iznosa limita, iskorišćeno je RUB 78.000.000 po osnovu subordiniranog kredita, tako da raspoloživa sredstva iznose RUB 419.000.000. Takođe, Banka ima odobrene kratkoročne limite od domaćih banaka koje posluju na bankarskom tržištu Republike Srbije u iznosu od EUR 3.000.000.

Ročnost nepovučenih kredita i limita, primljenih garancija i akreditiva prema preostalim ugovorenim rokovima dospeća na dan 31. decembra 2017. i 2016. godine prikazana je kako sledi:

	U RSD hiljada		
	Do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Ukupno
31.12.2017.			
Garancije	996.473	103.425	1.099.898
Nepokriveni akreditivi	14.335	-	14.335
Preuzete obaveze po nepovučenim kreditima i limitima	18.556	1.152.993	1.171.549
Ukupno	1.029.364	1.256.418	2.285.782
31.12.2016.			
Garancije	1.213.418	381.280	1.594.698
Preuzete obaveze po nepovučenim kreditima i limitima	20.013	985.809	1.005.822
Ukupno	1.233.431	1.367.089	2.600.520

Banka očekuje da neće sve preuzete neopozive obaveze biti povučene pre njihovog isteka roka dospeća.

Tabela u nastavku predstavlja analizu rokova dospeća sredstava i obaveza Banke na osnovu očekivanih rokova plaćanja. Očekivani tokovi gotovine za pozicije aktive odgovaraju ugovorenim tokovima gotovine.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

32.2. Rizik likvidnosti (Nastavak)

Ročna struktura sredstava i obaveza po njihovoj knjigovodstvenoj vrednosti na dan 31. decembra 2017. godine, prema preostaloj ročnosti na dan bilansa stanja, prikazana je kako sledi:

	U RSD hiljada					Ukupno
	Do 1 meseca	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	
AKTIVA						
Gotovina i sredstva kod centralne banke	1.603.452	-	-	-	-	1.603.452
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	-	-	-	913.736	-	913.736
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1.741.677	-	-	-	14.828	1.756.505
Kredit i potraživanja od komitenata	434.600	232.163	965.066	3.546.608	695.202	5.873.639
Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	1.309	-	-	-	-	1.309
Nematerijalna ulaganja	-	-	-	38.900	-	38.900
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	29.020	-	29.020
Investicione nekretnine	-	-	-	20.135	-	20.135
Odložena poreska sredstva	-	-	-	3.833	-	3.833
Stalna sredstva namenjena prodaji	-	-	382.238	-	-	382.238
Ostala sredstva	48.593	-	-	-	-	48.593
Ukupno aktiva	3.829.631	232.163	1.347.304	4.552.232	710.030	10.671.360
PASIVA						
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim rganizacijama i centralnoj banci	27.123	-	176.083	-	-	203.206
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	4.134.202	1.269.076	1.930.063	1.258.739	-	8.592.080
Promena fer vrednosti stavki koje su predmet zastite od rizika	206	-	-	-	-	206
Subordinirane obaveze	-	-	-	-	134.215	134.215
Rezervisanja	-	-	17.578	-	-	17.578
Odložene poreske obaveze	1.746	-	-	-	-	1.746
Ostale obaveze	87.335	-	-	-	-	87.335
Ukupno obaveze	4.250.612	1.269.076	2.123.724	1.258.739	134.215	9.036.366
Kapital	-	-	-	-	1.634.994	1.634.994
Ukupno pasiva	4.250.612	1.269.076	2.123.724	1.258.739	1.769.209	10.671.360
Ročna neusklađenost na dan:						
- 31. decembra 2017.	<u>(420.981)</u>	<u>(1.036.913)</u>	<u>(776.420)</u>	<u>3.293.493</u>	<u>(1.059.179)</u>	
- 31. decembra 2016.	<u>1.063.183</u>	<u>(490.097)</u>	<u>(1.118.248)</u>	<u>1.816.025</u>	<u>(1.270.863)</u>	

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

---

32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

32.3. Kamatni rizik

Kamatni rizik definiše se kao rizik od mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke po osnovu pozicija iz bankarske knjige usled promena kamatnih stopa.

Predmet upravljanja rizikom kamatne stope predstavljaju sve pozicije iz bankarske knjige koje mogu prouzrokovati negativan efekat na rezultat i kapital Banke usled promene kamatne stope.

Banka kamatni rizik kontroliše praćenjem odnosa kamatonosne aktive, odnosno pasive i učešća iste u ukupnoj aktivi, odnosno pasivi. Odbor za upravljanje aktivom i pasivom prati rizik od promena kamatnih stopa po kamatonosnim pozicijama aktive, pasive i vanbilansnih stavki, raspone kamatnih stopa i uticaj promene kamatnih stopa na prihode, odnosno na rashode i kapital Banke.

Ugovaranjem promenljivih kamatnih stopa, Banka u velikoj meri utiče na smanjenje rizika od promena kamatnih stopa. U praksi, izloženost Banke kamatnom riziku je ograničena, s obzirom na mogućnost usklađivanja kamata kod kredita i depozita, uz pismenu saglasnost klijenata (fizičkih lica) za izmenu obaveznih elemenata ugovora.

Banka je uspostavila jedinstven proces upravljanja kamatnim rizikom kojim se identifikuje i procenjuje uticaj aktivnosti Banke na njenu izloženost riziku kamatne stope, odnosno, identifikuje i procenjuje njihov uticaj na rezultat i kapital Banke.

Upravljanje kamatnim rizikom Banke podrazumeva integrisan proces koji obuhvata:

1. Identifikovanje kamatnog rizika;
2. Merenje, odnosno procenu kamatnog rizika;
3. Ublažavanje kamatnog rizika;
4. Praćenje i kontrolu kamatnog rizika; i
5. Izveštavanje o kamatnom riziku.

Banka na sveobuhvatan način blagovremeno identifikuje značajne izvore kamatnog rizika, što podrazumeva utvrđivanje tekuće izloženosti kamatnom riziku (kamatonosne pozicije aktive i pasive) i rizik opcije kao i izloženosti kamatnom riziku po osnovu novih poslovnih proizvoda i aktivnosti, na pozicijama koje se vode u bankarskoj knjizi.

Identifikaciju uzroka/faktora kamatnog rizika sprovodi Sektor sredstava i likvidnosti u saradnji sa Sektorom upravljanja rizicima i Sektorom finansija i plana.

Merenje kamatnog rizika Banke predstavlja kvantitativnu i kvalitativnu procenu izloženosti kamatnom riziku primenom GAP analize, racio analize, *Black-Scholes* modela (za rizik opcije) i stres testiranja, koji se sprovode minimalno na mesečnom nivou u redovnim uslovima poslovanja i u nadležnosti su Sektora upravljanja rizicima.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

32.3. Kamatni rizik (Nastavak)

Sektor upravljanja rizicima analizira uticaj promene kamatne stope, odnosno kamatni repricing prema metodologiji za kamatno osetljive stavke aktive i pasive na mesečnom nivou i meri efekte standardnog kamatnog šoka od 200 bp na ekonomsku vrednost Banke u odnosu na bazelski limit od 20% regulatornog kapitala (Tier 1 + Tier 2), koji ujedno predstavlja i maksimalnu graničnu vrednost prihvatljivog rizika Banke.

Ublažavanje kamatnog rizika predstavlja utvrđivanje mera i pravila za ublažavanje kamatnog rizika, odnosno održavanje rizika na prihvatljivom nivou za rizični profil Banke.

Praćenjem kamatnog rizika definiše se proces stanja, promena i trendova izloženosti kamatnom riziku. Sektor upravljanja rizicima prati usklađenost sa definisanim limitima.

Banka je u 2017. godini nastavila sprovođenje aktivnosti kontrole i merenje rizika promene kamatnih stopa primenjujući standardni kamatni šok od 200 bp na pozicije bankarske knjige po svim važnijim valutama pojedinačno i za ostale valute ukupno, čiji rezultati su prikazani u sledećoj tabeli.

Sledeća tabela prikazuje izloženost Banke riziku od promene kamatnih stopa (Repricing Gap izveštaj) na dan 31. decembra 2017. godine sa uporednim pregledom efekata i za 2016. godinu.

Promena ekonomske vrednosti knjige Banke - ukupno (zbirno)					
Vremenski period	Marginalni gap		Ponder	Uticaj na ekonomsku vrednost	
	Ukupno u RSD	Ukupno u EUR		Ukupno u RSD	Ukupno u EUR
Do 1 m	2.979.643.976	25.150.469	0.08%	2.383.715	20.120
1 - 3 m	(1.102.725.853)	(9.307.848)	0.32%	(3.528.723)	(29.785)
3 - 6 m	(151.212.706)	(1.276.351)	0.72%	(1.088.731)	(9.190)
6 - 12 m	(1.088.159.898)	(9.184.900)	1.43%	(15.560.687)	(131.344)
1 - 2 g	333.701.092	2.816.692	2.77%	9.243.520	78.022
2 - 3 g	427.051.656	3.604.642	4.49%	19.174.619	161.848
3 - 4 g	84.317.226	711.702	6.14%	5.177.078	43.698
4 - 5 g	75.621.029	638.299	7.71%	5.830.381	49.213
5 - 7 g	(17.328.431)	(146.265)	10.15%	(1.758.836)	(14.846)
7 - 10 g	62.428.645	526.946	13.26%	8.278.038	69.873
10 - 15 g	888.414	7.499	17.84%	158.495	1.339
Ukupno	1.604.225.150	13.540.885		28.308.869	238.948
Regulatorni kapital na 31. decembra 2017. godine:				1.636.245.000	13.811.156
Efekat uticaja standardnog šoka od +200bp				+1,73%	+1,73%
Rezultati stres testiranja na 31. decembra 2016. godine:					
Regulatorni kapital na 31. decembra 2016. godine				1.331.500.000	10.783.795
Efekat uticaja standardnog šoka od +200bp				-1,31%	-1,31%

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

32.3. Kamatni rizik (Nastavak)

Prilikom izračunavanja izloženosti Banke kamatnom riziku primenjen je standardni kamatni šok od 200 baznih poena (bp) na pozicije bankarske knjige po svim važnijim valutama pojedinačno (EUR i RSD) i za ostale valute ukupno (USD, CHF, GBP, RUB).

Kamatno osetljive pozicije bankarske knjige su raspoređene u vremenske zone na način koji je prikazan u tabelama koje slede, a ponderi koji su korišćeni se baziraju na procenjenom kamatnom skoku od 200 bp i procenjenom modifikovanom trajanju za svaku vremensku zonu koja je preuzeta iz Bazel dokumenta pod nazivom "Principles for the Management and Supervision of Interest Rate Risk".

Banka pozicije sa fiksnom kamatnom stopom raspoređuje u vremenske zone prema preostalom roku do dospeća, a pozicije sa promenjivom kamatnom stopom raspoređuje u vremenske zone prema roku do sledeće promene kamatne stope (*repricing*).

Sektor upravljanja rizicima najmanje mesečno sprovodi stres testiranje materijalno značajnih rizika, uključujući efekte promene kamatnih stopa, u skladu sa prirodom i nivoom rizika kojima je Banka izložena, na prihode i ekonomsku vrednost Banke, odnosno uticaj na regulatorni kapital i adekvatnost kapitala, primenom kamatnog repricing-a, kao što je prikazano u sledećoj tabeli:

<u>Scenario</u>	<u>Promena tržišnih kamatnih stopa</u>	<u>U RSD hiljada</u>
		<u>Kamatni rizik 2017.</u>
1	1%	14.209
2	2%	28.418
3	-1%	(14.209)
4	-2%	(28.418)

<u>Scenario</u>	<u>Promena tržišnih kamatnih stopa</u>	<u>U RSD hiljada</u>
		<u>Kamatni rizik 2016.</u>
1	1%	(8.554)
2	2%	(17.108)
3	-1%	8.554
4	-2%	17.108

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

---

32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

32.3. Kamatni rizik (Nastavak)

Prema rezultatima stress testiranja promene ekonomske vrednosti u bankarskoj knjizi za 200 bp, odnosno za standardni šok koji je definisao Bazelski komitet, na kraju godine bi bilo sledeće:

1. Prema uticaju standardnog šoka na ekonomsku vrednost pojedinačno po važnijim valutama (materijalno značajnim), Banka bi imala negativan efekat od oko 1% za marginalni gap u valuti EUR i pozitivan efekat od oko 3% za marginalni gap u valuti RSD (potraživanja i obaveze u RSD i ostale valute koje nisu materijalno značajne) u odnosu na regulatorni kapital.
2. Prema uticaju standardnog šoka na ekonomsku vrednost ukupno izraženo u materijalno značajnim valutama, Banka bi imala pozitivan efekat od oko 2% za marginalni gap u odnosu na regulatorni kapital.

U oba slučaja stress testiranja (1 i 2), efekat standardnog šoka (rast kamatnih stopa od 2% (200 bp) na ekonomsku vrednost (ukupan regulatorni kapital Banke) u bankarskoj knjizi je ispod bazelskog limita od 20%, kao i za celokupni period u toku godine.

32.4. Tržišni rizici

Tržišni rizici su mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu promena vrednosti bilansnih pozicija i vanbilansnih stavki Banke koje nastaju usled kretanja cena na tržištu.

Tržišni rizici obuhvataju: devizni rizik, cenovni rizik (po osnovu dužničkih i vlasničkih hartija od vrednosti) i robni rizik.

Banka nije izložena riziku promene cena instrumenata kapitala i cena robe. Osim koncentracije tržišnog rizika stranih valuta, Banka nema značajnu koncentraciju tržišnog rizika kod ostalih pozicija.

32.4.1. Devizni rizik

Devizni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promene deviznog kursa, a Banka mu je izložena po osnovu pozicija koje se vode u bankarskoj knjizi i u knjizi trgovanja.

ALCO odbor je odobrio limite za pozicije u svakoj materijalno značajnoj valuti u poslovanju Banke. Pozicije se prate svakodnevno kako bi se osiguralo da vrednosti datih pozicija ostanu u visini utvrđenih limita.

U skladu sa regulatornim zahtevima Narodne banke Srbije, Banka kontinuirano održava svoju deviznu poziciju - pokazatelj njenog deviznog rizika u granicama zakonski propisanog maksimuma u odnosu na kapital. Pokazatelj deviznog rizika je odnos između ukupne neto otvorene devizne pozicije (uključujući i apsolutnu vrednost neto otvorene pozicije u zlatu) i kapitala Banke, koji se obračunavaju u skladu sa odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala Banke.

Banka odnos između aktive i pasive održava tako da njena ukupna neto otvorena devizna pozicija (uključujući i apsolutnu vrednost otvorene pozicije u zlatu) na kraju svakog radnog dana ne bude veća od 20% kapitala.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

---

32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

32.4. Tržišni rizici (Nastavak)

32.4.1. Devizni rizik (Nastavak)

Tokom 2017. godine Banka je strogo vodila računa o usklađenosti pokazatelja deviznog rizika, gde je ovaj pokazatelj bio na nivou koji je ispod propisane vrednosti za celokupni period u toku godine.

Cilj upravljanja deviznim rizikom je obezbeđenje sigurnog poslovanja Banke, kroz minimiziranje negativnih efekata promene deviznog kursa na finansijski rezultat i kapital Banke, za pozicije koje se vode u bankarskoj knjizi i knjizi trgovanja.

Banka je uspostavila jedinstven proces upravljanja deviznim rizikom kojim se identifikuje i procenjuje uticaj aktivnosti Banke na njenu izloženost deviznom riziku, odnosno, identifikuje i procenjuje njihov uticaj na rezultat i kapital Banke.

Upravljanje deviznim rizikom Banke podrazumeva integrisan proces koji obuhvata:

1. Identifikovanje deviznog rizika;
2. Merenje, odnosno procenu deviznog rizika;
3. Ublažavanje deviznog rizika;
4. Praćenje i kontrolu deviznog rizika; i
5. Izveštavanje o deviznom riziku.

Identifikacijom deviznog rizika Banka na sveobuhvatan način blagovremeno identifikuje uzroke/faktore koji dovode do nastanka deviznog rizika, što podrazumeva utvrđivanje tekuće izloženosti kao i izloženosti deviznom riziku po osnovu novih poslovnih proizvoda i aktivnosti. Ova aktivnost je u nadležnosti Sektora upravljanja rizicima, u saradnji sa Sektorom finansija i plana i Sektorom sredstava i likvidnosti.

Merenje deviznog rizika predstavlja kvantitativnu i kvalitativnu procenu izloženosti Banke deviznom riziku primenom GAP analize (valutna struktura), Racio analize, VaR metodologije Grupe, Black-Scholes modela (delta-ponderisana pozicija) i stres testiranja. Sektor upravljanja rizicima na dnevnom nivou primenjuje tehnike merenja pokazatelja deviznog rizika i OCP izloženosti, a stres testiranja sprovodi kvartalno.

Sektor upravljanja rizicima sprovodi stres testove osetljivosti pozicija Banke na promene deviznih kurseva najmanje jednom kvartalno i o rezultatima testiranja informiše Izvršni odbor Banke, ALCO odbor, Odbor za reviziju, Upravni odbor Banke i Matičnu banku - VTB Bank OAD, Sankt Peterburg.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

---

32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

32.4. Tržišni rizici (Nastavak)

32.4.1. Devizni rizik (Nastavak)

Sledeće tabele ukazuju na valute u kojima Banka ima značajne izloženosti svojih monetarnih sredstava i obaveza kojima se ne trguje na dan 31. decembra 2017. i 2016. godine.

Analiza obračunava rezultat razumno mogućih kretanja kurseva valuta u odnosu na RSD uz konstantno održavanje ostalih varijabli. Negativni iznosi u tabeli predstavljaju potencijalno smanjenje rezultata poslovanja ili kapitala, dok pozitivni iznosi predstavljaju potencijalna povećanja.

<u>Valuta</u>	<u>Promene u deviznom kursu (%)</u> <u>2017.</u>	<u>U RSD hiljada Efekat na rezultat poslovanja pre oporezivanja</u> <u>2017.</u>
EUR	-20%	(498)
CHF	-20%	(113)
USD	-20%	(412)

<u>Valuta</u>	<u>Promene u deviznom kursu (%)</u> <u>2016.</u>	<u>U RSD hiljada Efekat na rezultat poslovanja pre oporezivanja</u> <u>2016.</u>
EUR	-20%	(40.419)
CHF	-20%	(1.489)
USD	-20%	(1.224)

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

32.4. Tržišni rizici (Nastavak)

32.4.1. Devizni rizik (Nastavak)

Sledeća tabela prikazuje izloženost Banke deviznom riziku (uključujući i valutnu klauzulu) na dan **31. decembra 2017. godine**. U tabelu su uključena sredstva i obaveze po njihovim knjigovodstvenim vrednostima.

	U RSD hiljada						
	EUR	USD	CHF	Ostale valute	Ukupno podbilans osetljiv na promenu deviznog kursa	Podbilans neosetljiv na promenu deviznog kursa	Ukupno
AKTIVA							
Gotovina i sredstva kod centralne banke	833.893	33.284	7.367	4.055	878.599	724.853	1.603.452
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	-	-	-	-	-	913.736	913.736
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih rganizacija	858.080	416.956	12.431	168.992	1.456.459	300.046	1.756.505
Kredit i potraživanja od komitenata	4.440.382	98.793	-	-	4.539.175	1.334.464	5.873.639
Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	-	-	-	-	-	1.309	1.309
Nematerijalna ulaganja	-	-	-	-	-	38.900	38.900
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	-	-	29.020	29.020
Investicione nekretnine	-	-	-	-	-	20.135	20.135
Odložena poreska sredstva	-	-	-	-	-	3.833	3.833
Stalna sredstva namenjena prodaji	-	-	-	-	-	382.238	382.238
Ostala sredstva	912	238	-	-	1.150	47.443	48.593
Ukupno aktiva	6.133.267	549.271	19.798	173.047	6.875.383	3.795.977	10.671.360
Vanbilansne pozicije - prodaja RUB za EUR	35.542	-	-	475.200	510.742	-	-
PASIVA							
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	97.804	40	-	-	97.844	105.362	203.206
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	5.578.840	543.744	19.234	478.804	6.620.622	1.971.458	8.592.080
Promena fer vrednosti stavki koje su predmet zastite od rizika	-	-	-	-	-	206	206
Subordinirane obaveze	-	-	-	134.215	134.215	-	134.215
Rezervisanja	6.506	3.427	-	-	9.933	7.645	17.578
Odložene poreske obaveze	-	-	-	-	-	1.746	1.746
Ostale obaveze	-	-	-	-	-	87.335	87.335
Ukupno obaveze	5.683.150	547.211	19.234	613.019	6.862.614	2.173.752	9.036.366
Kapital	-	-	-	-	-	1.634.994	1.634.994
Ukupno pasiva	5.683.150	547.211	19.234	613.019	6.862.614	3.808.746	10.671.360
Vanbilansne pozicije - prodaja RUB za EUR	473.891	-	-	35.747	509.638	-	-
Neto devizna pozicija na dan:							
-31. decembra 2017.	11.768	2.060	564	(519)	13.873	-	-
-31. decembra 2016.	(196.589)	6.118	7.446	5.159	(177.866)	-	-

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

---

32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

32.5. Rizici izloženosti Banke (Rizik koncentracije)

Rizik koncentracije je rizik koji direktno ili indirektno proizlazi iz izloženosti Banke prema istom ili sličnom izvoru nastanka rizika, odnosno istoj ili sličnoj vrsti rizika.

Rizik koncentracije odnosi se na:

- velike izloženosti;
- grupe izloženosti sa istim ili sličnim faktorima rizika, kao što su privredni sektori, geografska područja, vrste proizvoda i slično; i
- instrumente kreditne zaštite, uključujući i ročnu i valutnu neusklađenost između velikih izloženosti i instrumenata kreditne zaštite tih izloženosti.

Praćenje izloženosti Banke riziku izloženosti prema jednom licu ili grupi povezanih lica u nadležnosti je organizacionog dela odgovornog za odobravanje angažovanja po proizvodu. Praćenje izloženosti Banke ovom riziku obavezan je deo postupaka u fazi odobravanja angažovanja u smislu da organ - odbor koji odobrava angažovanja raspolaže podacima u vezi sa ukupnom visinom izloženosti Banke prema klijentu ili grupi povezanih lica i odnosom prema kapitalu Banke.

Banka kontrolu rizika koncentracije vrši uspostavljanjem odgovarajućih limita izloženosti koji joj omogućavaju diversifikaciju kreditnog portfolija. Pored regulatorno definisanih metoda merenja rizika koncentracije (prekoračenje limita), Banka koristi još dve često korišćene mere koncentracije: racio koncentracije i *Herfindahl-Hirschman* indeks (HHI).

Racio koncentracije - CR4 (mera koncentracije za 4 najveće izloženosti za koje važi: niska koncentracija 0-50%; srednja koncentracija 50-80% i visoka koncentracija 80-100%) predstavlja zbir određenog broja najvećih procentualnih učešća izloženosti u regulatornom kapitalu, dok *Herfindahl-Hirschman* indeks predstavlja zbir kvadrata svih procentualnih učešća izloženosti u regulatornom kapitalu. Za obe mere važi sledeća relacija: što je kreditni portfolio više diversifikovan (manja koncentracija), to su vrednosti tih mera manje.

Ublažavanje rizika koncentracije Banka sprovodi aktivnim upravljanjem kreditnim portfoliom, kao i prilagođavanjem uspostavljenih limita.

U 2017. godini, Banka je vodila računa o usklađenosti pokazatelja rizika koncentracije i sprovođenjem odgovarajućih aktivnosti predviđenih relevantnim procedurama i odlukama o odobravanju kredita, obezbedila usklađenost svojih plasmana i ulaganja sa pokazateljima poslovanja propisanim od strane Narodne banke Srbije.

U skladu sa propisima i Politikama upravljanja rizicima Upravni odbor daje saglasnost za izlaganje Banke riziku izloženosti po pojedinim klijentima ili grupi povezanih lica i licima povezanim sa Bankom.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.**

---

32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)**32.5. Rizici izloženosti Banke (Rizik koncentracije) (Nastavak)**

Dodatni nadzor pokazatelja izloženosti Banke vrši se u Sektoru upravljanja rizicima, o čemu se izveštavaju organi upravljanja Bankom. Postupci sprovođenja upravljanja ovim rizikom predmet su i kontrole unutrašnje revizije i funkcije kontrole usklađenosti poslovanja.

Sektor upravljanja rizicima je pokrenuo proces implementacije Metodologije načina utvrđivanja, revizije i ukidanja internih limita prema bankama i drugim finansijskim institucijama (rizik druge ugovorne strane) u skladu sa instrukcijama Grupe.

Rizik druge ugovorne strane se prati kroz proces upravljanja kreditnim rizikom i tržišnim rizicima. Sektor upravljanja rizicima prati izloženosti finansijskim institucijama sa aspekta internih i regulatornih limita koncentracije rizika i o kretanju istih izveštava Sektor sredstava i likvidnosti, ALCO odbor i Matičnu banku.

Sektor upravljanja rizicima sačinjava kvartalne izveštaje o koncentraciji potraživanja u odnosu na pojedine dužnike, grupe povezanih dužnika, privredne grane, zemlje, odnosno geografska područja i druge parametre od značaja za upravljanje kreditnim rizikom o čemu redovno izveštava Izvršni odbor Banke i Matičnu banku u formi propisanih izveštaja.

32.6. Rizici ulaganja Banke

Rizici ulaganja Banke, obuhvataju rizike ulaganja u kapital drugih pravnih lica i u nekretnine, postrojenja i opremu (osnovna sredstva).

U skladu sa regulativom Narodne banke Srbije, prati se visina ulaganja Banke i visina regulatornog kapitala i obezbeđuje da ulaganje Banke u jedno lice koje ne posluje u finansijskom sektoru ne pređe 10% kapitala Banke, te da ukupna ulaganja Banke u lica koja nisu u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva Banke ne pređu 60% kapitala Banke.

Izloženost riziku ulaganja Banke u druga pravna lica i u osnovna sredstva, prati se na način da je organizacioni deo ili organ Banke nadležan za nabavku osnovnih sredstava i ulaganje u pravna lica upoznat sa trenutnim stanjem izloženosti i visinom kapitala radi blagovremenog postupanja u skladu sa propisanim limitima.

Dodatni nadzor pokazatelja izloženosti Banke vrši se u Sektoru upravljanja rizicima, o čemu se izveštavaju organi upravljanja Banke. Postupci sprovođenja upravljanja ovim rizikom predmet su i kontrole interne revizije i funkcije kontrole usklađenosti poslovanja.

U 2017. godini, Banka je vodila računa o usklađenosti pokazatelja rizika ulaganja i obezbedila usklađenost ulaganja sa pokazateljima propisanim od strane Narodne banke Srbije.

Banka na dan 31. decembra 2017. godine nije imala ulaganja u lica koja nisu u finansijskom sektoru, dok je pokazatelj ulaganja u osnovna sredstva iznosio 1,69% regulatornog kapitala Banke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

---

32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

32.7. Rizik zemlje

Pod rizikom koji se odnosi na zemlju porekla lica prema kome je Banka izložena podrazumevaju se negativni efekti koji bi mogli uticati na njen finansijski rezultat i kapital zbog nemogućnosti Banke da naplati potraživanja od ovog lica iz razloga koji su posledica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porekla tog lica.

Rizik zemlje obuhvata sledeće rizike:

- **političko-ekonomski rizik**, pod kojim se podrazumeva verovatnoća ostvarivanja gubitka zbog nemogućnosti naplate potraživanja Banke usled ograničenja utvrđenih aktima državnih i drugih organa države porekla dužnika, kao i opštih i sistemskih prilika u toj državi; i
- **rizik transfera**, pod kojim se podrazumeva mogućnost ostvarenja gubitka zbog nemogućnosti naplate potraživanja iskazanih u valuti koja nije zvanična valuta države porekla dužnika, i to usled ograničenja plaćanja obaveza prema poveriocima iz drugih država u određenoj valuti koja je utvrđena aktima državnih i drugih dužnika države porekla.

Za upravljanje rizikom zemlje kojem je Banka izložena, odgovoran je Sektor upravljanja rizicima.

Limite izloženosti riziku zemlje, pojedinačno po zemlji porekla dužnika, Banka utvrđuje i koriguje u saradnji sa Matičnom bankom.

Banka limite izloženosti riziku zemlje utvrđuje pojedinačno po državi porekla dužnika, a u slučaju utvrđene koncentracije izloženosti po geografskim regionima - utvrđuje ih i na regionalnoj osnovi.

Prilikom određivanja nivoa ispravki vrednosti i rezervisanja po državama, Banka uzima u obzir i rizik zemlje.

Banka najvećim delom plasira sredstva komitentima iz Republike Srbije, dok je riziku zemlje izložena u delu sredstava koja se u određenim momentima drže na računima kod inostranih banaka.

Banka vodi politiku upravljanja rizikom zemlje na taj način što kontinuirano prati izloženost riziku zemlje u odnosu na usvojene limite, koji su određeni na osnovu rejtinga zemalja utvrđenog od kompetentnih institucija (OECD) uz redovno informisanje organa upravljanja o postojećim izloženostima.

Rizik zemlje Banka minimizira i politikom plasiranja sredstava u inostranstvo, prvenstveno kratkoročnim oročavanjem sredstava kod prvoklasnih inostranih banaka.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

---

32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

32.8. Operativni rizik

Operativni rizik je rizik od mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled propusta (nenamernih i namernih) u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u Banci, kao i usled nastupanja nepredvidivih eksternih događaja. Ova definicija uključuje pravni rizik, a isključuje strateški i reputacioni rizik.

Operativni rizik uključuje i: pravni rizik, rizike po osnovu uvođenja novih proizvoda, aktivnosti, procesa i sistema, kao i rizik poveravanja aktivnosti trećim licima (eksternalizacija - *outsourcing*) i rizik informacionog sistema.

U skladu sa regulativom VTB Grupe kojoj Banka pripada, u okviru upravljanja operativnim rizikom uključen je i regulatorni (*compliance*) rizik, kao sastavni deo jedinstvene procedure Sektora upravljanja rizicima i Službe za kontrolu usklađenosti poslovanja i AML, prema njihovim nadležnostima, u smislu formiranja zajedničke Baze operativnih i regulatornih rizika, praćenja jedinstvenih limita apetita rizika, kao i upravljanja i izveštavanja o rizicima kojima je Banka izložena u svom poslovanju.

U procesu upravljanja operativnim rizikom učestvuju Upravni odbor, Izvršni odbor, Komisija za upravljanje operativnim rizikom, Odbor za reviziju i svi organizacioni delovi Banke.

Banka je uspostavila jedinstven proces upravljanja operativnim rizikom i regulatornim rizikom, kojim se identifikuje i procenjuje uticaj aktivnosti Banke na njenu izloženost navedenim rizicima, odnosno, identifikuje i procenjuje njihov uticaj na rezultat i kapital Banke.

Upravljanje operativnim rizikom i regulatornim rizikom Banke, podrazumeva integrisan proces koji obuhvata:

1. Identifikovanje rizika;
2. Merenje, odnosno procenu rizika;
3. Ublažavanje rizika;
4. Praćenje i kontrolu rizika; i
5. Izveštavanje o riziku.

Identifikacijom operativnog i regulatornog rizika Banka na sveobuhvatan način blagovremeno identifikuje uzroke/faktore koji dovode do nastanka rizika, odnosno sprovodi klasifikaciju rizika za prikupljanje podataka o operativnim i regulatornim rizicima i gubicima (Baza OPR), što podrazumeva utvrđivanje tekuće izloženosti, kao i izloženosti riziku po osnovu uvođenja proizvoda/usluga u Banci i/ili poveravanja aktivnosti/usluge trećim licima (*outsourcing*).

Baza podataka o događajima po osnovu kojih je nastao ili je mogao nastati gubitak, u skladu sa propisanim limitom, kao posledica operativnog ili regulatornog rizika po kategorijama utvrđenim prema izvorima gubitaka i ostalim kriterijumima za opis i klasifikaciju događaja, popunjava se unosom podataka na osnovu identifikovanih rizika po vrstama poslova, od strane lica odgovornih za određene poslovne procese u Banci kroz prijavu istih Sektoru upravljanja rizicima na dalje postupanje.

Banka identifikuje operativni rizik retroaktivno (kroz unos u bazu podataka o događajima) i proaktivno kroz periodične samoprocene operativnog rizika.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

---

32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

32.8. Operativni rizik (Nastavak)

Merenje, odnosno procena izloženosti operativnom riziku predstavlja kvantitativnu i/ili kvalitativnu procenu identifikovanog rizika od strane Sektora upravljanja rizicima, putem primene metodologije za samoprocenu rizika, analize uticaja na poslovanje i indikatora izloženosti primenom osnovnog indikatora - minimalno godišnje, kao i putem frekvencije kretanja ključnih indikatora rizika (KRI) i stres testiranjem na kvartalnom nivou.

Prilikom preuzimanja operativnog rizika Banka se rukovodi sledećim načelima:

- vrši se analiza ključnih indikatora rizika koji dovode do nastanka događaja operativnog rizika; i
- meri se tekuća izloženost operativnom riziku i procenjuje izloženost po osnovu uvođenja novih proizvoda i aktivnosti i ustupanja aktivnosti/usluga trećim licima radi sprovođenja mera u cilju minimiziranja događaja operativnog rizika.

Procesom ublažavanja operativnog rizika Banka utvrđuje mere za ublažavanje operativnog rizika. Mere za ublažavanje operativnog rizika podrazumevaju:

- definisanje limita izloženosti;
- definisanje ključnih indikatora za praćenje i kontrolu izloženosti; i
- primenu mehanizama za prenos rizika.

Banka ima definisanu i usvojenu Politiku kontinuiteta poslovanja Banke i revidiran Plan kontinuiteta poslovanja u slučaju nastanka nepredviđenih događaja (BCP), koji uključuje i Plan oporavka aktivnosti u slučaju katastrofa (DRP), a koji sa pripadajućim prilozima zajedno omogućavaju nesmetano i kontinuirano funkcionisanje svih značajnih sistema i procesa Banke, kao i ograničavanje gubitka u vanrednim situacijama, koji su bili adekvatno testirani u toku 2017. godine.

Proces praćenja i izveštavanja o efektima realizacije primenjenih mera i tehnika ublažavanja operativnog rizika, sprovodi Sektor upravljanja rizicima kroz redovno izveštavanje Komisije za upravljanje operativnim rizikom, Izvršnog odbora i Matične banke. Služba za kontrolu usklađenosti poslovanja i AML, sprovodi identifikaciju, praćenje i izveštavanje o efektima realizacije primenjenih mera i tehnika ublažavanja regulatornog (*compliance*) rizika.

Sistem izveštavanja o operativnom riziku obuhvata pravovremeno izveštavanje o događajima operativnog rizika po vrstama događaja i linijama poslovanja, uzrocima i izvorima nastanka događaja, značajnosti događaja, trendu izloženosti, merama koje se planiraju ili su preduzete u cilju ublažavanja i ograničavanja posledica događaja i aktivnosti koje je Banka poverila trećim licima, kao i limita za nove proizvode.

Odluku o eksternalizaciji, odnosno promeni Pružaoca usluga i uvođenju novog proizvoda, te postupke za njenu izmenu, donosi Izvršni odbor Banke na predlog Komisije za upravljanje operativnim rizikom.

Merenje i upravljanje procesom eksternalizacije se zasniva na identifikovanju i proceni svih povezanih rizika sa aktivnostima ustupanja aktivnosti trećim licima (eksternalizacija), koji mogu imati uticaj na: kontinuitet poslovanja Banke; troškove, finansijski rezultat, likvidnost, solventnost i kapital Banke; rizični profil Banke i kvalitet pružanja usluga i reputaciju Banke. Na analogan način se postupa i u slučaju uvođenja novih proizvoda/usluga.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

---

32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

32.8. Operativni rizik (Nastavak)

Tokom 2017. godine Sektor upravljanja rizicima je izveštavao Komisiju za upravljanje operativnim rizikom, Izvršni odbor Banke i Matičnu banku dostavljanjem periodičnih izveštaja o evidentiranim operativnim događajima koji mogu imati negativne efekte na kapital i adekvatnosti kapitala sa predlogom mera za njihovo otklanjanje/ublažavanje. Takođe, sprovodio je aktivnosti upoznavanja odgovornih lica sa zaključcima i rokovima sa sednice Komisije za upravljanje operativnim rizikom, kao i monitoring izvršenja zadataka i obaveštavao Komisiju o istim.

Na kvartalnom nivou Narodnoj banci Srbije su dostavljeni podaci o kapitalnom zahtevu za operativni rizik prema BIA pristupu sa podacima o indikatoru izloženosti koji ulazi u osnovicu za obračun. Takođe, na zahtev Narodne banke Srbije dostavljani su podaci i o bazi operativnih događaja/gubitaka i zapisnici sa sednice Komisije za upravljanje operativnim rizikom.

U toku 2017. godine u Bazi operativnih gubitaka, evidentirani su potencijalni operativni događaji, čiji datum nastanka datira iz ranijih perioda (Napomena 37(b)).

32.9. Rizik prevremene otplate

Rizik prevremene otplate je rizik da će Banka ostvariti finansijski gubitak ukoliko komitenti otplate svoje obaveze prema Banci ili zahtevaju otplatu pre ili nakon očekivanog roka.

Efekat na neto prihod od kamata, odnosno godišnji dobitak/(gubitak) pre oporezivanja i kapital, pod pretpostavkom da će 10% finansijskih instrumenata biti prevremeno otplaćeno početkom godine, uz konstantno održavanje ostalih varijabli, je sledeći:

<u>Valuta</u>	<u>Efekat na neto prihod od kamata 2017.</u>	<u>U RSD hiljada Efekat na neto prihod od kamata 2016.</u>
EUR	(2.774)	(5.316)
Ostale valute	(3.671)	(1.472)

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

---

33. RIZIK INFORMACIONIH SISTEMA

Rizik informacionog sistema, kao sastavni deo operativnog rizika, je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke, postizanje poslovnih rezultata, poslovanje u skladu sa regulativama i reputacije usled neadekvatnog upravljanja informacionim sistemom ili neke druge systemske slabosti koja negativno utiče na sistemsku funkcionalnost ili bezbednost i/ili ugrožava kontinuitet poslovanja.

Banka upravlja rizicima informacionog sistema kroz integralni proces upravljanja operativnim rizikom i kontinuitetom poslovanja Banke, kojim se definiše identifikacija, procena, analiza i praćenje operativnog rizika i povezanih rizika - rizik informacionog sistema, kao i mere za njihovo ublažavanje, prevenciju i kontrolu u skladu sa pravnim regulativama, zahtevima VTB Grupe i internim aktima.

Procena rizika informacionog sistema se vrši najmanje jednom godišnje u sklopu sveobuhvatne samoprocene operativnih rizika u Banci na procesima koji sadrže informacionu komponentu i prema dinamici procene Analize uticaja na poslovanje, koja podrazumeva postupak u kome organizacione jedinice Banke, u saradnji sa Sektorom upravljanja rizicima, sagledavaju registar rizika informacionog sistema i navode u kojoj meri su izloženi pojedinim vrstama rizika informacionog sistema.

Procena rizika informacionog sistema daje mogućnost vlasnicima procesa da pravovremeno identifikuju i procene rizike, koji utiču na procese za koje su odgovorni. Nakon izvršene redovne procene rizika informacionog sistema Sektor upravljanja rizicima kreira izveštaj o proceni rizika informacionog sistema, kao sastavnog dela samoprocene operativnih rizika u Banci, koji se dostavlja organima Banke na razmatranje i usvajanje.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

---

34. MERENJE FER VREDNOSTI

Fer vrednost koja se navodi u finansijskim izveštajima je iznos za koji sredstvo može biti razmenjeno, ili obaveza izmirena, između obaveštenih, voljnih strana u nezavisnoj transakciji. Fer vrednost se računa koristeći tržišne informacije raspoložive na datum izveštavanja, kao i individualne metode procene Banke.

Fer vrednost nekog finansijskog instrumenta prikazana po njegovoj nominalnoj vrednosti je približno jednaka njegovoj knjigovodstvenoj vrednosti. Ovo uključuje gotovinu, kao i potraživanja i obaveze bez definisane dospelosti ili fiksne kamatne stope.

Za ostala potraživanja i obaveze, budući očekivani tokovi gotovine se diskontuju do njihove sadašnje vrednosti koristeći tekuće kamatne stope. Imajući u vidu da su varijabilne kamatne stope ugovorene za većinu finansijske aktive i obaveza Banke, promene u tekućim kamatnim stopama vode do promena u ugovorenim kamatnim stopama.

Kotirajuće tržišne cene se koriste za hartije kojima se trguje. Fer vrednost ostalih hartija se računa kao neto sadašnja vrednost budućih očekivanih gotovinskih tokova.

Fer vrednost neopozivih kreditnih obaveza i potencijalnih obaveza su iste kao i njihove knjigovodstvene vrednosti.

Procena finansijskih instrumenata

Banka meri fer vrednost pomoću sledeće hijerarhije fer vrednosti koja odražava značaj inputa koji se koriste u izradi merenja:

- **Nivo 1:** Kotirane tržišne cene (nekorigovane) na aktivnim tržištima za identičan instrument.
- **Nivo 2:** Tehnike procene koje se temelje na uočljivim inputima koji ne predstavljaju kotirane cene iz nivoa 1, bilo direktno (tj. kao cene) ili indirektno (tj. izvedeni iz cena). Ova kategorija uključuje instrumente koji su vrednovani korišćenjem: kotirane tržišne cene na aktivnim tržištima za slične instrumente; navedene cene za iste ili slične instrumente na tržištima koja se smatraju manje aktivnim; ili druge tehnike procene u kojima su svi značajni inputi direktno ili indirektno uočljivi iz tržišnih podataka.
- **Nivo 3:** Tehnike procene koje koriste značajne neuočljive inpute. Ova kategorija uključuje sve instrumente, gde tehnika vrednovanja uključuje inpute nebazirane na uočljivim podacima i neuočljivi inputi imaju značajan uticaj na vrednovanje instrumenta. Ova kategorija uključuje i instrumente koji se vrednuju na bazi kotiranih cena sličnih instrumenata gde su značajna neuočljiva podešavanja ili pretpostavke potrebne da bi se odražavala razlika između instrumenata.

Fer vrednosti finansijske imovine i finansijskih obaveza kojima se trguje na aktivnim tržištima temelji se na kotiranim tržišnim cenama ili cenama kotiranim od strane dilera. Za sve ostale finansijske instrumente Banka određuje fer vrednosti pomoću tehnika procene.

Tehnike procene uključuju neto sadašnju vrednost i modele diskontovanog gotovinskog toka, upoređivanje sa sličnim instrumentima za koje postoji uočljiva tržišna cena i druge modele procene. Pretpostavke i inputi korišćeni u tehnikama procene uključuju oslobođenje rizika i benčmark kamatne stope, kreditne marže i druge premije koje se koriste u proceni diskontne stope, cene obveznica i vlasničkih hartija, devizne kurseve, kapital i kapitalom indeksirane cene i očekivane oscilacije cena i korelacije.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

34. MERENJE FER VREDNOSTI (Nastavak)

Cilj tehnika procene je odrediti fer vrednost koja odražava cenu finansijskog instrumenta na dan izveštavanja, koja bi bila definisana od strane učesnika na tržištu u slobodnim i nezavisnim transakcijama.

Banka koristi široko prihvaćene modele procene za određivanje fer vrednosti uobičajenih i jednostavnijih finansijskih instrumenata, kao kamatne stope i valutne svopove koji koriste samo uočljive tržišne podatke i zahtevaju malo prosuđivanja i procene od strane rukovodstva. Kotirane cene i inputi za modele su obično (relativno) dostupni na tržištu za kotirane dužničke i vlasničke hartije od vrednosti, derivate kojima se trguje i jednostavne derivate, kao kamatni svopovi.

Dostupnost uočljivih tržišnih cena i inputa modela smanjuje potrebu za procenama rukovodstva te smanjuje nesigurnost povezanu s određivanjem fer vrednosti. Raspoloživost uočljivih tržišnih cena i inputa varira zavisno od proizvoda i tržišta i sklona je promenama usled specifičnih dešavanja i opštih uslova budućih tržišta.

Banka je shodno Odluci Izvršnog odbora br. 232/2017 od 30. oktobra 2017. godine izvršila reklasifikaciju hartije od vrednosti koje je u svom portfoliju imala kao hartije od vrednosti koje se drže do dospeća u hartije od vrednosti raspoložive za prodaju.

Sledeća tabela prikazuje fer vrednost finansijskih instrumenata koji nisu mereni po fer vrednosti i analizira ih po nivou u hijerarhiji fer vrednosti u okviru kog je merenje fer vrednosti smešteno:

	31. 12. 2017.		U RSD hiljada 31. 12. 2016.	
	Knjigovod- stvena vrednost	Fer vrednost	Knjigovod- stvena vrednost	Fer vrednost
Finansijska (monetarna) aktiva				
Gotovina i sredstva kod centralne banke	1.603.452	1.603.452	1.954.619	1.954.619
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	-	-	1.077.894	991.662
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	913.736	913.736	-	-
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1.756.505	1.668.680	3.414.075	3.116.026
Kredit i potraživanja od komitenata	5.873.639	5.579.957	4.747.244	4.332.810
Ostala sredstva	48.593	48.593	10.210	10.210
Ukupno	10.195.925	9.814.418	11.204.042	10.405.327
Finansijska (monetarna) pasiva				
Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama	203.206	203.206	312.950	311.604
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	8.592.080	8.592.080	9.329.321	9.289.205
Subordinirane obaveze	134.215	134.215	150.719	148.669
Ostale obaveze	87.335	87.335	66.894	66.894
Ukupno	9.016.836	9.016.836	9.859.884	9.816.372

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

34. MERENJE FER VREDNOSTI (Nastavak)

31.12.2017.	Fer vrednost			U RSD hiljada
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Sredstva				
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	-	913.736	-	913.736
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	-	1.668.680	-	1.668.680
Kredit i potraživanja od komitenata	-	5.579.957	-	5.579.957
Ukupno	-	8.162.373	-	8.162.373
Obaveze				
Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama	-	203.206	-	203.206
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	-	8.592.080	-	8.592.080
Subordinirane obaveze	-	134.215	-	134.215
Ukupno	-	8.929.501	-	8.929.501

31.12.2016.	Fer vrednost			U RSD hiljada
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Sredstva				
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	-	991.662	-	991.662
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	-	3.116.026	-	3.116.026
Kredit i potraživanja od komitenata	-	4.332.810	-	4.332.810
Ukupno	-	8.440.498	-	8.440.498
Obaveze				
Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama	-	311.604	-	311.604
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	-	9.289.205	-	9.289.205
Subordinirane obaveze	-	148.669	-	148.669
Ukupno	-	9.749.478	-	9.749.478

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

34. MERENJE FER VREDNOSTI (Nastavak)

Tamo gde je moguće, fer vrednost kredita i potraživanja je bazirana na uočljivim tržišnim transakcijama. Gde uočljive tržišne transakcije nisu dostupne, fer vrednost se ocenjuje koristeći modele procene, kao što su tehnike diskontovanja gotovinskih tokova.

Inputi za tehnike procene uključuju očekivane kreditne gubitke tokom životnog veka kredita, kamatne stope, stope avansa i izvorne podatke ili podatke sa sekundarnog tržišta. Za kolateralno-zavisne umanjene (obezvređene) zajmove, fer vrednost se meri na bazi vrednosti pripadajućeg kolaterala. Inputi modela mogu uključiti podatke od brokera treće strane bazirane na OTC aktivnosti trgovanja, i informacije dobijene od drugih učesnika na tržištu, što uključuje uočljive primarne i sekundarne transakcije.

Za unapređenje tačnosti procene kredita stanovništvu (retail) i manjih komercijalnih kredita, homogeni krediti su grupisani u portfolio sa sličnim karakteristikama kao poreklo, LTV racia, kvalitet kolaterala, tip proizvoda i dužnika, stope avansa i neizvršenja i standardne verovatnoće.

Fer vrednost depozita banaka i klijenata se ocenjuje koršćenjem tehnike diskontovanja gotovinskih tokova, primenjujući stope koje su ponuđene za depozite sličnog dospeća i uslova. Fer vrednost depozita plativih na zahtev je iznos za isplatu na dan izveštavanja.

Tabela ispod prikazuje klasifikaciju Banke za svaku klasu finansijske imovine i obaveza po knjigovodstvenoj vrednosti i njihovu fer vrednost na dan **31. decembra 2017. godine**:

U RSD hiljada

	Naznačeno po fer vrednosti	Koja se drže do dospeća	Kreditni i potraživa- nja	Raspolo- živo za prodaju	Ostala amorti- zovana vrednost	Ukupna sadašnja vrednost	Fer vrednost
Gotovina i sredstva kod centralne banke	-	-	1.603.452	-	-	1.603.452	1.603.452
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	-	-	-	913.736	-	913.736	913.736
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	-	-	1.756.505	-	-	1.756.505	1.668.680
Kreditni i potraživanja od komitenata	-	-	5.873.639	-	-	5.873.639	5.579.957
Ostala sredstva	-	-	-	-	48.593	48.593	48.593
Ukupno sredstva	-	-	9.233.596	913.736	48.593	10.195.925	9.814.418
Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama	-	-	-	-	203.206	203.206	203.206
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	-	-	-	-	8.592.080	8.592.080	8.592.080
Subordinirane obaveze	-	-	-	-	134.215	134.215	134.215
Ostale obaveze	-	-	-	-	87.335	87.335	87.335
Ukupno obaveze	-	-	-	-	9.016.836	9.016.836	9.016.836

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

34. MERENJE FER VREDNOSTI (Nastavak)

Tabela ispod prikazuje klasifikaciju Banke za svaku klasu finansijske imovine i obaveza po knjigovodstvenoj vrednosti i njihovu fer vrednost na dan **31. decembra 2016. godine**:

U RSD hiljada

	Naznačeno po fer vrednosti	Koja se drže do dospeća	Kredit i potraži- vanja	Raspolo- živo za prodaju	Ostala amorti- zovana vrednost	Ukupna sadašnja vrednost	Fer vrednost
Gotovina i sredstva kod centralne banke	-	-	1.954.619	-	-	1.954.619	1.954.619
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	-	1.077.894	-	-	-	1.077.894	991.662
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	-	-	3.414.075	-	-	3.414.075	3.116.026
Kredit i potraživanja od komitenata	-	-	4.747.244	-	-	4.747.244	4.332.810
Ostala sredstva	-	-	10.210	-	-	10.210	10.210
Ukupno sredstva	-	1.077.894	10.126.148	-	-	11.204.042	10.405.327
Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama	-	-	-	-	312.950	312.950	311.604
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	-	-	-	-	9.329.321	9.329.321	9.289.205
Subordinirane obaveze	-	-	-	-	150.719	150.719	148.669
Ostale obaveze	-	-	-	-	66.894	66.894	66.894
Ukupno obaveze	-	-	-	-	9.859.884	9.859.884	9.816.372

Sledi opis metodologija i pretpostavki korišćenih za određivanje fer vrednosti onih finansijskih instrumenata koji još nisu evidentirani po fer vrednosti u finansijskim izveštajima.

Imovina za koju je fer vrednost približna knjigovodstvenoj vrednosti

Za finansijsku imovinu i obaveze koju su likvidni ili imaju kratkoročno dospeće (manje od jedne godine) pretpostavlja se da je knjigovodstvena vrednost približna fer vrednosti. Ova pretpostavka se takođe primenjuje na depozite na zahtev, štedne račune bez određenog dospeća i finansijske instrumente sa varijabilnom stopom.

Finansijski instrumenti sa fiksnom stopom

Fer vrednost finansijske imovine i obaveza sa fiksnom stopom evidentiranih po amortizovanoj vrednosti se procenjuje poređenjem tržišnih kamatnih stopa kada su prvobitno bili priznati po tekućim tržišnim stopama ponuđenim za slične finansijske instrumente.

Procenjena fer vrednost depozita sa fiksnom stopom je zasnovana na diskontovanju gotovinskih tokova koristeći preovlađujuće kamatne stope na dug na novčanom tržištu sa sličnim kreditnim rizikom i dospelošću.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

---

35. INTERNA PROCENA ADEKVATNOSTI KAPITALA

Interna procena adekvatnosti kapitala predstavlja proces procene svih značajnih rizika kojima je Banka izložena ili bi mogla biti izložena u svom poslovanju. Proces interne procene adekvatnosti kapitala sadrži sledeće faze:

- 1) utvrđivanje materijalne značajnosti rizika;
- 2) računanje internih kapitalnih zahteva za pojedinačne rizike;
- 3) utvrđivanje ukupnih internih kapitalnih zahteva; i
- 4) poređenje sledećih elemenata:
  - kapitala obračunatog u skladu sa odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke i raspoloživog internog kapitala;
  - minimalnih kapitalnih zahteva izračunatih u skladu sa odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke i internih kapitalnih zahteva za pojedinačne rizike; i
  - zbira minimalnih kapitalnih zahteva izračunatih u skladu sa odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke i ukupnih internih kapitalnih zahteva.

Analizom rizičnog profila Banke identifikovani su rizici za koje će Banka obračunavati kapitalne zahteve u procesu interne procene adekvatnosti kapitala, i to: kreditni rizik, tržišni rizik, operativni rizik, rizik likvidnosti, kamatni rizik u Bankarskoj knjizi, rizik koncentracije i kreditno-devizni rizik.

Za ostale vrste rizika kojima je Banka izložena u svom poslovanju Banka će obračunavati kapitalne zahteve ukoliko se budu identifikovali kao materijalno značajni, primenjujući odgovarajući linearan procenat na bazi subjektivne procene rukovodstva Banke. Navedenim rizicima Banka upravlja koristeći tehnike za ublažavanje/transfere rizika i bliže su definisane i određene Procedurama za upravljanje rizicima i drugim internim aktima.

Određivanje ukupnog internog kapitala raspoloživog za pokriće rizika vrši se sabiranjem izračunatih kapitalnih zahteva za pojedinačne materijalno značajne rizike.

Poređenje iznosa potrebnog internog kapitala sa iznosom kapitala obračunatim u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije kojom se uređuje adekvatnost kapitala, vrši se godišnje, kroz izradu i analizu izveštaja u vezi sa procesom interne procene adekvatnosti kapitala. Izveštaj se radi u Sektoru upravljanja rizicima.

O obračunatoj internoj proceni adekvatnosti kapitala Sektor upravljanja rizicima na godišnjem nivou izveštava Izvršni odbor, Odbor za upravljanje aktivom i pasivom, Odbor za reviziju i Upravni odbor Banke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

---

36. UPRAVLJANJE KAPITALOM**(a) Regulatorni kapital**

Banka kontinuirano upravlja kapitalom, koji predstavlja širi koncept od pozicije kapitala u bilansu stanja, sa ciljem da:

- obezbedi usaglašenost sa zahtevima vezanim za kapital koji su definisani od strane Narodne banke Srbije;
- obezbedi mogućnost dugoročnog nastavka poslovanja po principu “stalnosti poslovanja”, uz obezbeđenje prinosa akcionarima i koristi drugim zainteresovanim stranama; i
- obezbedi adekvatnu kapitalnu osnovu kao podršku daljem razvoju poslovanja Banke.

Rukovodstvo Banke redovno prati pokazatelje adekvatnosti Banke i druge pokazatelje poslovanja koje propisuje Narodna banka Srbije i dostavlja kvartalne izveštaje Narodnoj banci Srbije o ostvarenim vrednostima pokazatelja.

Banka upravlja strukturom kapitala i vrši usklađivanja u skladu sa promenama u ekonomskim uslovima i rizikom karakterističnim za aktivnosti Banke. Strategija upravljanja kapitalom Banke definiše odnos prema kapitalu na način koji obezbeđuje upravljanje kapitalom na kontinuiranoj i dugoročnoj osnovi.

Cilj strategije upravljanja kapitalom je da se njenim sprovođenjem obezbedi formiranje i održavanje adekvatnog nivoa i strukture internog kapitala, kao i jačanje kapitalne osnove Banke. Strategija upravljanja kapitalom Banke je nepromenjena u odnosu na prethodnu godinu.

Narodna banka Srbije je definisala sledeće limite za kapital:

- Minimalni iznos kapitala u dinarskoj protivvrednosti od EUR 10 miliona prema zvaničnom srednjem kursu; i
- Pokazatelj adekvatnosti kapitala na nivou koji nije niži od 8%.

U skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke (“Službeni glasnik Republike Srbije”, br. 113/2016), utvrđena je metodologija izračunavanja pokazatelja adekvatnosti kapitala. Pokazatelj adekvatnosti kapitala Banke jednak je odnosu kapitala i rizične aktive Banke. Kapital Banke čini zbir osnovnog kapitala i dopunskog kapitala, umanjen za odbitne stavke od kapitala definisane ovom odlukom.

Rizična aktiva predstavlja zbir ukupne aktive ponderisane kreditnim rizikom i kapitalnih zahteva za tržišne rizike, kao i kapitalnog zahteva za operativni rizik utvrđenih na način propisan navedenom odlukom, pomnoženih recipročnom vrednošću pokazatelja adekvatnosti kapitala.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

---

36. UPRAVLJANJE KAPITALOM (Nastavak)

(a) Regulatorni kapital (Nastavak)

Banka za izračunavanje aktive ponderisane kreditnim i tržišnim (deviznim) rizicima koristi standardizovani (SA) pristup, dok za izračunavanje indikatora izloženosti (operativni rizik) koristi metod osnovnih indikatora (BIA). Aktiva Banke ponderisana kreditnim rizikom predstavlja zbir vrednosti pozicija bilansne aktive i vanbilansnih stavki pomnoženih odgovarajućim ponderima kreditnog rizika.

Vrednost pozicija bilansne aktive, radi obračuna aktive ponderisane kreditnim rizikom, jednaka je iznosu bruto knjigovodstvene vrednosti tih pozicija umanjene za ispravke vrednosti i za potrebnu rezervu za procenjene gubitke. Vrednost vanbilansnih stavki, radi obračuna aktive ponderisane kreditnim rizikom, jednaka je iznosu bruto knjigovodstvene vrednosti tih stavki umanjene za rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivni i za potrebnu rezervu za procenjene gubitke, koja je pomnožena odgovarajućim faktorima konverzije.

Shodno Odluci o adekvatnosti kapitala banke, Banka je dužna da pored minimalnog iznosa kapitala od EUR 10 miliona, u svakom trenutku održava kapital i na nivou koji je potreban za pokriće svih rizika kojima je izložena ili može biti izložena u svom poslovanju, a najmanje u visini zbira sledećih kapitalnih zahteva:

- kapitalnog zahteva za kreditni rizik, rizik smanjenja vrednosti kupljenih potraživanja i za rizik druge ugovorne strane za sve poslovne aktivnosti Banke i kapitalnog zahteva za rizik izmirenja/ispоруke za aktivnosti iz knjige trgovanja;
- kapitalnog zahteva za cenovni rizik za aktivnosti iz knjige trgovanja;
- kapitalnog zahteva za devizni rizik i za robni rizik za sve poslovne aktivnosti Banke;
- kapitalnog zahteva za rizik prilagođavanja kreditne izloženosti za sve poslovne aktivnosti Banke (CVA); i
- kapitalnog zahteva za operativni rizik za sve poslovne aktivnosti Banke.

Za svrhe utvrđivanja regulatornog kapitala i koeficijenta adekvatnosti kapitala, osnovni kapital Banke na dan izveštavanja čini uplaćeni akcijski kapital, dok dopunski kapital čine subordinirane obaveze. Odbitne stavke od kapitala su gubici iz prethodnih godina, gubitak tekuće godine, nematerijalna ulaganja i iznos potrebne rezerve za procenjene gubitke po bilansnoj aktivni i vanbilansnim stavkama Banke.

Rezerva za procenjene gubitke po osnovu kreditnog rizika sadržanog u kreditnom portfoliju Banke obračunava se u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 94/2011, 57/2012, 123/2012, 43/2013, 113/2013, 135/2014, 25/2015, 38/2015, 61/2016, 69/2016, 91/2016, 101/2017 i 114/2017). Na dan 31. decembra 2017. godine, potrebna rezerva za procenjene gubitke koji mogu nastati po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki iznosi RSD 84,172 hiljade (31. decembar 2016. godine: RSD 573.258 hiljada).

Ukupna obračunata potrebna rezerva iskazana u Izveštaju o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki Banke na dan 31. decembra 2017. godine iznosi RSD 367.615 hiljada, od čega se RSD 364.690 hiljada odnosi na potrebnu rezervu za bilansnu aktivu, a iznos od RSD 2.925 hiljada na potrebnu rezervu za vanbilansne stavke. Banka je u poslednjem kvartalu 2017. godine primenila određene članove Odluke o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke, nakon izmena Odluke ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 69/2016 i 114/2017), i to član 21b stav 3. i član 34a koji se odnose na obračun potrebne rezerve za svrhe izračunavanja regulatornog kapitala. Shodno primeni navedenih članova, Banka je obračunala i prikazala potrebnu rezervu u iznosu od RSD 84.172 hiljade i u obračunu kapitala na dan 31. decembra 2017. godine, kao što je prikazano u narednoj tabeli.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

36. UPRAVLJANJE KAPITALOM (Nastavak)

(a) Regulatorni kapital (Nastavak)

U sledećoj tabeli je prikazana struktura ukupnog regulatornog kapitala Banke na dan 31. decembra 2017. i 2016. godine, kao i pokazatelj adekvatnosti kapitala:

	<u>31.12.2017.</u>	<u>U RSD hiljada 31.12.2016.</u>
Regulatorni kapital		
Osnovni kapital		
Osnovni akcijski kapital	3.672.407	3.672.407
Gubici iz prethodnih godina	(1.873.549)	(1.063.498)
Gubitak tekuće godine	(173.756)	(810.051)
Nematerijalna ulaganja	(38.900)	(44.819)
	<u>1.586.202</u>	<u>1.754.039</u>
Dopunski kapital - subordinirane obaveze	<u>134.215</u>	<u>150.719</u>
<i>Ukupan osnovni i dopunski kapital</i>	1.720.417	1.904.758
<i>Odbitne stavke od kapitala:</i>		
Potrebna rezerva za procenjene gubitke po bilansnoj aktivi i vanbilansnim stavkama	(84.172)	(573.258)
Ukupan kapital (1)	<u>1.636.245</u>	<u>1.331.500</u>
Rizična aktiva - rizikom ponderisane izloženosti		
Izloženost kreditnom riziku	6.512.949	5.583.696
Izloženost operativnom riziku	1.034.235	601.167
Izloženost tržišnom riziku	14.494	202.096
Ukupno (2)	<u>7.561.678</u>	<u>6.386.959</u>
<i>Pokazatelj adekvatnost osnovnog akcijskog kapitala</i>	<u>19,86%</u>	-
<i>Pokazatelj adekvatnost osnovnog kapitala</i>	<u>19,86%</u>	-
<i>Pokazatelj adekvatnosti kapitala (1/2 x 100)</i>	<u>21,64%</u>	<u>20,85%</u>

Na dan 31. decembra 2017. godine regulatorni kapital Banke iznosio je RSD 1.636.245 hiljada, odnosno EUR 13.811.156 po zvaničnom srednjem kursu na dan bilansa stanja (31. decembar 2016. godine: RSD 1.331.500 hiljada, odnosno EUR 10.783.795). Pokazatelj adekvatnosti kapitala Banke od 21,64% je viši od propisanog minimuma od 8%.

Pokazatelj leveridža (*Tier 1 Leverage Ratio*) koji predstavlja odnos osnovnog kapitala i iznosa izloženosti Banke na dan 31. decembra 2017. godine iznosio je 11,82%.

Prema Odluci Narodne banke Srbije o adekvatnosti kapitala, na dan 31. decembra 2017. godine Banka je imala dovoljno kapitala da zadovolji minimalne zahteve Narodne banke Srbije.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 Za godinu završenu 31. decembra 2017.

36. UPRAVLJANJE KAPITALOM (Nastavak)

(b) Pokazatelji poslovanja Banke - usaglašenost sa zakonskim pokazateljima

Banka je dužna da obim i strukturu svog poslovanja i rizičnih plasmana uskladi sa pokazateljima poslovanja propisanim Zakonom o bankama i relevantnim odlukama Narodne banke Srbije donetim na osnovu navedenog Zakona.

Ostvareni pokazatelji poslovanja Banke na dan 31. decembra 2017. godine bili su sledeći:

Pokazatelji poslovanja	Propisani	Ostvareni
1. Regulatorni kapital	Minimum EUR 10 miliona	13.811.156
2. Pokazatelj adekvatnosti kapitala	Minimum 8%	21,64%
3. Pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala	Minimum 4,5%	19,86%
4. Pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala	Minimum 6%	19,86%
5. Ulaganja Banke	Maksimum 60% kapitala	1,69%
6. Izloženost prema jednom licu ili grupi povezanih lica	Maksimum 25% kapitala	18,01%
7. Zbir svih velikih izloženosti u odnosu na kapital	Maksimum 400%	93,39%
8. Pokazatelji likvidnosti na dan:		
- u prvom mesecu poslednjeg kvartala 2017. godine	Minimum 1	2,99
- u drugom mesecu poslednjeg kvartala 2017. godine	Minimum 1	3,39
- u trećem mesecu poslednjeg kvartala 2017. godine	Minimum 1	2,74
9. Uži pokazatelj likvidnosti	Minimum 0,5	2,26
10. Pokazatelj pokrića likvidnom aktivom (LCR)	Minimum 100%	133,24%
11. Pokazatelj deviznog rizika	Maksimum 20% kapitala	0,31%

Na dan 31. decembra 2017. godine, Banka je usaglasila sve pokazatelje poslovanja sa propisanim vrednostima.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

---

37. PREUZETE I POTENCIJALNE OBAVEZE

(a) Preuzete obaveze po osnovu operativnog lizinga

Obaveze po osnovu operativnog lizinga se odnose na zakup poslovnog prostora i automobila po osnovu zaključenih ugovora.

Buduća minimalna plaćanja neotkazivih obaveza po osnovu operativnog lizinga prikazana su kako sledi:

	<u>31.12.2017.</u>	<u>U RSD hiljada 31.12.2016.</u>
Do 1 godine	39.527	47.004
Od 1 do 5 godina	<u>8.569</u>	<u>50.187</u>
Ukupno	<u>48.096</u>	<u>97.191</u>

(b) Sudski sporovi

Na dan 31. decembra 2017. godine, Banka se javlja kao tužena strana u 15 sudskih sporova. Ukupno procenjeni iznos tužbenih zahteva iznosi RSD 10.916 hiljada.

Prema proceni Službe pravnih poslova i advokata Banke očekuje se pozitivan ishod za većinu sporova. Kao što je obelodanjeno u Napomeni 27. uz finansijske izveštaje, na dan 31. decembra 2017. godine, Banka je formirala rezervisanja za potencijalne gubitke koji mogu proisteci iz navedenih sporova u ukupnom iznosu od RSD 479 hiljada.

Rukovodstvo Banke procenjuje da neće nastati materijalno značajni gubici po osnovu ishoda preostalih sudskih sporova u toku iznad iznosa za koje je izvršeno rezervisanje.

(c) Poreski rizici

Poreski sistem Republike Srbije je u procesu kontinuirane revizije i izmena. U Republici Srbiji poreski period je otvoren tokom perioda od 5 godina. U različitim okolnostima, poreski organi mogu imati različite pristupe određenim pitanjima i mogu utvrditi dodatne poreske obaveze zajedno sa naknadnim zateznim kamatama i penalima. Rukovodstvo Banke smatra da su poreske obaveze evidentirane u priloženim finansijskim izveštajima pravilno iskazane.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

38. USAGLAŠAVANJE POTRAŽIVANJA I OBAVEZA

Banka je u skladu sa članom 18. Zakona o računovodstvu izvršila usaglašavanje plasmana i obaveza sa svojim dužnicima i poveriocima, i o tome postoji verodostojna dokumentacija.

Banka je klijentima dostavila 737 izvoda otvorenih stavki (IOS) sa stanjem na dan 31. oktobra 2017. godine, od čega je vraćeno 588 IOS-a.

Na osnovu razmenjenih IOS obrazaca sa klijentima, nema osporenih IOS-a za kredite i potraživanja od komitenata, kao ni IOS-a koji se odnose na obaveze.

Budući da je u izvodima otvorenih stavki stajala klauzula da "ukoliko primalac izvoda ne vrati izvod u određenom roku smatra se da je stanje obaveza i potraživanja usaglašeno", Banka smatra da su stanja i za one izvode koji nisu vraćeni usaglašena.

39. DEVIZNI KURSEVI

Zvanični srednji devizni kursevi Narodne banke Srbije utvrđeni na međubankarskom deviznom tržištu, korišćeni za preračun deviznih pozicija bilansa stanja na dan 31. decembra 2017. i 2016. godine u funkcionalnu valutu, za pojedine glavne strane valute su:

	2017.	U RSD 2016.
EUR	118.4727	123,4723
USD	99.1155	117,1353
CHF	101.2847	114,8473

40. DOGAĐAJI NAKON DATUMA IZVEŠTAJNOG PERIODA

Na osnovu sprovedene analize, ukupan efekat prve primene MSFI 9 "Finansijski instrumenti" iznosi na dan 1. januara 2018. godine RSD 29.084 hiljade (Napomena 2) i rezultat je povećanja obezvređenja finansijskih sredstava za isti iznos. Navedeni iznos efekta prve primene MSFI 9 predstavlja rezultat obračuna očekivanog kreditnog gubitka na dan 31. decembra 2017. godine.

U poslovnim knjigama Banke efekat prve primene MSFI 9 evidentiran je u korist akumuliranog gubitka 21. marta 2018. godine pod datumom 2. januar 2018. godine.

Analizom od strane Banke je utvrđeno da navedeni efekat može imati uticaj na pokazatelj adekvatnosti kapitala, koji može blago pasti (cca. 0.30 pp) usled posledičnog smanjenja rizične aktive i smanjenja regulatornog kapitala za efekte prve primene MSFI 9.

Beograd, 23. april 2018. godine

 Anđelka Stanković
 Lice odgovorno za sastavljanje
 finansijskih izveštaja

 Markus Ferstl
 Predsednik Izvršnog
 odbora

 Vesna Tomašević
 Član Izvršnog
 odbora

VTB BANKA a.d. BEOGRAD

**GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU
ZA 2017. GODINU**

Beograd, april 2018. godine

I OPIS POSLOVNIH AKTIVNOSTI I ORGANIZACIONA STRUKTURA VTB BANKE a.d. BEOGRAD

VTB Banka a.d. Beograd, raniji naziv Moskovska Banka a.d. Beograd (u daljem tekstu "Banka") osnovana je 11. jula 2008. godine, na osnovu Rešenja Narodne banke Srbije br. 2158 od 3. marta 2008. godine.

Osnivač i jedini akcionar Banke je bila Akcionarska komercijalna banka – Moskovska banka iz Moskve, Ruska Federacija (u daljem tekstu Moskovska banka, Moskva).

Dana 16. maja 2013. godine potpisan je Ugovor o kupoprodaji akcija između Moskovske banke, Moskva, kao prodavca i Otvorenog akcionarskog društva "VTB Bank", Sankt Peterburg, Ruska Federacija, kao kupca. Predmet kupoprodaje po navedenom ugovoru bile su akcije Banke. Realizacija ugovora je izvršena istog dana kada je u Centralnom registru hartija od vrednosti upisan novi vlasnik akcija Banke – Otvoreno akcionarsko društvo "VTB Bank", Sankt Peterburg.

Izmenama osnivačkog akta od 30. avgusta 2013. godine, Banka je dana 13. septembra 2013. godine Rešenjem br. BD 99529/2013 upisana u Registar privrednih subjekata pod nazivom VTB Banka a.d. Beograd, a jedini akcionar Banke postaje Otvoreno akcionarsko društvo "VTB Bank", Sankt Peterburg, Ruska Federacija.

Skupština akcionara Banke je na sednici održanoj 19. avgusta 2014. godine donela odluku o povećanju osnovnog kapitala Banke izdavanjem običnih akcija za postojećeg akcionara ukupne nominalne vrednosti od RSD 587.278 hiljada. Dana 8. septembra 2014. godine izvršen je upis i uplata III emisije akcija Banke, dok je 11. septembra 2014. godine navedena promena (povećanje kapitala) registrovana u registru privrednih subjekata Agencije za privredne registre.

Skupština akcionara Banke je na sednici održanoj 9. jula 2015. godine donela odluku o povećanju osnovnog kapitala Banke izdavanjem običnih akcija za postojećeg akcionara ukupne nominalne vrednosti od RSD 842.100 hiljada. Dana 14. jula 2015. godine izvršen je upis i uplata IV emisije akcija Banke, dok je 21. jula 2015. godine navedena promena (povećanje kapitala) registrovana u registru privrednih subjekata Agencije za privredne registre.

Skupština akcionara Banke je na sednici održanoj 20. decembra 2016. godine donela odluku o povećanju osnovnog kapitala Banke izdavanjem običnih akcija za postojećeg akcionara ukupne nominalne vrednosti od RSD 492.500 hiljada. Dana 23. decembra 2016. godine izvršen je upis V emisije akcija Banke, konverzijom subordiniranih obaveza iz 2012. i 2013. godine u osnovni kapital. Dana 28. decembra 2016. godine navedena promena (povećanje kapitala) registrovana je u registru privrednih subjekata Agencije za privredne registre.

Banka je registrovana u Republici Srbiji za obavljanje platnog prometa i kreditnih i depozitnih poslova u zemlji i platnog prometa u inostranstvu i u skladu sa Zakonom o bankama dužna je da posluje na principima likvidnosti, sigurnosti i profitabilnosti.

Sedište Banke se nalazi u Beogradu, ulica Balkanska br. 2.

Dana 3. juna 2009. godine, Banka je otvorila svoju prvu ekspozituru u Beogradu, u Balkanskoj ulici br. 2, koja je krajem 2010. godine preimenovana u filijalu.

Dana 22. novembra 2010. godine, Banka je otvorila svoju prvu filijalu u Novom Sadu, u Ulici Narodnog fronta br. 12.

Dana 24. septembra 2013. godine, Banka je otvorila novu ekspozituru u Beogradu u ulici Kralja Milutina br. 57. Ova ekspozitura je zatvorena 15. decembra 2016. godine odlukom Izvršnog odbora Banke broj 10-219/2016 od 15. novembra 2016. godine.

**I OPIS POSLOVNIH AKTIVNOSTI I ORGANIZACIONA STRUKTURA
VTB BANKE a.d. BEOGRAD (Nastavak)**

Organi upravljanja Bankom su: Upravni odbor i Izvršni odbor.

Pored navedenih odbora, u skladu sa Zakonom o bankama formiran je i Odbor za reviziju.

Članovi **Upravnog odbora Banke** su:

Predsednik: Valerij Vasilevič Lukianenko
Članovi: Anatolij Nikolajevič Mehantjev
Milen Velčev
Tatjana Pavlović
Mitar Drobnjaković

Odlukom Skupštine akcionara Banke od 13. novembra 2017. Tatjana Pavlović i Mitar Drobnjaković imenovani su za nove članove Upravnog odbora Banke na period od godinu dana do 13. novembra 2018. godine, dok je na istoj sednici Goran Nikolić razrešen članstva u Upravnom odboru Banke.

Članovi **Izvršnog odbora Banke** su:

Predsednik: Markus Ferstl
Član: Vesna Tomašević

Članovi **Odbora za reviziju Banke** na 31. decembra 2017. godine su:

Predsednik: Sergej Vladimirovič Taliantsev
Članovi: Elena Anatolievna Pavlenko
Milen Velčev

Odlukom Skupštine akcionara Banke od 4. aprila 2017. Milen Velčev imenovan je za novog člana Odbora za reviziju Banke za period do 16. decembra 2018. godine.

Banka je formirala i sledeće odbore: Odbor za upravljanje aktivom i pasivom Banke, Odbor za upravljanje operativnim rizikom, NPL odbor, IT komitet i Kreditni odbor.

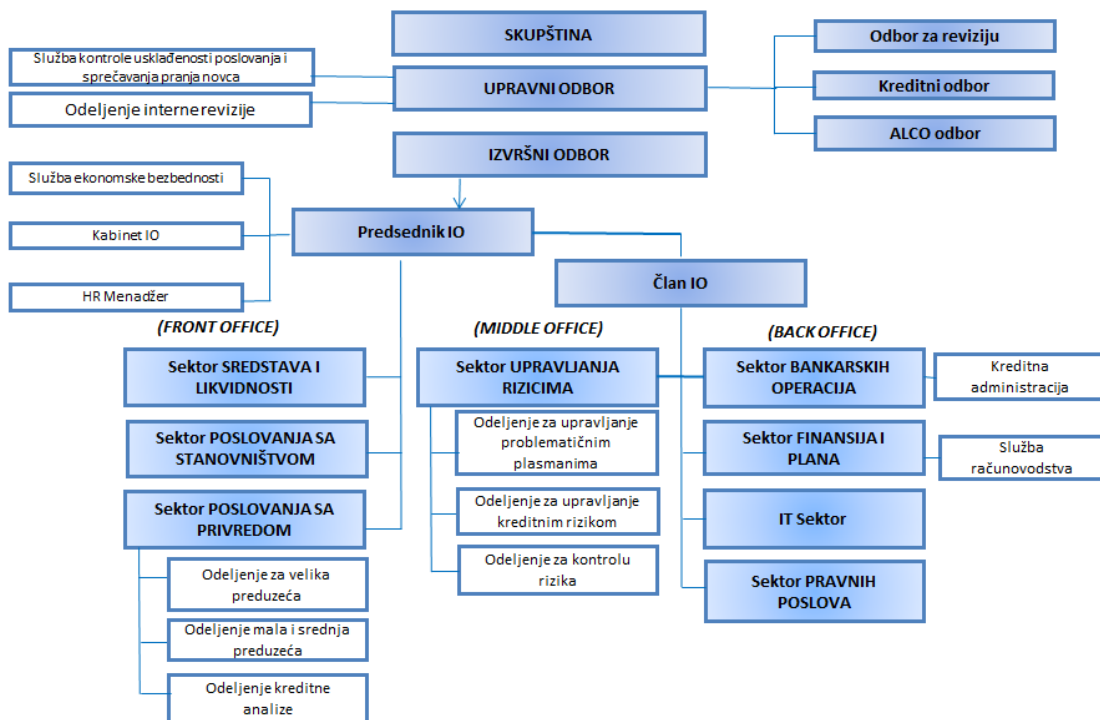
Na dan 31. decembra 2017. godine Banka je imala 2 filijale (Beograd i Novi Sad).

Na dan 31. decembra 2017. godine Banka je imala 69 zaposlenih radnika.

Broj zaposlenih na kraju decembra 2016. godine iznosio je 66.

**I OPIS POSLOVNIH AKTIVNOSTI I ORGANIZACIONA STRUKTURA
VTB BANKE a.d. BEOGRAD (Nastavak)**

ORGANIZACIONA ŠEMA BANKE

II MAKROEKONOMSKO OKRUŽENJE

Bruto domaći proizvod

Prema fleš oceni Republičkog zavoda za statistiku (RZS), bruto domaći proizvod je u četvrtom kvartalu 2017. godine realno povećan za 2,5%, u odnosu na isti kvartal 2016. godine.

Industrijska proizvodnja

Prema podacima Republičkog zavoda za statistiku (RZS), industrijska proizvodnja je u decembru 2017. godine ostvarila međugodišnji rast od 0,5%, dok je u odnosu na prosek 2016. godine proizvodnja veća za 6,9%.

Najveći uticaj na rast industrijske proizvodnje u decembru 2017. godine, u odnosu na isti mesec 2016. godine, imale su: proizvodnja hemikalija i hemijskih proizvoda, proizvodnja električne opreme, proizvodnja mašina i opreme na drugom mestu nepomenute, i proizvodnja metalnih proizvoda, osim mašina.

Spoljnotrgovinska razmena

U decembru 2017. godine, izvezeno je robe u vrednosti od EUR 1.179,5 miliona, što je za 0,6% više nego u decembru 2016. godine.

Najveći spoljnotrgovinski partner tokom 2017. godine bile su zemlje EU, na koje se odnosilo 66,1% ukupnog izvoza i 62,4% ukupnog uvoza. U posmatranom periodu 44,5% izvoza bilo je usmereno na tržište pet zemalja: Italija, Nemačka, BiH, Ruska Federacija i Rumunija. Na uvoz iz Nemačke, Italije, Kine, Ruske Federacije i Mađarske odnosilo se 43% ukupnog uvoza.

Najveći deficit javlja se u trgovini sa Kinom, zbog uvoza telefona za mrežu stanica i laptopova i Ruskom Federacijom, zbog uvoza energenata, pre svega nafte i gasa.

Platni bilans

U periodu januar–novembar 2017. godine platnobilansna pozicija zemlje je pogoršana. Deficit tekućeg računa u posmatranom periodu je iznosio EUR 1.694,7 miliona i viši je za EUR 822 miliona u odnosu na isti period 2016. godine, usled višeg deficita na računima robe i usluga i višeg deficita primarnog dohotka.

Robni deficit je povećan za EUR 707,4 miliona, dok je suficit u razmeni usluga povećan za EUR 35,1 milion.

Neto priliv stranih direktnih investicija iznosio je EUR 2.288,2 miliona i povećan je za EUR 624,6 miliona u odnosu na isti period 2016. godine. dok je neto odliv portfolio investicija iznosio EUR 704,1 milion.

Inflacija

Inflacija se u decembru 2017. godine na međugodišnjem nivou kretala u granicama dozvoljenog odstupanja od cilja NBS ($3\% \pm 1,5$ p.p). U ovom periodu inflacija je iznosila 3%, što je bilo opredeljeno, pre svega, povećanjem cena duvana, povrća i voća, naftnih derivata, drva za ogrev i usluga mobilne telefonije.

II MAKROEKONOMSKO OKRUŽENJE (Nastavak)

Zaposlenost i zarade

Prosečan broj formalno zaposlenih u decembru 2017. godine povećan je za 2,9% na međugodišnjem nivou, što je u potpunosti rezultat rasta zaposlenosti u privatnom sektoru.

Prosečna neto zarada u 2017. godini povećana je za 0,9%, realno, na međugodišnjem nivou.

Makroekonomski pokazatelji	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
Kurs RSD/USD	83,13	99,46	111,25	117,14	99,12
Kurs RSD/EUR	114,64	120,96	121,63	123,47	118,47
BDP u EUR miliona	34.262,9	33.318,6	33.491,0	34.616,6	36.795,4
BDP stopa rasta, %	2,60%	-1,80%	0,8%	2,80%	1,9%*
CPI	2,20%	1,70%	1,5%	1,6%	3%
Stopa nezaposlenosti	22%	17%	17,7%	15,3%	13,5%**
Prosečna zarada (u evrima)	388,6	385,7	368	374,1	384,5
Referentna kamatna stopa	9,50%	8,00%	4,50%	4,00%	3,50%
Štednja stanovništva (mlrd RSD)	967,5	1.036,4	1.059,6	1.121,3	1.123,9
Devizne rezerve (mlrd EUR)	12,1	11,64	10,38	10,20	9,96

*- prema poslednjem objavljenom podatku (proceni) Republičkog Zavoda za statistiku

**- prosek za četiri kvartala 2017. godine

*** Izvori: Bilten javnih finansija br. 160 za decembar 2017. godine,

<http://www.mfin.gov.rs/pages/article.php?id=13065>

NBS www.nbs.rs

III PRIKAZ RAZVOJA, FINANSIJSKOG POLOŽAJA I REZULTATA BANKE

BILANS USPEHA

U periodu od 1. januara do 31. decembra 2017. godine

	2017.	U hiljadama RSD 2016.
Prihodi od kamata	398.227	522.469
Rashodi od kamata	(117.782)	(201.995)
Neto prihod po osnovu kamata	280.445	320.474
Prihodi od naknada i provizija	78.835	93.982
Rashodi naknada i provizija	(27.196)	(26.288)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija	51.639	67.694
Neto dobitak/(gubitak) po osnovu zaštite od rizika	1.527	(424)
Neto dobitak po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	4.524	-
Neto prihod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne kaluzule	167.587	169.485
Neto dobitak po osnovu investicija	-	218
Ostali poslovni prihodi	6.822	9.004
Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	(225.695)	(916.723)
UKUPAN NETO POSLOVNI PRIHOD/(RASHOD)	286.849	(350.272)
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	(166.593)	(173.872)
Troškovi amortizacije	(24.573)	(22.573)
Ostali rashodi	(269.660)	(262.532)
GUBITAK PRE OPOREZIVANJA	(173.977)	(809.249)
POREZ NA DOBITAK		
Dobitak/(gubitak) po osnovu odloženih poreza	221	(802)
GUBITAK PERIODA	(173.756)	(810.051)

III PRIKAZ RAZVOJA, FINANSIJSKOG POLOŽAJA I REZULTATA BANKE (Nastavak)

IZVEŠTAJ O OSTALOM REZULTATU

U periodu od 1. januara do 31. decembra 2017. godine

	<u>2017.</u>	<u>U RSD hiljada 2016.</u>
GUBITAK PERIODA	(173.756)	(810.051)
Ostali rezultat perioda:		
<i>Komponente ostalog rezultata koje mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak:</i>		
Pozitivni efekti promene fer vrednosti po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	<u>9.892</u>	<u>-</u>
Ukupan pozitivni ostali rezultat perioda, umanjen za poreze	<u>9.892</u>	<u>-</u>
UKUPAN NEGATIVAN REZULTAT PERIODA	<u>(163.864)</u>	<u>(810.051)</u>

III PRIKAZ RAZVOJA, FINANSIJSKOG POLOŽAJA I REZULTATA BANKE (Nastavak)

BILANS STANJA

Na dan 31. decembra 2017. godine

	<u>31.12.2017.</u>	<u>31.12.2016.</u>
AKTIVA		
Gotovina i sredstva kod centralne banke	1.603.452	1.954.619
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	913.736	-
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	-	1.077.894
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1.756.505	3.414.075
Kredit i potraživanja od komitenata	5.873.639	4.747.244
Promena fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	1.309	-
Nematerijalna ulaganja	38.900	44.819
Nekretnine, postrojenja i oprema	29.020	28.965
Investicione nekretnine	20135	-
Odložena poreska sredstva	3.833	3.611
Stalna sredstva namenjena prodaji	382.238	375.484
Ostala sredstva	48.593	31.126
UKUPNO AKTIVA	<u>10.671.360</u>	<u>11.677.837</u>
PASIVA		
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	203.206	312.950
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	8.592.080	9.329.321
Promena fer vrednosti stavki koje su zaštićene od rizika	206	424
Subordinirane obaveze	134.215	150.719
Rezervisanja	17.578	6.045
Odložene poreske obaveze	1.746	-
Ostale obaveze	87.335	79.520
UKUPNO OBAVEZE	<u>9.036.366</u>	<u>9.878.979</u>
KAPITAL		
Akcijski kapital	3.672.407	3.672.407
Gubitak	(2.047.305)	(1.873.549)
Rezerve	9.892	-
UKUPNO KAPITAL	<u>1.634.994</u>	<u>1.798.858</u>
UKUPNO PASIVA	<u>10.671.360</u>	<u>11.677.837</u>

III PRIKAZ RAZVOJA, FINANSIJSKOG POLOŽAJA I REZULTATA BANKE (Nastavak)

Banka je u 2017. godini ostvarila neto poslovne prihode koji uključuju neto prihode od kamata, neto prihode od naknada, neto prihode od kursnih razlika i efekata valutne klauzule, ostale poslovne prihode i neto gubitak po osnovu zaštite od rizika u iznosu od RSD 512.544 hiljade, odnosno za 9,5% manje nego što je ostvareno u 2016. godini (RSD 566.451 hiljada u 2016. godini).

Ukupni poslovni rashodi iznose RSD 460.826 hiljada, što predstavlja pad od 0,4% u odnosu na prethodnu godinu (RSD 458.977 hiljada), dok rashodi po osnovu obezvređenja iznose RSD 225.695 hiljada (2016. godina: RSD 916.723 hiljade), što predstavlja pad od 75,4% koji je uslovljen smanjenjem neto rashoda od indirektnih otpisa plasmana, pre svega za problematični kreditni portfolio banke koji je najvećim delom ispravljen tokom 2016. godine.

Dobitak iz redovnog poslovanja bez obračunatih rashoda po osnovu obezvređenja plasmana je ostvaren u iznosu od RSD 51.718 hiljada, što u poređenju sa dobitkom ostvarenim u 2016. godini u iznosu od RSD 107.474 hiljade, predstavlja smanjenje od RSD 55.756 hiljada, odnosno 51,9%.

Banka je u 2017. godini ostvarila neto gubitak u iznosu od RSD 173.756 hiljada, što je za RSD 636.295 hiljada manje nego što iznosi ostvareni gubitak u 2016. godini.

Prihodi od kamata

RSD hiljada	2017.	% učešća	2016.	% učešća	promena	% promene
Druge banke	22.112	5,6%	19.797	3,8%	2.315	11,7%
Narodna banka Srbije	34.162	8,6%	33.475	6,4%	687	2,1%
Preduzeća	231.341	58,1%	342.142	65,5%	(110.801)	-32,4%
Stanovništvo	69.430	17,4%	94.054	18,0%	(24.624)	-26,2%
Državne ustanove	41.182	10,3%	33.001	6,3%	8.181	24,8%
Ukupno	398.227	100,0%	522.469	100,0%	(124.242)	-23,8%

Prihodi od kamata u 2017. godini su ostvareni u iznosu od RSD 398.227 hiljada i manji su u odnosu na isti period prethodne godine za 23,8%, odnosno za RSD 124.242 hiljade. U strukturi prihoda od kamata najveće učešće od 58,1% imaju prihodi po osnovu plasmana pravnim licima i plasmana stanovništvu od 17,4%.

Prihodi od kamata od pravnih lica beleže pad od 32,4% u odnosu na prethodnu godinu usled povećanog pritiska tržišta i učestalih zahteva klijenata, pravnih lica za smanjenjem kamatnih stopa na korporativne kredite, dok je jedan od razloga i trend daljeg smanjenja referentne kamatne stope Narodne banke Srbije, kao polazne osnove za formiranje kamatnih stopa na dinarske kredite koji se nastavio i u 2017. godini.

Prihodi od kamata od stanovništva beleže pad od RSD 24.624 hiljade usled odobravanja gotovinskih i refinansirajućih kredita datih fizičkim licima tokom 2017. godine po prosečnim kamatnim stopama koje su bile niže za 0.26 p.p. u odnosu na prosečne kamatne stope po kojima su ovi krediti odobravani u 2016. godini.

Prihodi od kamata od državnih ustanova beleže rast u 2017. godini od 24,8% usled kupovine državnih zapisa Ministarstva finansija Republike Srbije tokom avgusta 2017. godine i oprihodovane kamate po tom osnovu.

III PRIKAZ RAZVOJA, FINANSIJSKOG POLOŽAJA I REZULTATA BANKE (Nastavak)

Rashodi od kamata

U RSD hiljada	2017.	% učešća	2016.	% učešća	promena	% promene
Banke	21.691	18,4%	38.868	19,2%	(17.177)	-44,2%
Preduzeća	32.900	27,9%	53.015	26,2%	(20.115)	-37,9%
Stanovništvo	62.956	53,5%	109.603	54,3%	(46.647)	-42,6%
Državne ustanove	235	0,2%	509	0,3%	(274)	-53,8%
Ukupno	117.782	100,0%	201.995	100,0%	(84.213)	-41,7%

Ukupno ostvareni rashodi od kamata su smanjeni za 41,7% u odnosu na 2016. godinu. Osnovni razlozi su optimizacija visine depozitne baze Banke u odnosu na mogućnost plasiranja sredstava kao i dalje snižavanje ili potpuno ukidanje pasivnih kamatnih stopa naročito kod oročenih i transakcionih depozita stanovništva i oročenih depozita pravnih lica u skladu sa trenutnim tržišnim uslovima.

Najveće učešće u rashodima od kamata odnosi se na rashode kamata stanovništvu (53,5%) i preduzećima (27,9%). Rashodi kamata na depozite stanovništva su tokom 2017. godine imali i najveće nominalno smanjenje od RSD 46.647 hiljada.

Prihodi od naknada

U RSD hiljada	2017.	% učešća	2016.	% učešća	promena	% promene
Poslovi platnog prometa u zemlji	35.517	45,1%	37.026	39,4%	(1.509)	-4,1%
Poslovi kupovine i prodaje deviza	3.031	3,8%	2.488	2,7%	543	21,8%
Kreditni poslovi	16.556	21,0%	17.962	19,1%	(1.406)	-7,8%
Ostale provizije	23.731	30,1%	36.506	38,8%	(12.775)	-35,0%
Ukupno	78.835	100,0%	93.982	100,0%	(15.147)	-16,1%

Prihodi od naknada ostvareni tokom 2017. godine iznose RSD 78.835 hiljada (2016. godina: RSD 93.982 hiljade) i beleže pad u odnosu na 2016. godinu od 16,1%, u nominalnom iznosu od RSD 15.147 hiljada, koji je najvećim delom uslovljen smanjenjem ostalih provizija od 35% tj. od RSD 12.775 hiljada u odnosu na 2016. godinu. Ove provizije se najvećim delom odnose na naknade za izdavanje plativih i činidbenih garancija Banke.

U strukturi prihoda od naknada najveće učešće imaju prihodi od naknada po osnovu platnog prometa u zemlji sa 45,1%.

III PRIKAZ RAZVOJA, FINANSIJSKOG POLOŽAJA I REZULTATA BANKE (Nastavak)

Rashodi naknada i provizija iznose RSD 27.196 hiljada u 2017. godini i beleže rast od 3,5% u odnosu na 2016. godinu (2016. godina: RSD 26.288 hiljada). Porast ovih rashoda naknada je najvećim delom uslovljen porastom rashoda od naknada iz poslova platnog prometa sa inostranstvom usled većeg obima transakcija platnog prometa sa inostranstvom u 2017.godini u odnosu na prethodnu godinu.

U strukturi rashoda naknada i provizija značajno je učešće naknada po osnovu platnog prometa u zemlji sa 52,1% (2016. godina: 52,8%), dok naknade po osnovu platnog prometa sa inostranstvom učestvuju sa 47,9% (2016. godina: 47,2%).

Troškovi zarada

Troškovi zarada u 2017. godini iznose RSD 166.593 hiljade i manji su za 4,2% u odnosu na prethodnu godinu. Broj zaposlenih na kraju 2017. godine bio je 69, što je za 4,5% više nego na kraju 2016. godine (66 zaposlenih).

Najveći uticaj na smanjenje troškova zarada u 2017. godini imali su manji troškovi rezervisanja za neiskorišćene dane godišnjeg odmora zaposlenih Banke, kao i troškovi rezervisanja formiranih za isplatu otpremnine za odlazak u penziju prema aktuarskom obračunu koji su u 2017. godini iznosili ukupno RSD 1,552 hiljade (2016. godina: RSD 6,636 hiljada).

Struktura ostalih poslovnih rashoda

U RSD hiljada	2017.	% učešća	2016.	% učešća	% promena
Troškovi zakupa	52.755	19.6%	59.911	22.8%	-11,9%
Troškovi održavanja	55.072	20.4%	50.986	19.4%	6,2%
Profesionalne usluge	47.722	17.7%	42.117	16.0%	13,3%
Troškovi reklame i propagande	4.157	1.5%	3.266	1.3%	27,3%
PTT i telekomunikacione usluge	5.376	2.0%	5.848	2.2%	-8,1%
Troškovi premija osiguranja	53.172	19.7%	48.683	18.5%	9,2%
Troškovi poreza	4.683	1.7%	4.252	1.7%	10,1%
Troškovi doprinosa	26.346	9.8%	27.322	10.4%	-3,6%
Naknade troškova zaposlenima	6.804	2.5%	7.327	2.8%	-7,1%
Troškovi materijala	8.093	3.0%	7.929	3.0%	2,1%
Rezervisanja za sudske sporove	479	0.2%	-	-	100,0%
Ostali rashodi	5.001	1.9%	4.891	1.9%	2,2%
Ukupno	269.660	100.0%	262.532	100.0%	2,7%

Banka je nastojala da održi konzervativan pristup u pogledu upravljanja operativnim troškovima i u 2017. godini što se odrazilo na skroman rast ostalih poslovnih rashoda od 2,7% u odnosu na prethodnu godinu.

Najveće povećanje u okviru ostalih poslovnih rashoda od 27,3% u 2017. godini u odnosu na 2016. godinu beleže troškovi reklame i propagande usled povećanog reklamiranja Banke putem interneta tj. preko društvenih mreža (LinkedIn, Facebook).

Takođe, Banka je prvi put u svom poslovanju formirala rezervisanja za pravni rizik, tj. pasivne sudske sporove u 2017. godini u iznosu od RSD 479 hiljada.

III PRIKAZ RAZVOJA, FINANSIJSKOG POLOŽAJA I REZULTATA BANKE (Nastavak)

Prihodi/(rashodi) po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki

U RSD hiljada	2017.	2016.	promena
Prihodi od ukidanja indirektnih otpisa plasmana bilansnih pozicija	363.310	422.235	-14,0%
Prihodi od ukidanja rezervisanja po osnovu plasmana vanbilansnih pozicija	10.170	2.267	348,6%
Ukupno prihodi	373.480	424.502	-12,0%
Rashodi indirektnih otpisa bilansnih pozicija	(577,983)	(1.335.682)	-56,7%
Rashodi rezervisanja vanbilansnih pozicija	(21,192)	(5.543)	282,3%
Ukupno rashodi	(599.175)	(1.341.225)	-55,3%
Neto rashodi	(225.695)	(916.723)	-75,4%

Banka je u 2017. godini smanjila neto rashode obezvređenja finansijskih sredstava i rezervisanja za kreditno rizične vanbilansne pozicije za 75,4% , zbog toga što je u 2016. godini, sprovela „čišćenje bilansa“ kojim je značajno ispravila najveći deo svojih problematičnih plasmana.

III PRIKAZ RAZVOJA, FINANSIJSKOG POLOŽAJA I REZULTATA BANKE (Nastavak)

Bilansna suma na kraju 2017. godine iznosi RSD 10.671.360 hiljada i manja je za 8,6% u odnosu na prethodnu godinu. Najveće učešće i dalje imaju krediti i potraživanja od komitenata s tim da isti beleže povećanje u 2017. godini sa 40,7% na 55,0% kao i krediti od banaka i drugih finansijskih organizacija koji u ukupnoj aktivi na kraju 2017. učestvuju sa 16,5% u odnosu na 29,2% na kraju 2016. godine.

Valutna struktura ukupne aktive: EUR – 57,5%, RSD 35,6%, USD 5,1% i ostale valute 1,8%. U pogledu ročne strukture plasmana komitentima 69,6% je dugoročno. Po proizvodima dominiraju krediti za finansiranje tekućeg poslovanja pravnih lica učešćem od 52,3% a za njima slede krediti za obrtna sredstva sa učešćem od 34,8%. Kod kredita stanovništvu najveći deo odnosi se na gotovinske i kredite za refinansiranje.

Pregled razvoja najznačajnih pozicija aktive u bilansu stanja u 2017. godini dat je na narednim stranama:

Gotovina i sredstva kod centralne banke

U RSD hiljada	31.12.2017.	% učešća	31.12.2016.	% učešća	promena
U dinarima					
Tekući i žiro računi	500.060	31,2%	832.340	42,6%	-39,9%
Depoziti viškova likvidnih sredstava	206.180	12,9%	-	0,0%	100,0%
Gotovina u blagajni	18.164	1,1%	33.034	1,7%	-45,0%
Aktivna vremenska razgraničenja po osnovu gotovine i sredstava kod centralne banke	449	0,0%	561	0,0%	-20,0%
	724.853	45,2%	865.935	44,3%	-16,3%
U stranoj valuti					
Obavezna rezerva	751.117	46,8%	959.997	49,1%	-21,8%
Gotovina u blagajni	127.482	8,0%	128.687	6,6%	-0,9%
	878.599	54,8%	1.088.684	55,7%	-19,3%
Stanje na dan	1.603.452	100,0%	1.954.619	100,0%	-18,0%

Pad gotovine i sredstava kod centralne banke u 2017. godini je najvećim delom uslovljen padom stanja obavezne rezerve kod Narodne banke Srbije u stranoj valuti (evrima) od 21,8% koja je na dan 31. decembra 2017. godine iznosila RSD 751.117 hiljada, dok je na dan 31. decembra 2016. godine obavezna rezerva u stranoj valuti kod NBS iznosila RSD 959.997 hiljada.

III PRIKAZ RAZVOJA, FINANSIJSKOG POLOŽAJA I REZULTATA BANKE (Nastavak)

Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija

U RSD hiljada	31.12.2017.	% učešća	31.12.2016.	% učešća	% promene
U dinarima					
Potraživanja od Narodne banke Srbije po REPO transakcijama	300.000	17,0%	400.000	11,7%	-25,0%
Ostali plasmani	58	0,1%	502	0,0%	-88,4%
	300.058	17,1%	400.502	11,7%	-25,1%
U stranoj valuti					
Devizni računi	1.183.968	67,3%	2.813.276	82,4%	-57,9%
Ostali depoziti	275.513	15,6%	201.372	5,9%	36,8%
	1.459.481	82,9%	3.014.648	88,3%	-51,6%
Bruto krediti i potraživanja	1.759.539	100,0%	3.415.150	100,0%	-48,5%
Minus: Ispravka vrednosti	(3.034)	0,0%	-	0,0%	182,2%
Stanje na dan	1.756.505	100,0%	3.414.075	100,0%	-48,6%

Najveće učešće od 82,9% u kreditima i potraživanjima od banaka i drugih finansijskih institucija imaju devizni računi kod banaka koji obuhvataju sredstva na redovnim deviznim računima kod Narodne banke Srbije u dolarima i u evrima u iznosu od RSD 963.292 hiljade na dan 31. decembra 2017. godine (31. decembar 2016. godine: RSD 2.627.319 hiljada) i sredstva na nostro računima kod ino banaka u iznosu od RSD 220.676 hiljada (31. decembar 2016. godine: RSD 185.957 hiljada).

Potraživanja po REPO transakcijama u iznosu od RSD 300.000 hiljada na dan 31. decembra 2017. godine odnose se na sredstva plasirana u blagajničke zapise Narodne banke Srbije sa rokom dospeća do 7 dana i kamatnom stopom od 2,58% na godišnjem nivou.

Najveća promena u odnosu na 2016. godinu je na poziciji deviznih računa i ona se odnosi na smanjenje salda na deviznim računima Banke u dolarima i u evrima koji su na dan 31. decembra 2017. iznosili RSD 963.292 hiljade u odnosu na stanje istih na dan 31. decembra 2016. godine u iznosu od RSD 2.627.319 hiljada, tj. beleže pad za 63,3%.

Ostali depoziti u stranoj valuti u iznosu od RSD 275.513 hiljada na dan 31. decembra 2017. godine se najvećim delom odnose na garantni depozit od EUR 40.000 kod Centralnog registra, depoa i kliringa hartija od vrednosti, kratkoročni depozit kod Addiko Bank a.d. Beograd u iznosu od RSD 99.115 hiljada i kratkoročni depozit kod VTB Bank OAD, Sankt Peterburg u iznosu od RSD 160.025 hiljada dinara.

III PRIKAZ RAZVOJA, FINANSIJSKOG POLOŽAJA I REZULTATA BANKE (Nastavak)

Kredit i potraživanja od komitenata

U RSD hiljada	31.12.2017.			31.12.2016.			%promena bruto vrednosti
	Bruto	Ispravka vrednosti	Neto vrednost	Bruto	Ispravka vrednosti	Neto vrednost	
Prekoračenja po tekućim računima	27.042	(1.439)	25.603	28.430	(835)	27.595	-4,9%
Gotovinski kredit	750.261	(26.028)	724.233	647.278	(40.860)	606.418	15,9%
Kredit za obrtna sredstva	2.196.785	(182.369)	2.014.416	1.284.107	(315.285)	968.822	71,1%
Investicioni kredit	31.999	(1.610)	30.389	138.630	(3.003)	135.627	-76,9%
Ostali kredit	3.300.769	(221.771)	3.078.998	4.156.807	(1.148.025)	3.008.782	-20,6%
Ukupno	6.306.856	(433.217)	5.873.639	6.255.252	(1.508.008)	4.747.244	0,8%

Računovodstveni otpis bilansne aktive

Na osnovu Odluke Narodne banke Srbije o računovodstvenom otpisu bilansne aktive banke od 10. avgusta 2017. godine, sa primenom od 30. septembra 2017. godine, Banka je izvršila prenos svih problematičnih kredita, u slučajevima gde je obezvređenje tih kredita evidentirano u korist ispravke vrednosti 100% njihove bruto knjigovodstvene vrednosti, iz bilansne aktive u vanbilansnu evidenciju u iznosu od RSD 1.232.438 hiljada.

Investicione nekretnine

Nepokretnu imovinu koju je Banka stekla u postupku izvršenja protiv izvršnog dužnika "Nafta" a.d. Beograd u iznosu od RSD 20.135 hiljada, Odlukom Izvršnog odbora br. 228/2017 od 26. oktobra 2017. godine Banka je klasifikovala kao investicionu nekretninu. Banka za predmetnu nekretninu ima poznatog zakupca.

Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja

Banka je imovinu stečenu na osnovu Ugovora o kupoprodaji nepokretne i pokretne imovine od 6. aprila 2016. godine, zaključenim sa pravnim licem FSH "Komponenta" d.o.o. Čuprija - u stečaju kao dužnikom po odobrenom kreditu dospelim za naplatu, Odlukom Izvršnog odbora od 12. aprila 2016. godine klasifikovala kao stalna sredstva namenjena prodaji. Ova stalna sredstva namenjena prodaji na dan 31. decembra 2017. godine iznose RSD 375.484 hiljade. Banka je navedenu imovinu oglasila na prodaju i očekuje njenu prodaju u skorijem periodu.

Banka je u 2017. godini stečenu nepokretnu imovinu u postupku izvršenja protiv dužnika "Derma" d.o.o. Kragujevac putem javne prodaje u iznosu od RSD 6.754 hiljade Odlukom Izvršnog odbora od 19. decembra 2017. godine klasifikovala kao stalna sredstva namenjena prodaji. Banka je navedenu nekretninu oglasila na prodaju i očekuje njenu prodaju u skorijem periodu.

III PRIKAZ RAZVOJA, FINANSIJSKOG POLOŽAJA I REZULTATA BANKE (Nastavak)

Na dan 31. decembra 2017. godine, u strukturi ukupnih obaveza, depoziti prema bankama i drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci i prema drugim komitentima čine 97,3%, dok u ukupnoj pasivi učestvuju sa 82,4%.

Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci iznose RSD 203.206 hiljada (2016. godina: RSD 312.950 hiljada) i čine 1,9% pasive Banke na dan 31. decembra 2017. godine (2016. godina: 2,7%). Ovi depoziti beleže pad u odnosu na prethodnu godinu od 35,1%, što je posledica smanjenja ukupnih ostalih depozita za 27,2% zbog razoročenih depozita "Sogaz-a" a.d. Novi Sad u evrima u ukupnom iznosu od RSD 65.706 hiljada tokom 2017. godine.

Transakcioni depoziti banaka i drugih finansijskih organizacija na dan 31. decembra 2017. godine se najvećim delom odnose na stanje na dinarskom transakcionom računu Matične banke - VTB Bank OAD, Sankt Peterburg u iznosu od RSD 20.262 hiljade (31. decembar 2016. godine: RSD 64.262 hiljade).

Depoziti i ostale obaveze prema komitentima

U RSD hiljada	31.12.2017.	% učešća	31.12.2016.	% učešća
U dinarima				
Transakcioni računi	1.024.701	11,9%	1.335.318	14,3%
Štedni depoziti	94.572	1,1%	145.718	1,6%
Namenski depoziti	31.633	0,4%	68.921	0,7%
Ostali depoziti	814.885	9,5%	65.349	0,7%
Obaveze po osnovu kamata na kredite, depozite ostale finansijske obaveze	565	0,0%	1.421	0,0%
Razgraničene obaveze za obračunatu kamatu	5.102	0,1%	4.646	0,1%
	1.971.458	22,9%	1.621.373	17,4%
U stranoj valuti				
Transakcioni računi	1.800.901	21,0%	2.448.898	26,2%
Štedni depoziti	4.009.203	46,7%	4.482.211	48,0%
Namenski depoziti	125.302	1,5%	117.878	1,4%
Ostali depoziti	649.207	7,6%	534.756	5,7%
Primljeni krediti	24.808	0,3%	95.675	1,0%
Ostale finansijske obaveze	4.260	0,0%	11.715	0,1%
Obaveze po osnovu kamata na kredite, depozite i ostale finansijske obaveze	373	0,0%	-	0,0%
Razgraničene obaveze za obračunatu kamatu	6.568	0,1%	16.815	0,2%
	6.620.622	77,1%	7.707.948	82,6%
Stanje na dan	8.592.080	100,0%	9.329.321	100,0%

Depoziti komitenata u 2017. godini su manji u odnosu na prethodnu godinu za 7,9%. Transakcioni depoziti su smanjeni za 25,3% zbog smanjenja salda na transakcionim računima klijenata Banke pretežno pravnih lica u stranoj valuti, dok svi ostali depoziti beleže rast za 4,0%, najvećim delom zbog oročenih depozita pravnih lica u dinarima koji su bili na stanju: Dvor u iznosu od RSD 430.000 hiljada i depozit "Yugorosgaz" a.d. Beograd u iznosu od RSD 200.000 hiljada, kao i depozit "Papir Servis" d.o.o. Novi Sad u iznosu od RSD 119.000 hiljada. U strukturi ukupnih depozita od komitenata i dalje najveće učešće imaju štedni depoziti od fizičkih lica (47,8%) koji su najvećim delom u stranoj valuti (evro).

III PRIKAZ RAZVOJA, FINANSIJSKOG POLOŽAJA I REZULTATA BANKE (Nastavak)

Ukupan kapital Banke učestvuje sa 15,3% u ukupnoj pasivi (31. decembar 2016. godine: 15,4%), pri čemu učešće beleži blagi pad od 0,1% usled manjeg gubitka ostvarenog u 2017. godini u odnosu na gubitak ostvaren u 2016. godini, kao i usled pozitivnog efekta formiranih rezervi po osnovu promene fer vrednosti hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju koje Banka ima u svom portfoliju.

Odlukom Skupštine akcionara Banke od 20. decembra 2016. godine odobreno je povećanje osnovnog kapitala Banke izdavanjem običnih akcija V emisije akcija bez javne ponude, za postojećeg akcionara. Izdato je ukupno RSD 985.000 komada akcija nominalne vrednosti 500 dinara, u ukupnoj vrednosti od RSD 492.500 hiljada. Rešenjem Agencije za privredne registre od 28. decembra 2016. godine registrovano je navedeno povećanje akcijskog kapitala Banke.

U 2016. godini, akcijski kapital Banke je povećan za RSD 492.500 hiljada, u skladu sa Anexom br. II Ugovora o konverziji subordiniranih potraživanja u akcijski kapital Banke, zaključenim 14. decembra 2016. godine između akcionara VTB Bank OAD, Sankt Peterburg i Banke, a na osnovu Odluke Skupštine akcionara Banke o povećanju osnovnog kapitala VTB Banke a.d. Beograd izdavanjem V emisije običnih akcija za postojećeg akcionara – zatvorena emisija. Uplata akcija V emisije od strane postojećeg akcionara izvršena je ulaganjem prava potraživanja u iznosu glavnice subordiniranog duga Banke po osnovu 2 ugovora o subordiniranim kreditima u ukupnom iznosu od EUR 4.000.000.

Akcijski kapital na dan 31. decembra 2017. godine sastoji se od 7.344.813 običnih akcija nominalne vrednosti od 500 dinara. Ukupan kapital Banke na dan 31. decembra 2017. godine iznosi RSD 3.672.407 hiljada i nepromenjeno je stanje u odnosu na 31. decembar 2016. godine.

Rezerve u iznosu od RSD 9.892 hiljade na dan 31. decembra 2017. godine odnose se na dobitak po osnovu promene vrednosti hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat (umanjen za pripadajuće odložene poreze).

Regulatorni kapital Banke na kraju 2017. godine iznosi RSD 1.636.245 hiljada, odnosno EUR 13.81 milion, što je iznad regulatornog cenzusa od EUR 10 miliona, dok pokazatelj adekvatnosti kapitala iznosi 21,64% i iznad je propisanog minimuma od 8%.

Gubitak ostvaren u 2017. godini je najvećim delom uslovljen formiranjem dodatnih rashoda po osnovu indirektnih otpisa plasmana za problematične kredite u toku godine kako bi se isti preknjižili sa bilansne na vanbilansnu evidenciju Banke.

III PRIKAZ RAZVOJA, FINANSIJSKOG POLOŽAJA I REZULTATA BANKE (Nastavak)

Vanbilansne pozicije

U RSD hiljada	31.12.2017.	31.12.2016.	Promena	% promene
Garancije i ostale preuzete buduće obaveze	2.153.148	2.157.565	(4.417)	-0,2%
Druge vanbilansne pozicije	12.874.728	16.003.334	(3.128.606)	-19,5%
Stanje na dan	15.027.876	18.160.899	(3.133.023)	-17,3%

U RSD hiljada	31.12.2017.	31.12.2016.	promena	% promene
Plative garancije:				
– u dinarima	454.274	598.411	(144.137)	-24,1%
– u stranoj valuti	168.826	309.805	(140.979)	-45,5%
	623.100	908.216	(285.116)	31,4%
Činidbene garancije:				
– u dinarima	459.382	436.884	22.498	5,1%
– u stranoj valuti	17.416	249.598	(232.182)	-93,0%
	476.798	686.482	(209.684)	-30,5%
Nepokriveni akreditivi:				
- u stranoj valuti	14.335	-	14.335	100,0%
	14.335	-	14.335	100,0%
Preuzete neopozive obaveze:				
– u dinarima	18.535	20.013	(1.478)	-7,4%
	18.535	20.013	(1.478)	-7,4%
Rizične vanbilansne stavke	1.132.768	1.614.711	(481.943)	-29,8%
Spot transakcije sa Narodnom bankom Srbije i kupovina deviza za dinare	1.020.380	542.854	477.526	88,0%
Stanje na dan	2.153.148	2.157.565	(4.417)	-0,2%

U okviru vanbilasnih pozicija, plative, činidbene garancije i nepokriveni akreditivi beleže pad u odnosu na prethodnu godinu od 30,1%.

Druge vanbilansne pozicije se na dan 31. decembra 2017. godine najvećim delom u iznosu od RSD 7.778.814 hiljada (2016. godina: RSD 13.666.616 hiljada) odnose na materijalna sredstva obezbeđenja po kreditima - hipoteke i zaloge komitenata Banke.

Ova materijalna sredstva obezbeđenja beleže pad u 2017. godini u odnosu na prethodnu godinu od 43,1% koji je uslovljen smanjenim brojem i vrednošću hipoteka na stambenim i poslovnim nepokretnostima, kao i zaloga na pokretnoj imovini– (na opremi, robi i vozilima) klijenata Banke usled isknjižavanja materijalnih sredstava obezbeđenja po kreditima koji su 100% ispravljani i preneti na vanbilansnu evidenciju po osnovu računovodstvenog otpisa..

IV ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE

U cilju zaštite životne sredine, Banka je potpisala ugovore o preuzimanju elektronskog otpada kao i o preuzimanju starog papira i kartona. Takođe, Banka je uključena u proces recikliranja praznih tonera putem saradnje sa specijalizovanim privrednim društvima.

V ZNAČAJNI DOGAĐAJI PO ZAVRŠETKU POSLOVNE GODINE

Izuzev sledećeg događaja nakon datuma izveštajnog perioda, Banka nema drugih značajnih događaja po završetku poslovne godine, koji bi uticali na njeno poslovanje i ugrozili njen finansijski položaj u narednom periodu.

Na osnovu analize sprovedene do datuma ovih finansijskih izveštaja, ukupan efekat prve primene MSFI 9 "Finansijski instrumenti" iznosi na dan 1. januara 2018. godine RSD 29.084 hiljade i rezultat je povećanja obezvređenja finansijskih sredstava za isti iznos. Navedeni iznos efekata prve primene MSFI 9 predstavlja rezultat obračuna očekivanog kreditnog gubitka na dan 31. decembra 2017. godine. U poslovnim knjigama Banke efekat prve primene MSFI 9 evidentiran je u korist akumuliranog gubitka 21. marta 2018. godine pod datumom 2. januar 2018. godine.

Analizom je utvrđeno da navedeni efekat može imati uticaj na pokazatelj adekvatnosti kapitala, koji može blago pasti (cca 0.30 pp) usled posledičnog smanjenja rizične aktive, i smanjenja regulatornog kapitala za efekte prve primene MSFI 9.

VI PLANIRANI BUDUĆI RAZVOJ

Banka će nastaviti da se fokusira na obezbeđivanje stabilnosti i profitabilnosti poslovanja uz značajno povećanje baze klijenata. Banka će nastaviti da posluje kao univerzalna banka fokusirana na poslovni segment, naročito na mala i srednja preduzeća kroz uspostavljanje i unapređenje bliskih odnosa sa klijentima kao i kroz unapređen kvalitet portfolija u pogledu rizika i profitabilnosti.

VII AKTIVNOSTI ISTRAŽIVANJA I RAZVOJA

Banka je tokom 2017. godine pokrenula projekat implementacije novog MSFI 9 "Finansijski instrumenti", koji stupa na snagu 1. januara 2018. godine. Tokom projekta, Banka je analizirala uticaj MSFI 9 na različite procese, sa računovodstvenog aspekta obuhvatanja finansijskih instrumenata, procene rizika i informacionog sistema.

- **MSFI 9 "Finansijski instrumenti"**

Klasifikacija i vrednovanje

Kako bi se utvrdila klasifikacija i vrednovanje, MSFI 9 zahteva da sva finansijska sredstva, izuzev derivata i instrumenata kapitala, budu analizirana kroz kombinaciju poslovnog modela upravljanja finansijskim sredstvom sa jedne, i karakteristikama ugovorenih novčanih tokova sa druge strane.

Banka je analizi poslovnih modela pristupila na nivou portfolija finansijskih sredstava. Razmatrane su postojeće politike i strategije vezane za portfolija, kao i njihova primena. Takođe, razmatrane su informacije o načinu ocene i izveštavanja o performansama portfolija, zatim informacije o rizicima koji utiču na performanse portfolija i kako se njima upravlja. Pored toga, sagledani su učestalost, obim i vremenski trenutak prodaje finansijskih sredstava u proteklim periodima, razlozi za prodaju i planovi o prodaji finansijskih sredstava u budućem periodu.

VII AKTIVNOSTI ISTRAŽIVANJA I RAZVOJA (Nastavak)**• MSFI 9 “Finansijski instrumenti” (Nastavak)***Klasifikacija i vrednovanje (Nastavak)*

Prilikom procenjivanja da li ugovoreni novčani tokovi predstavljaju samo plaćanja kamate i glavnice, Banka je razmatrala ugovorene uslove finansijskih instrumenata i da li isti sadrže odredbe koje bi mogle promeniti vreme ili iznos ugovorenih novčanih tokova, a koje bi rezultirale u fer vrednovanju instrumenata. Analizom je zaključeno da ne postoje kreditni proizvodi Banke čiji ugovorni uslovi ne dovode do novčanih tokova koji predstavljaju samo plaćanja glavnice i kamate na stanje glavnice na određene datume, a koji bi zahtevali vrednovanje po fer vrednosti.

Na osnovu sprovedene analize, Banka ne očekuje da će novi zahtevi klasifikacije imati materijalno značajan uticaj na računovodstveno priznavanje potraživanja, kredita, ulaganja u dužničke hartije i učešća u kapitalu. Banka nema naznačene finansijske obaveze kao FVTPL i nema nameru da to učini. Sprovedena analiza ne ukazuje da postoje materijalni efekti zahteva MSFI 9 u pogledu klasifikacije finansijskih obaveza.

Obezvredjenje

Banka je u skladu sa zahtevima MSFI 9, definisala kriterijume za svrstavanje finansijskih instrumenata u nivoe obezvređenja u zavisnosti od stepena povećanja kreditnog rizika od momenta inicijalnog priznavanja.

MSFI 9 uvodi koncept “očekivanih kreditnih gubitaka” koji Banka treba da identifikuje i prizna po osnovu svih finansijskih sredstava pod delokrugom ovog standarda, umesto modela “nastalih gubitaka” po trenutno važećem MRS 39.

Novi model obezvređenja će se primenjivati na finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti ili po fer vrednosti preko ostalog rezultata (FVOCI).

U skladu sa MSFI 9, obezvređenje se vrednuje po jednom od sledećih osnova:

- 12-mesečni očekivani kreditni gubici – ovo su očekivani kreditni gubici koji nastaju ukoliko nastupi status neizmirenja obaveza u toku 12 meseci nakon datuma izveštavanja, i
- životni (“lifetime”) očekivani gubici – navedeni kreditni gubici su posledica mogućih događaja neizmirenja obaveza tokom celog očekivanog života finansijskog instrumenta.

Nivo 3 odgovara problematičnim (NPL) potraživanjima, dok se Nivo 1 i Nivo 2 odnose na “performing” potraživanja. Kriterijumi koje je Banka definisala za detektovanje potraživanja sa značajnim povećanjem kreditnog rizika su: docnja preko 30 dana, “forborne” status, promena statusa klijenta u PNPL - interni status, značajno povećanje verovatnoće identifikacije statusa neizmirenja obaveza (PD - Probability of Default) i blokada računa od 10 do 30 dana u kontinuitetu.

Takođe, Banka za potrebe obračuna ispravke vrednosti primenjuje LGD u skladu sa bazelskom regulativom. Banka će pratiti i potvrditi u kojoj meri utvrđeni i primenjeni LGD faktori odgovaraju stvarnoj realizaciji gubitaka u odgovarajućim segmentima.

Banka za potrebe klasifikacije i obračuna očekivanih kreditnih gubitaka koristi aplikativno rešenje “IFRS 9 Impairment Solution”, kompanije “Asseco”.

Na osnovu analize sprovedene do datuma ovih finansijskih izveštaja, ukupan efekat prve primene MSFI 9, za koji je uvećan akumulirani gubitak ranijih godina iznosi na dan 1. januara 2018. godine RSD 29.084 hiljade i rezultat je povećanja obezvređenja finansijskih sredstava za isti iznos.

VII AKTIVNOSTI ISTRAŽIVANJA I RAZVOJA (Nastavak)

- MSFI 9 “Finansijski instrumenti” (Nastavak)

Obezvredenje (Nastavak)

Tabela 1: Poređenje efekata razlike u obračunu MSFI 9 i MRS 39 na dan 31. decembra 2017. godine (sa podacima u hiljadama RSD)

Efekti MSFI 9 prema MRS 39		
Homogena grupa	Ispravka vrednosti	Izloženost
Pravna lica i banke bez eksternog rejtinga	30.804	154.112
Državne i finansijske institucije	838	1.048.575
Vanbilans	(10.922)	238.399
Ostalo	3	39.688
Fizička lica-kreditni	(259)	1.215
Fizička lica- kreditne kartice i dozvoljeno prekoračenje računa	8.620	(34)
Ukupno	29.084	1.481.955

Pokazatelj adekvatnosti kapitala može blago pasti (cca 0.30 pp) usled posledičnog smanjenja rizične aktive, i smanjenja regulatornog kapitala za efekte prve primene MSFI 9, prikazanih u Tabeli 1.

MSFI 9 zahteva da Banka izmeni procese, unutrašnja akta i interne kontrole, novi sistem za obračun rezervacija, nakon što postane operativan, zahteva očekivani period stabilizacije; i nove računovodstvene politike, pretpostavke i procene mogu biti predmet određenih izmena, do momenta finalizacije prvih sledećih finansijskih izveštaja, a koji uključuju datum prve primene.

Prva primena MSFI 9

Promene u računovodstvenim politikama koje proizilaze iz primene MSFI 9 će biće primenjene retrospektivno, odnosno Banka planira da iskoristi izuzeće kojim se dozvoljava da se ne koriguju uporedni podaci za prethodne godine po osnovu promena koje se odnose na klasifikaciju i vrednovanje, kao i obezvredenje. Razlike u knjigovodstvenim vrednostima finansijskih sredstava i finansijskih obaveza koje proističu iz primene MSFI 9 biće priznate u okviru kapitala, na dan 1. januara 2018. godine.

- Novi proizvodi i usluge uvedeni tokom 2017. godine**

Banka je tokom 2017. uvela i implementirala m-banking uslugu za svoje klijente, fizička lica, dok je primenila i potpuno redizajniranu e-banking aplikaciju za fizička i pravna lica.

Takođe, Banka je u decembru 2017. godine počela da se bavi i poslovima zastupanja u osiguranju fizičkih i pravnih lica korisnika kredita u saradnji sa osiguravajućom kućom Sogaz a.d.o. Novi Sad, nakon dobijanja saglasnosti Narodne banke Srbije za obavljanje ovih poslova.

VIII UPRAVLJANJE RIZICIMA

Rizik je karakterističan za bankarsko poslovanje, ali se njime upravlja posredstvom procesa neprekidnog identifikovanja, merenja i praćenja, uspostavljanja ograničenja rizika i primenom drugih kontrola.

Banka je po prirodi svoje delatnosti izložena sledećim najznačajnijim vrstama rizika: kreditnom riziku, riziku likvidnosti, kamatnom riziku i tržišnom riziku (koji obuhvata devizni rizik i ostale tržišne rizike).

Banka je takođe izložena uticaju operativnog rizika (koji obuhvata i pravni rizik, rizike po osnovu uvođenja novih proizvoda, aktivnosti, procesa i sistema, kao i rizik poveravanja aktivnosti trećim licima, tj. eksternalizacije – outsourcing i rizik informacionog sistema), kamatnog rizika u bankarskoj knjizi, rizika izloženosti Banke prema jednom licu, ili grupi povezanih lica, rizika ulaganja Banke u druga pravna lica i osnovna sredstva, kao i rizika koji se odnose na zemlju porekla lica prema kome je Banka izložena i rizika prevremene otplate, a koje Banka kontinuirano prati.

Upravni odbor i Izvršni odbor su odgovorni za sveobuhvatni pristup upravljanja rizicima kao i za odobravanje strategije i principa upravljanja rizicima. Pored toga, Banka je uspostavila odvojena nezavisna tela odgovorna za upravljanje i praćenje rizika.

Organi Banke nadležni za upravljanje rizikom permanentno prate promene u zakonskoj regulativi, analiziraju njihov uticaj na visinu rizika na nivou Banke i preduzimaju mere na usaglašavanju poslovanja i procedura sa novim propisima u okvirima kontrolisanog rizika.

Sektor upravljanja rizicima

U cilju uspostavljanja jedinstvenog sistema upravljanja rizicima i obezbeđenja funkcionalne i organizacione odvojenosti aktivnosti upravljanja rizicima od redovnih poslovnih aktivnosti, Banka je formirala Sektor upravljanja rizicima.

U delokrugu ovog sektora je upravljanje rizikom likvidnosti Banke, deviznim i ostalim tržišnim rizicima, kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi, upravljanje rizikom izloženosti Banke prema licu ili grupi povezanih lica, rizikom ulaganja Banke u druga pravna lica i u osnovna sredstva, rizikom izloženosti ka zemlji porekla lica prema kome je Banka izložena, operativnim rizicima i razvoj internih metodologija za procenu, merenje i upravljanje rizicima kojima je Banka izložena u svom poslovanju.

U delokrugu ovog sektora je i upravljanje kreditnim rizikom Banke i davanje preporuka za izloženosti Banke koje su pod uticajem dejstva kreditnog rizika, kao i praćenje i naplata nekvalitetne aktive, odnosno loše aktive u okviru odeljenja za rad sa nestandardnom aktivom.

Sektor sredstava i likvidnosti je odgovoran za upravljanje aktivom i obavezama Banke, kao i sveukupnom finansijskom strukturom. Pored toga, ovaj sektor je odgovoran za finansiranje i likvidnost Banke. Odbor za upravljanje aktivom i pasivom je odgovoran za praćenje rizika likvidnosti i upravljanje rizikom likvidnosti Banke.

Unutrašnja revizija

Proces upravljanja rizicima u Banci se kontroliše najmanje jednom godišnje od strane unutrašnje revizije, koja ispituje adekvatnost procedura, kao i usaglašenost Banke sa usvojenim procedurama. Unutrašnja revizija razmatra rezultate svog rada sa rukovodstvom Banke i izveštava Odbor za reviziju o svojim nalazima i preporukama.

VIII UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

Upravljanje rizicima i sistemi izveštavanja

Rizici Banke se mere korišćenjem metoda koji odražava kako očekivane gubitke koji mogu nastati u normalnim okolnostima tako i neočekivane gubitke, koji predstavljaju procenu krajnjih gubitaka zasnovanu na statističkim modelima. Modeli koriste verovatnoću izvedenu na osnovu istorijskih podataka, prilagođenu tako da odražava trenutno ekonomsko okruženje. Banka takođe koristi metod najgorih scenarija koji se mogu desiti kao posledica dešavanja ekstremnih događaja za koje postoji mala verovatnoća da se dese.

Praćenje i kontrola rizika je prvenstveno zasnovano na uspostavljanju limita. Ovi limiti odražavaju poslovnu strategiju i tržišno okruženje Banke, kao i nivo rizika koji je Banka spremna da prihvati. Pored toga, Banka prati i meri kapacitet prihvatljivog nivoa izloženosti rizicima uzimajući u obzir ukupnu izloženost svim tipovima rizika i aktivnostima.

Sakupljene informacije iz svih poslovnih aktivnosti se ispituju i obrađuju da bi se identifikovali, analizirali i kontrolisali novi rizici. Ove informacije se prezentuju i objašnjavaju Upravnom odboru, Izvršnom odboru, Sektoru upravljanja rizicima i rukovodiocima svih poslovnih jedinica. Izveštaji sadrže ukupnu kreditnu izloženost, prognozu plasmana, odstupanja od postavljenih limita, merenje tržišnog rizika, racija likvidnosti i promene profila rizika.

Rukovodstvo Banke kvartalno ocenjuje adekvatnost ispravki vrednosti plasmana. Odboru za reviziju se kvartalno dostavlja opsežan izveštaj o rizicima koji sadrži sve neophodne informacije za ocenu i izvođenje zaključaka o rizicima kojima je Banka izložena.

Za svaki nivo u Banci sastavljaju se posebni izveštaji o upravljanju rizicima, kako bi se obezbedilo da sve poslovne jedinice imaju pristup opširnim, neophodnim i ažurnim informacijama.

- **Kreditni rizik**

Kreditni rizik je rizik od nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled neizvršavanja obaveza dužnika prema Banci.

Kreditni rizik Banke uslovljen je kreditnom sposobnošću dužnika, njegovom urednošću u izvršavanju obaveza prema Banci, kao i kvalitetom instrumenata obezbeđenja naplate potraživanja Banke, a identifikuje se, meri, procenjuje i prati u skladu sa internom regulativom za upravljanje kreditnim rizikom, kao i odlukama kojima se uređuju klasifikacija bilansne aktive i vanbilansnih stavki Banke, odnosno adekvatnost kapitala.

Politikom za upravljanje rizicima, procedurama za upravljanje kreditnim rizikom i procedurama za odobravanje, puštanje i naplatu plasmana definiše se proces upravljanja kreditnim rizikom pojedinačnih plasmana i rizika na nivou portfolija, odnosno postupci identifikovanja, merenja i praćenja (kontrole) plasmana, a posebno onih sa povišenim nivoom rizika. Banka se, u skladu sa navedenim procedurama, angažuje kod korisnika koji imaju odgovarajući bonitet i za koje se procenom utvrdi da je nivo rizika prihvatljiv imajući u vidu odnos i povezanost kategorija rizika i profitabilnosti.

Banka kontroliše i upravlja kreditnim rizikom uspostavljanjem limita, kojima definiše nivo rizika koji je voljna da prihvati na nivou pojedinačnih komitenata, geografskih područja i industrija, kao i kroz praćenje izloženosti tim rizicima. Izloženost riziku se kontinuirano prati putem periodičnih procena mogućnosti dužnika da izvršavaju obaveze prema Banci i drugim poveriocima.

Banka je uspostavila proces praćenja kvaliteta kredita da bi obezbedila blagovremenu identifikaciju potencijalnih promena u kreditnoj sposobnosti komitenata, uključujući redovnu kontrolu sredstava obezbeđenja.

VIII UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

• Kreditni rizik (Nastavak)

Limiti u odnosu na komitente se utvrđuju korišćenjem sistema klasifikacije kreditnog rizika, koji svakog komitenta klasifikuje prema određenom kreditnom rangu, kao i prema internoj metodologiji koja definiše nivo izloženosti koji je Banka spremna da prihvati prema pojedinačnom dužniku ili grupi povezanih lica. Klasifikacija komitenata je predmet redovnog sagledavanja. Proces praćenja kvaliteta kredita omogućava Banci da proceni potencijalne gubitke kao rezultat rizika kojima je izložena i da preduzme korektivne mere.

Donošenje odluka o izlaganju kreditnom riziku je prema politici Banke centralizovano i koncentrisano u okviru Kreditnog odbora za privredu i stanovništvo. Odluka Kreditnog odbora se donosi po razmatranju predloga koji je dat od strane nadležnih sektora uključenih u kreditni proces i Sektora upravljanja rizicima.

Uslovi odobrenja svakog plasmana privredi se određuju individualno, a u zavisnosti od vrste klijenta, namene za koju se plasman odobrava, procenjene kreditne sposobnosti, ponuđenog obezbeđenja kao i od trenutne situacije na tržištu. Uslovi obezbeđenja koji prate svaki plasman su takođe opredeljeni analizom boniteta klijenta, vrstom izloženosti kreditnom riziku, ročnošću plasmana kao i samim iznosom. Svi plasmani Banke se zasnivaju na relevantnim odobrenjima, koja određuju odredbe i ostale uslove njihove implementacije.

Izveštavanje o kreditnom riziku vrši se na kontinuiranoj osnovi na nivou ukupnog portfolija Banke kao i na nivou pojedinačnog klijenta. U skladu sa zahtevima akcionara, izveštavanje o kreditnom riziku se vrši na mesečnoj osnovi kada se daje pregled portfolija, kašnjenja, kretanje ispravki vrednosti i rezervisanja i kapitala Banke.

Rizici srodni kreditnom riziku

Banka izdaje garancije i akreditive svojim komitentima, po osnovu kojih Banka ima potencijalnu obavezu da izvrši plaćanje u korist trećih lica. Na ovaj način Banka se izlaže rizicima srodnim kreditnom riziku, koji se mogu prevazići kontrolnim procesima i procedurama koje se koriste za ublažavanje kreditnog rizika.

Derivativni finansijski instrumenti

Kreditni rizik koji je proistekao iz derivativnih finansijskih instrumenata je, u svakom trenutku, ograničen na one instrumente sa pozitivnom fer vrednošću koji su evidentirani u bilansu stanja. Kreditni rizik derivata se limitira utvrđivanjem maksimalno moguće fer vrednosti ukupnog portfolija derivata kao i maksimalno mogućom pozitivnom fer vrednošću svake pojedinačne transakcije. Banka nije izložena ovom riziku, s obzirom na to da nema značajnijih derivativnih finansijskih instrumenata.

Banka će podatke, odnosno informacije navedene u Smernicama Narodne banke Srbije za objavljivanje podataka i informacija banke koji se odnose na kvalitet aktive, objaviti u rokovima i okviru objavljivanja zahtevanim Odlukom o objavljivanju podataka i informacija banke ("Službeni glasnik Republike Srbije", br.125/2014 i 4/2015).

VIII UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

• Kreditni rizik (Nastavak)

(a) Maksimalna izloženost kreditnom riziku po bilansnim i vanbilansnim stavkama

Pregled maksimalnih izloženosti kreditnom riziku, prikazan u bruto iznosu, bez uzimanja u obzir sredstava obezbeđenja na dan 31. decembra 2017. i 2016. godine dat je u narednoj tabeli:

	2017. Bruto maksimalna izloženost	U RSD hiljada 2016. Bruto maksimalna izloženost
Izloženost - bilansne stavke		
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju*	913.736	1.077.894
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	490.592	382.277
Kreditni i potraživanja od komitenata	6.309.947	6.278.261
Ostala sredstva	48.593	8.293
Ukupno bilansne pozicije	7.762.868	7.746.725
Izloženost - vanbilansne stavke		
Plative garancije	623.100	908.216
Činidbene garancije	476.798	686.482
Nepokriveni akreditivi	14.335	-
Neiskorišćene preuzete obaveze	1.171.549	1.005.822
Ukupno vanbilansne stavke	2.285.782	2.600.520
Ukupno	10.048.650	10.347.245

* Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju na dan 31. decembra 2017. godine se u celini odnose na državne obveznice Ministarstva finansija, i sa stanovišta Banke ne predstavljaju rizične bilansne stavke, te su shodno tome isključena iz daljih analiza izloženosti Banke kreditnom riziku

Kao što je prikazano u prethodnoj tabeli, na dan 31. decembra 2017. godine 62,8% maksimalne izloženosti kreditnom riziku odnosi se na kredite i potraživanja od komitenata (31. decembar 2016. godine: 60,7%), 11,7% na neiskorišćene preuzete obaveze (31. decembar 2016. godine: 9,7%) i 4,9% na kredite i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija (31. decembar 2016. godine: 3,7%).

Koncentracijom rizika Banka upravlja postavljanjem limita u odnosu na pojedinačne komitente, geografska područja i industrije. Kako bi izbegla prekomernu koncentraciju rizika, politike i procedure Banke sadrže specifične smernice za razvoj i očuvanje diversifikovanog portfolia. Shodno tome, Banka kontroliše i upravlja identifikovanim koncentracijama kreditnog rizika.

VIII UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

• Kreditni rizik (Nastavak)

(a) Maksimalna izloženost kreditnom riziku po bilansnim i vanbilansnim stavkama (Nastavak)

Struktura kreditne izloženosti Banke, iskazane po bruto knjigovodstvenoj vrednosti ukupnih rizičnih plasmana sa stanjem na dan 31. decembra 2017. godine, grupisana prema geografskim sektorima, data je u narednoj tabeli:

	U RSD hiljada			Ukupno
	Srbija	Evropa	Ostalo	
Kreditni i potraživanja:				
- Banke i finansijske institucije	99.151	54.887	336.554	490.592
- Preduzeća	5.563.566	-	-	5.563.566
- Stanovništvo/fizička lica	767.403	89	1.259	768.751
- Preduzetnici	26.223	-	-	26.223
- Garancije i ostale preuzete neopozive obaveze	2.285.168	614	-	2.285.782
Stanje na dan				
31. decembra 2017. godine	8.741.511	55.590	337.813	9.134.914
Stanje na dan				
31. decembra 2016. godine	9.019.631	153.820	95.900	9.269.351

Analiza izloženosti Banke kreditnom riziku, po industrijskim sektorima, pre i nakon obezvređenja finansijskih sredstava i rezervisanja za rizike, na dan 31. decembra 2017. i 2016. godine prikazana je u sledećoj tabeli:

	Bruto		Neto	
	maksimalna izloženost 2017.	maksimalna izloženost 2017.	maksimalna izloženost 2016.	maksimalna izloženost 2016.
Prerađivačka industrija	3.356.287	3.267.200	2.873.420	2.314.949
Saobraćaj i skladištenje	234.158	232.981	464.867	462.908
Trgovina	2.519.814	2.407.361	2.581.164	1.899.451
Finansije	501.475	498.225	393.392	392.317
Stanovništvo	779.973	752.137	672.611	631.551
Preduzetnici	41.223	40.547	36.792	33.781
Ostalo	1.701.984	1.485.388	2.247.105	2.021.253
Ukupno	9.134.914	8.683.839	9.269.351	7.756.210

VIII UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

• Kreditni rizik (Nastavak)

(b) Kvalitet portfolija

Kvalitetom finansijskih sredstava Banka upravlja koristeći internu klasifikaciju plasmana. Sledeća tabela prikazuje kvalitet portfolija (bruto kredita, potraživanja po osnovu kamata i naknada, ostalih sredstava, plativih i činidbenih garancija, kao i preuzetih neopozivih obaveza, odnosno rizične bilansne aktive i vanbilansne izloženosti) po tipovima plasmana, zasnovanim na sistemu klasifikacije Banke, sa stanjem na dan 31. decembra 2017. godine:

U RSD hiljada

	Nedospeli i neobezbeđeni			Dospeli neobezvređeni	Pojedinačno obezvređeni	Ukupno 2017.
	Visok stepen kvaliteta	Standardni stepen kvaliteta	Sub-standardni stepen			
Kreditni i potraživanja od banaka	116.147	374.445	-	-	-	490.592
<i>Kreditni i potraživanja od komitenata:</i>						
Korporativni krediti	1.934.554	1.280.954	38.408	-	485.240	3.739.156
Kreditni malim i srednjim preduzećima	705.716	384.323	164.692	1.003	568.676	1.824.410
Kreditni stanovništvu	648.219	26.898	26.234	38.850	28.550	768.751
Kreditni preduzetnicima	12.176	13.856	-	191	-	26.223
Garancije i ostale preuzete obaveze	1.635.682	634.838	3.561	11.701	-	2.285.782
Ukupno	5.052.494	2.715.314	232.895	51.745	1.082.466	9.134.914

Kvalitet portfolija po tipovima plasmana, zasnovanim na sistemu klasifikacije Banke, sa stanjem na dan 31. decembra 2016. godine prikazan je u sledećoj tabeli:

U RSD hiljada

	Nedospeli i neobezbeđeni			Dospeli neobezvređeni	Pojedinačno obezvređeni	Ukupno 2016.
	Visok stepen kvaliteta	Standardni stepen kvaliteta	Sub-standardni stepen			
Kreditni i potraživanja od banaka	185.208	197.069	-	-	-	382.277
<i>Kreditni i potraživanja od komitenata:</i>						
Korporativni krediti	638.939	934.106	92.934	4.869	1.758.969	3.429.817
Kreditni malim i srednjim preduzećima	888.517	444.443	31.544	1.560	792.168	2.158.232
Kreditni stanovništvu	502.676	31.771	29.530	83.459	14.277	661.713
Kreditni preduzetnicima	4.988	28.916	-	17	2.871	36.792
Garancije i ostale preuzete obaveze	1.593.920	767.580	222.555	16.465	-	2.600.520
Ukupno	3.814.248	2.403.885	376.563	106.370	2.568.285	9.269.351

VIII UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

• Kreditni rizik (Nastavak)

(b) Kvalitet portfolija (Nastavak)

Starosna analiza rizičnog bruto portfolija (po danima docnje) na dan 31. decembra 2017. godine prikazana je kako sledi:

	U RSD hiljada				
	Do 30 dana	Od 31 do 60 dana	Od 61 do 90 dana	Više od 91 dana	Ukupno 2017.
Kreditni i potraživanja od banaka	490.592	-	-	-	490.592
<i>Kreditni i potraživanja od komitenata:</i>					
- Korporativni krediti	3.511.062	41.584	61.567	124.943	3.739.156
- Kreditni malim i srednjim preduzećima i preduzetnicima	1.347.856	8.786	94.154	399.837	1.850.633
- Kreditni stanovništvu	726.178	16.646	2.381	23.546	768.751
Garancije i ostale preuzete obaveze	2.285.622	30	-	130	2.285.782
Ukupno	8.361.310	67.046	158.102	548.456	9.134.914

Starosna analiza rizičnog bruto portfolija (po danima docnje) na dan 31. decembra 2016. godine prikazana je kako sledi:

	U RSD hiljada				
	Do 30 dana	Od 31 do 60 dana	Od 61 do 90 dana	Više od 91 dana	Ukupno 2016.
Kreditni i potraživanja od banaka	382.277	-	-	-	382.277
<i>Kreditni i potraživanja od komitenata:</i>					
- Korporativni krediti	2.458.317	16	-	971.484	3.429.817
- Kreditni malim i srednjim preduzećima i preduzetnicima	1.505.105	512	-	689.407	2.195.024
- Kreditni stanovništvu	584.068	27.301	10.074	40.270	661.713
Garancije i ostale preuzete obaveze	2.600.305	114	-	101	2.600.520
Ukupno	7.530.072	27.943	10.074	1.701.262	9.269.351

VIII UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

• Kreditni rizik (Nastavak)

(b) Kvalitet portfolija (Nastavak)

Struktura rizične bilansne aktive i vanbilansnih stavki, kao i ispravki vrednosti i rezervisanja, utvrđenih u skladu sa internom metodologijom Banke na dan **31. decembra 2017. godine** prikazana je u sledećim tabelama.

	Pojedinačna procena		Grupna procena		U RSD hiljada Ukupno 2017.	
	Bilansna aktiva	Ispravka vrednosti	Bilansna aktiva	Ispravka vrednosti	Bilansna aktiva	Ispravka vrednosti
	Fizička lica Banke i druga pravna lica Preduzetnici	28.550 1.053.916 -	11.625 325.217 -	740.201 5.000.242 26.223	16.211 83.458 676	768.751 6.054.158 26.223
	1.082.466	336.842	5.766.666	100.345	6.849.132	437.187

	Pojedinačna procena		Grupna procena		Ukupno 2017.	
	Vanbilansne stavke	Rezervi- sanje	Vanbilansne stavke	Rezervi- sanje	Vanbilansne stavke	Rezervi- sanje
	Fizička lica Banke i druga pravna lica Preduzetnici	- - -	- - -	11.222 2.259.560 15.000	178 13.710 -	11.222 2.259.560 15.000
	-	-	2.285.782	13.888	2.285.782	13.888
Ukupno	1.082.466	336.842	8.052.448	114.233	9.134.914	451.075

Ispravka vrednosti na grupnom i pojedinačnom nivou se obračunava u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki, MRS 39 "Finansijski instrumenti: priznavanje i odmeravanje" i metodologijom Banke za obračun ispravke vrednosti i na osnovu interne procedure za obračun ispravke vrednosti.

Postupak procene obezvređenja se vrši na pojedinačnom nivou, kada postoje objektivni dokazi o postojanju obezvređenja plasmana, za svaki materijalno značajan plasman i na grupnom nivou, za materijalno manje značajne plasmane.

Iznos obezvređenja se pojedinačno procenjuje kao razlika između knjigovodstvene vrednosti i sadašnje vrednosti očekivanih budućih novčanih tokova, utvrđene diskontovanjem očekivanih priliva po plasmanu, primenom poslednje ugovorene efektivne kamatne stope predmetnog plasmana, osim za plasmane fizičkim licima za koje se obezvređenje utvrđuje na bazi iskustva.

Obračun ispravke vrednosti na pojedinačnoj osnovi obuhvata sva materijalno značajna potraživanja u doznji većoj od 90 dana, kao i potraživanja od klijenata za koje je konstatovano obezvređenje: pogoršano finansijsko stanje klijenta u znatnom stepenu kašnjenja, kršenje ugovorenih odredbi, bitno promenjeni uslove otplate potraživanja ili izvesnost da će biti pokrenut stečajni postupak.

VIII UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)**• Kreditni rizik (Nastavak)****(b) Kvalitet portfolija (Nastavak)**

U slučaju da izabranom kandidatu za individualnu procenu procenjena vrednost ispravke bude jednaka nuli, pomenuta potraživanja se uključuju u grupni obračun, odnosno obračun ispravke vrednosti na bazi iskustva definisan internom procedurom.

Obezvređenje za materijalno manje značajne plasmane se procenjuje grupno za svaku grupu posebno (grupe: pravna lica, stanovništvo i finansijske institucije), imajući u vidu njihove slične karakteristike u pogledu kreditnog rizika na osnovu statističke analize istorijskih obrazaca novčanih tokova tog dela portfolija. Elementi grupnog obračuna su: PD (verovatnoća nastanka statusa neizmirenih obaveza – klasifikacija na osnovu kreditne sposobnosti korigovana za docnju u izmirivanju obaveza na dan procene), rizik zemlje, obezbeđenje i obračun izloženosti (EAD).

Iznos obezvređenja bilansne aktive se utvrđuje kao razlika između knjigovodstvene vrednosti potraživanja i sadašnje vrednosti očekivanih budućih tokova po tom potraživanju.

Ukoliko se prilikom pojedinačne procene materijalno značajnih plasmana (na individualnom nivou) proceni da ne postoje objektivni dokazi o obezvređenju, predmetni plasman se procenjuje na nivou grupe.

Obezvređenje plasmana koje umanjuje vrednost plasmana evidentira se na računu ispravke vrednosti u okviru bilansa stanja i priznaje se kao rashod u okviru bilansa uspeha.

U skladu sa propisima Narodne banke Srbije, Banka takođe obračunava potrebnu rezervu za procenjene gubitke koji mogu nastati po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki u skladu sa internom metodologijom zasnovanom na Odluci o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke.

Sredstva obezbeđenja i ostala sredstva zaštite od kreditnog rizika

Iznos i tip zahtevanog sredstva obezbeđenja zavisi od procenjenog kreditnog rizika svakog komitenta. Uslovi obezbeđenja koji prate svaki plasman su opredeljeni analizom boniteta klijenta, vrstom izloženosti kreditnom riziku, ročnošću plasmana, kao i samim iznosom.

Banka svojom internom metodologijom utvrđuje vrste kolaterala i parametre njihovog vrednovanja. Osnovni tipovi kolaterala su sledeći:

- za komercijalne kredite - zaloga na nekretninama, zalihama i potraživanjima, i
- za plasmane stanovništvu - menice, solidarno jemstvo, administrativne zabrane i ovlašćenja za zaduženje računa.

Rukovodstvo Banke prati kretanje tržišne vrednosti kolaterala, zahteva dopunske kolaterale u skladu sa odnosnim ugovorima i kontroliše tržišnu vrednost kolaterala dobijenu tokom sagledavanja adekvatnosti ispravke vrednosti.

Fer vrednost sredstava obezbeđenja u vidu hipoteka na dan 31. decembra 2017. godine iznosi RSD 6.598.575 hiljada (31. decembar 2016. godine: RSD 6.912.317 hiljada), u vidu zaloge nad zalihama i potraživanjima iznosi RSD 3.882.573 hiljade (31. decembar 2016. godine: RSD 6.520.993 hiljade), dok fer vrednost ostalih sredstava obezbeđenja iznosi RSD 420.136 hiljada (31. decembar 2016. godine: RSD 443.850 hiljada).

Banka tokom 2017. i 2016. godine nije odobravalala stambene kredite stanovništvu, te nema stambene hipoteke kao kolaterale po tom osnovu.

VIII UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

• Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled nesposobnosti Banke da ispunjava svoje dospele obaveze, i to zbog:

- povlačenja postojećih izvora finansiranja, odnosno nemogućnosti pribavljanja novih izvora finansiranja (rizik likvidnosti izvora sredstava), ili
- otežanog pretvaranja imovine u likvidna sredstva zbog poremećaja na tržištu (tržišni rizik likvidnosti).

Osnovni cilj upravljanja rizikom likvidnosti je održavanje nivoa likvidnih sredstava, kako bi se uredno i na vreme izmirivale dospele obaveze po bilansnim i vanbilansnim poslovima na nivou Banke.

Upravljanje rizikom likvidnosti podrazumeva upravljanje svim pozicijama aktive i pasive Banke koje mogu uticati na nemogućnost Banke da ispunjava svoje dospele obaveze.

Da bi se smanjio ili ograničio ovaj rizik, rukovodstvo Banke nastoji da diversifikuje svoje izvore finansiranja, da upravlja aktivom razmatrajući njenu likvidnost, i da prati buduće novčane tokove i dnevnu likvidnost Banke. To uključuje procenu očekivanih novčanih tokova i postojanje visoko rangiranih sredstava obezbeđenja koja mogu biti korišćena za osiguranje dodatnih finansijskih sredstava, ukoliko se to zahteva.

Banka je uspostavila jedinstven proces upravljanja rizikom likvidnosti kojim se identifikuje i procenjuje uticaj aktivnosti Banke na njenu izloženost riziku likvidnosti, odnosno, identifikuje i procenjuje njihov uticaj na rezultat i kapital Banke.

Upravljanje rizikom likvidnosti Banke podrazumeva integrisan proces koji obuhvata:

- ✓ Identifikovanje rizika likvidnosti;
- ✓ Merenje, odnosno procenu rizika likvidnosti;
- ✓ Ublažavanje rizika likvidnosti;
- ✓ Praćenje i kontrolu rizika likvidnosti; i
- ✓ Izveštavanje o riziku likvidnosti.

Identifikaciju uzroka/ranih signala upozorenja krize likvidnosti sprovodi Sektor sredstava i likvidnosti u saradnji sa Sektorom upravljanja rizicima i Sektorom finansija i plana, na osnovu informacija koje dostavljaju organizacioni delovi za rad sa privredom i stanovništvom, kao i nosioci sistema upravljanja rizikom likvidnosti (Upravni odbor i/ili Izvršni odbor) i članovi Odbora za upravljanje aktivom i pasivom (u daljem tekstu "ALCO odbor").

Merenje, odnosno procenu rizika likvidnosti predstavljaju kvantitativna i/ili kvalitativna procena identifikovanog rizika likvidnosti i ista je u nadležnosti Sektora upravljanja rizicima. Merenje, odnosno procena rizika likvidnosti obuhvata primenu GAP analize, racio analize i stres testa.

Ublažavanje rizika likvidnosti predstavlja utvrđivanje mera i pravila za ublažavanje rizika putem uspostavljanja sistema limita, odnosno održavanje rizika na prihvatljivom nivou za rizični profil Banke.

Prihvatljiv nivo izloženosti Banke riziku likvidnosti zavisi od: strukture aktive i njene mogućnosti da se konvertuje u likvidna sredstva, koncentracije izvora sredstava, kao i valutne strukture sredstava i izvora sredstava, na osnovu kojih se omogućava limitiranje negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke, odnosno obezbeđuje dovoljan nivo likvidnih sredstava za ispunjavanje dospelih obaveza i finansiranja povećanja aktive.

Ublažavanje rizika likvidnosti obuhvata definisanje:

- ✓ Limita izloženosti riziku likvidnosti (osnovnih i dodatnih limita); i
- ✓ Mera zaštite od rizika likvidnosti.

VIII UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)• **Rizik likvidnosti (Nastavak)**

Praćenjem rizika likvidnosti definiše se proces analize stanja, promena i trendova izloženosti riziku likvidnosti. Sektor upravljanja rizicima upravlja rizikom likvidnosti koristeći definisane interne limite u okviru regulatornih limita i propisane mere zaštite od kritičnog niskog nivoa likvidnosti, odnosno prati usklađenost sa definisanim limitima.

Sektor sredstava i likvidnosti u saradnji sa drugim organizacionim delovima, sprovodi mere za smanjenje/ublažavanje rizika likvidnosti i o rezultatima sprovedenih mera obaveštava Sektor upravljanja rizicima, ALCO odbor i/ili VTB Grupu. ALCO odbor, donosi odluku o tome da li će se i u kojoj meri sprovesti predložene mere, odnosno da li je izloženost riziku likvidnosti prihvatljiva, imajući u vidu uticaj na indikatore rizičnog profila Banke – apetit za likvidnost.

Način postupanja i rešavanja privremenih i dugoročnih kriza likvidnosti bliže je definisan Kriznim planom likvidnosti i opcijama oporavka, koje su bliže opisane kroz Plan oporavka Banke za 2017. godinu.

U cilju upravljanja kratkoročnom likvidnošću Banke, koriste se analize ročnosti priliva i odliva po osnovu različitih stavki aktive i pasive. Upravljanje srednjoročnom i dugoročnom likvidnošću se obavlja projekcijama strukture bilansa stanja na osnovu planiranih poslovnih aktivnosti Banke i Strategije Banke.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom je odgovoran za upravljanje rizikom likvidnosti, uspostavljanje kontrolnih mehanizama za praćenje izloženosti riziku likvidnosti, kao i donošenje relevantnih zaključaka za minimiziranje izloženosti riziku, donošenje predloga odluka za odlučivanje Izvršnog odbora Banke – naročito, pitanja politike likvidnosti i prikupljanja sredstava, kao i ostalih pitanja koje se odnose na upravljanje aktivom i pasivom Banke a koja su od značaja za finansijsku stabilnost Banke.

Banka svojom imovinom i obavezama upravlja na način koji joj obezbeđuje da u svakom trenutku ispunjava sve svoje obaveze, kao i da njeni komitenti raspoložu svojim sredstvima u Banci u skladu sa ugovorenim rokovima.

Sektor sredstava i likvidnosti dnevno prati osnovne parametre likvidnosti nastojeći da uravnoteži prilive i odlive sredstava tako da se dnevni pokazatelj likvidnosti kreće u okviru limita propisanih od strane Narodne banke Srbije.

Osnov za kvalitetno upravljanje i obezbeđivanje potrebnog nivoa likvidnosti jeste usklađenost ročnosti plasmana sa njihovim izvorima. Odlučivanje o ročnosti plasmana zasniva se na podacima o ročnosti depozita, a posebno na informacijama o kretanju depozita značajnih deponenata, kao i njihovih potreba na kratki rok. Prilikom odlučivanja Banka naročito vodi računa o potrebi da se sredstva iz kratkoročnih izvora ne koriste za dugoročne plasmane.

Nivo likvidnosti Banke iskazuje se pokazateljem njene likvidnosti, užitim pokazateljem likvidnosti Banke, kao i pokazateljem pokrića likvidnom aktivom (LCR).

Pokazatelj likvidnosti tokom 2017. i 2016. godine je bio sledeći:

	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Prosek tokom perioda	4,18	3,62
Najviši	5,83	5,40
Najniži	1,86	2,58
Na dan 31. decembra	2,74	4,03

VIII UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

• Rizik likvidnosti (Nastavak)

Na dan 31. decembra 2017. godine, uži pokazatelj likvidnosti je iznosio 2,26, dok je LCR pokazatelj iznosio 133,24% i iznad je propisane granične vrednosti.

Tokom 2017. i 2016. godine, Banka je održavala likvidnost iznad nivoa minimalno dozvoljenih limita od strane Narodne banke Srbije.

Izvori finansiranja se kontinuirano prate kako bi se održala diverzifikacija izvora finansiranja po valuti, geografskom poreklu, davaocu izvora, proizvodima i dospećima.

Sledeća tabela prikazuje finansijske obaveze Banke na osnovu očekivanih tokova gotovine baziranih na istorijskom iskustvu Banke o zadržavanju depozita (učešće transakcionih depozita koji se zadržavaju je 70%, dok je učešće oročenih depozita koji se ponovo oročavaju – 80%). Pregled uključuje i kamatu i glavnice tokova gotovine.

	U RSD hiljada					
	Do 1 meseca	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
31.12.2017.						
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	27.123	-	85.526	95.495	-	208.144
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	3.099.168	1.278.675	1.961.354	1.294.455	1.035.564	8.669.216
Subordinirane obaveze	-	3.649	10.947	60.188	149.097	223.881
Ostale obaveze	87.335	-	-	-	-	87.335
Ukupno	3.213.626	1.282.324	2.057.827	1.450.138	1.184.661	9.188.576
31.12.2016.						
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	71.161	64.827	84.980	99.524	-	320.492
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	3.414.356	668.170	2.456.249	1.660.121	1.328.096	9.526.992
Subordinirane obaveze	153	4.604	12.569	84.072	167.433	268.831
Ostale obaveze	79.520	-	-	-	-	79.520
Ukupno	3.565.190	737.601	2.553.798	1.843.717	1.495.529	10.195.835

Na dan 31. decembra 2017. godine Banka ima odobren limit za upravljanje likvidnošću od strane VTB Bank OAD, Sankt Peterburg, u iznosu od RUB 497.000.000 sa ročnošću do 6 meseci, uz uslov da se zbog sankcija, za valute EUR i USD koriste tenori ne duži od jednog meseca. Od ukupnog iznosa limita, iskorišćeno je RUB 78.000.000 po osnovu subordiniranog kredita, tako da raspoloživa sredstva iznose RUB 419.000.000. Takođe, Banka ima odobrene kratkoročne limite od domaćih banaka koje posluju na bankarskom tržištu Republike Srbije u iznosu od EUR 3.000.000.

VIII UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

• Rizik likvidnosti (Nastavak)

Ročna struktura sredstava i obaveza po njihovoj knjigovodstvenoj vrednosti na dan **31. decembra 2017. godine**, prema preostaloj ročnosti na dan bilansa stanja, prikazana je kako sledi:

	U RSD hiljada					Ukupno
	Do 1 meseca	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	
AKTIVA						
Gotovina i sredstva kod centralne banke	1.603.452	-	-	-	-	1.603.452
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	-	-	-	913.736	-	913.736
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1.741.677	-	-	-	14.828	1.756.505
Kredit i potraživanja od komitenata	434.600	232.163	965.066	3.546.608	695.202	5.873.639
Promene fer vrednosti stavki zaštite od rizika	1.309	-	-	-	-	1.309
Nematerijalna ulaganja	-	-	-	38.900	-	38.900
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	29.020	-	29.020
Investicione nekretnine	-	-	-	20.135	-	20.135
Odložena poreska sredstva	-	-	-	3.833	-	3.833
Stalna sredstva namenjena prodaji	-	-	382.238	-	-	382.238
Ostala sredstva	48.593	-	-	-	-	48.593
Ukupno aktiva	3.829.631	232.163	1.347.304	4.552.232	710.030	10.671.360
OBAVEZE						
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	27.123	-	176.083	-	-	203.206
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	4.134.202	1.269.076	1.930.063	1.258.739	-	8.592.080
Promena fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	206	-	-	-	-	206
Subordinirane obaveze	-	-	-	-	134.215	134.215
Rezervisanja	-	-	17.578	-	-	17.578
Odložene poreske obaveze	1.746	-	-	-	-	1.746
Ostale obaveze	87.335	-	-	-	-	87.335
Ukupno obaveze	4.250.612	1.269.076	2.123.724	1.258.739	134.215	9.036.366
Kapital	-	-	-	-	1.634.994	1.634.994
Ukupno pasiva	4.250.612	1.269.076	2.123.724	1.258.739	1.769.209	10.671.360
Ročna neusklađenost na dan:						
- 31. decembra 2017.	<u>(420.981)</u>	<u>(1.036.913)</u>	<u>(776.420)</u>	<u>3.293.493</u>	<u>(1.059.179)</u>	
- 31. decembra 2016.	<u>1.063.183</u>	<u>(490.097)</u>	<u>(1.118.248)</u>	<u>1.816.025</u>	<u>(1.270.863)</u>	

VIII UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

• Kamatni rizik

Kamatni rizik definiše se kao rizik od mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke po osnovu pozicija iz bankarske knjige usled promena kamatnih stopa.

Predmet upravljanja rizikom kamatne stope predstavljaju sve pozicije iz bankarske knjige koje mogu prouzrokovati negativan efekat na rezultat i kapital Banke usled promene kamatne stope.

Banka kamatni rizik kontroliše praćenjem odnosa kamatonosne aktive, odnosno pasive i učešća iste u ukupnoj aktivi, odnosno pasivi. Odbor za upravljanje aktivom i pasivom prati rizik od promena kamatnih stopa po kamatonosnim pozicijama aktive, pasive i vanbilansnih stavki, raspone kamatnih stopa i uticaj promene kamatnih stopa na prihode, odnosno na rashode i kapital Banke.

Ugovaranjem promenljivih kamatnih stopa, Banka u velikoj meri utiče na smanjenje rizika od promena kamatnih stopa. U praksi, izloženost Banke kamatnom riziku je ograničena, s obzirom na mogućnost usklađivanja kamata kod kredita i depozita, uz pismenu saglasnost klijenata (fizičkih lica) za izmenu obaveznih elemenata ugovora.

Banka je uspostavila jedinstven proces upravljanja kamatnim rizikom kojim se identifikuje i procenjuje uticaj aktivnosti Banke na njenu izloženost riziku kamatne stope, odnosno, identifikuje i procenjuje njihov uticaj na rezultat i kapital Banke.

Upravljanje kamatnim rizikom Banke podrazumeva integrisan proces koji obuhvata:

- ✓ Identifikovanje kamatnog rizika;
- ✓ Merenje, odnosno procenu kamatnog rizika;
- ✓ Ublažavanje kamatnog rizika;
- ✓ Praćenje i kontrolu kamatnog rizika; i
- ✓ Izveštavanje o kamatnom riziku.

Banka na sveobuhvatan način blagovremeno identifikuje značajne izvore kamatnog rizika, što podrazumeva utvrđivanje tekuće izloženosti kamatnom riziku (kamatonosne pozicije aktive i pasive) i rizik opcije kao i izloženosti kamatnom riziku po osnovu novih poslovnih proizvoda i aktivnosti, na pozicijama koje se vode u bankarskoj knjizi.

Identifikaciju uzroka/faktora kamatnog rizika sprovodi Sektor sredstava i likvidnosti u saradnji sa Sektorom upravljanja rizicima i Sektorom finansija i plana.

Merenje kamatnog rizika Banke predstavlja kvantitativnu i kvalitativnu procenu izloženosti kamatnom riziku primenom GAP analize, racio analize, *Black-Scholes* modela (za rizik opcije) i stres testiranja, koji se sprovode minimalno na mesečnom nivou u redovnim uslovima poslovanja i u nadležnosti su Sektora upravljanja rizicima.

Sektor upravljanja rizicima analizira uticaj promene kamatne stope, odnosno kamatni repricing prema metodologiji za kamatno osetljive stavke aktive i pasive na mesečnom nivou i meri efekte standardnog kamatnog šoka od 200bp na ekonomsku vrednost Banke u odnosu na bazelski limit od 20% regulatornog kapitala (Tier 1 + Tier 2), koji ujedno predstavlja i maksimalnu graničnu vrednost prihvatljivog rizika Banke.

Ublažavanje kamatnog rizika predstavlja utvrđivanje mera i pravila za ublažavanje kamatnog rizika, odnosno održavanje rizika na prihvatljivom nivou za rizični profil Banke.

Praćenjem kamatnog rizika definiše se proces stanja, promena i trendova izloženosti kamatnom riziku. Sektor upravljanja rizicima prati usklađenost sa definisanim limitima.

Banka je u 2017. godini nastavila sprovođenje aktivnosti kontrole i merenje rizika promene kamatnih stopa primenjujući standardni kamatni šok od 200 bp na pozicije bankarske knjige po svim važnijim valutama pojedinačno i za ostale valute ukupno, čiji rezultati su prikazani u sledećoj tabeli.

VIII UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

• Kamatni rizik (Nastavak)

Sljedeća tabela prikazuje izloženost Banke riziku od promene kamatnih stopa (*Repricing Gap izveštaj*) na dan **31. decembra 2017. godine** sa uporednim pregledom efekata i za 2016. godinu.

Promena ekonomske vrednosti knjige Banke - ukupno (zbirno)					
Vremenski period	Marginalni gap		Ponder	Uticaj na ekonomsku vrednost	
	Ukupno u RSD	Ukupno u EUR		Ukupno u RSD	Ukupno u EUR
Do 1 m	2.979.643.976	25.150.469	0.08%	2.383.715	20.120
1 - 3 m	(1.102.725.853)	(9.307.848)	0.32%	(3.528.723)	(29.785)
3 - 6 m	(151.212.706)	(1.276.351)	0.72%	(1.088.731)	(9.190)
6 - 12 m	(1.088.159.898)	(9.184.900)	1.43%	(15.560.687)	(131.344)
1 - 2 g	333.701.092	2.816.692	2.77%	9.243.520	78.022
2 - 3 g	427.051.656	3.604.642	4.49%	19.174.619	161.848
3 - 4 g	84.317.226	711.702	6.14%	5.177.078	43.698
4 - 5 g	75.621.029	638.299	7.71%	5.830.381	49.213
5 - 7 g	(17.328.431)	(146.265)	10.15%	(1.758.836)	(14.846)
7 - 10 g	62.428.645	526.946	13.26%	8.278.038	69.873
10 - 15 g	888.414	7.499	17.84%	158.495	1.339
Ukupno	1.604.225.150	13.540.885		28.308.869	238.948
Regulatorni kapital na 31. decembra 2017. godine:				1.636.245.000	13.811.156
Efekat uticaja standardnog šoka od +200bp				+1,73%	+1,73%
Rezultati stres testiranja na 31. decembra 2016. godine:					
Regulatorni kapital na 31. decembra 2016. godine				1.331.500.000	10.783.795
Efekat uticaja standardnog šoka od +200bp				-1,31%	-1,31%

Prilikom izračunavanja izloženosti Banke kamatnom riziku primenjen je standardni kamatni šok od 200 baznih poena (bp) na pozicije bankarske knjige po svim važnijim valutama pojedinačno (EUR i RSD) i za ostale valute ukupno (USD, CHF, GBP, RUB).

• Tržišni rizici

Tržišni rizici su mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu promena vrednosti bilansnih pozicija i vanbilansnih stavki Banke koje nastaju usled kretanja cena na tržištu.

Tržišni rizici obuhvataju: devizni rizik, cenovni rizik (po osnovu dužničkih i vlasničkih hartija od vrednosti) i robni rizik.

Banka nije izložena riziku promene cena instrumenata kapitala i cena robe. Osim koncentracije tržišnog rizika stranih valuta, Banka nema značajnu koncentraciju tržišnog rizika kod ostalih pozicija.

VIII UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

• Tržišni rizici (Nastavak)

Devizni rizik

Devizni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promene deviznog kursa, a Banka mu je izložena po osnovu pozicija koje se vode u bankarskoj knjizi i u knjizi trgovanja.

ALCO odbor je odobrio limite za pozicije u svakoj materijalno značajnoj valuti u poslovanju Banke. Pozicije se prate svakodnevno kako bi se osiguralo da vrednosti datih pozicija ostanu u visini utvrđenih limita.

U skladu sa regulatornim zahtevima Narodne banke Srbije, Banka kontinuirano održava svoju deviznu poziciju - pokazatelj njenog deviznog rizika u granicama zakonski propisanog maksimuma u odnosu na kapital. Pokazatelj deviznog rizika je odnos između ukupne neto otvorene devizne pozicije (uključujući i apsolutnu vrednost neto otvorene pozicije u zlatu) i kapitala Banke, koji se obračunavaju u skladu sa odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala Banke.

Banka odnos između aktive i pasive održava tako da njena ukupna neto otvorena devizna pozicija (uključujući i apsolutnu vrednost otvorene pozicije u zlatu) na kraju svakog radnog dana ne bude veća od 20% kapitala.

Tokom 2017. godine Banka je strogo vodila računa o usklađenosti pokazatelja deviznog rizika, gde je ovaj pokazatelj bio na nivou koji je ispod propisane vrednosti za celokupni period u toku godine.

Cilj upravljanja deviznim rizikom je obezbeđenje sigurnog poslovanja Banke, kroz minimiziranje negativnih efekata promene deviznog kursa na finansijski rezultat i kapital Banke, za pozicije koje se vode u bankarskoj knjizi i knjizi trgovanja.

Banka je uspostavila jedinstven proces upravljanja deviznim rizikom kojim se identifikuje i procenjuje uticaj aktivnosti Banke na njenu izloženost deviznom riziku, odnosno, identifikuje i procenjuje njihov uticaj na rezultat i kapital Banke.

Upravljanje deviznim rizikom Banke podrazumeva integrisan proces koji obuhvata:

- ✓ Identifikovanje deviznog rizika;
- ✓ Merenje, odnosno procenu deviznog rizika;
- ✓ Ublažavanje deviznog rizika;
- ✓ Praćenje i kontrolu deviznog rizika; i
- ✓ Izveštavanje o deviznom riziku.

Identifikacijom deviznog rizika Banka na sveobuhvatan način blagovremeno identifikuje uzroke/faktore koji dovode do nastanka deviznog rizika, što podrazumeva utvrđivanje tekuće izloženosti kao i izloženosti deviznom riziku po osnovu novih poslovnih proizvoda i aktivnosti. Ova aktivnost je u nadležnosti Sektora upravljanja rizicima, u saradnji sa Sektorom finansija i plana i Sektorom sredstava i likvidnosti.

Merenje deviznog rizika predstavlja kvantitativnu i kvalitativnu procenu izloženosti Banke deviznom riziku primenom GAP analize (valutna struktura), Racio analize, VaR metodologije Grupe, Black-Scholes modela (delta-ponderisana pozicija) i stres testiranja. Sektor upravljanja rizicima na dnevnom nivou primenjuje tehnike merenja pokazatelja deviznog rizika i OCP izloženosti, a stres testiranja sprovodi kvartalno.

Sektor upravljanja rizicima sprovodi stres testove osetljivosti pozicija Banke na promene deviznih kurseva najmanje jednom kvartalno i o rezultatima testiranja informiše Izvršni odbor Banke, ALCO odbor, Odbor za reviziju, Upravni odbor Banke i Matičnu banku – VTB Bank OAD, Sankt Peterburg.

VIII UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

• Tržišni rizici (Nastavak)

Devizni rizik (Nastavak)

Sledeća tabela prikazuje izloženost Banke deviznom riziku (uključujući i valutnu klauzulu) na dan 31. decembra 2017. godine. U tabelu su uključena sredstva i obaveze po njihovim knjigovodstvenim vrednostima.

	U RSD hiljada						
	EUR	USD	CHF	Ostale valute	Ukupno podbilans osetljiv na promenu deviznog kursa	Podbilans neosetljiv na promenu deviznog kursa	Ukupno
AKTIVA							
Gotovina i sredstva kod centralne banke	833.893	33.284	7.367	4.055	878.599	724.853	1.603.452
Finansijska raspoloživa za prodaju	-	-	-	-	-	913.736	913.736
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih rganizacija	858.080	416.956	12.431	168.992	1.456.459	300.046	1.756.505
Kredit i potraživanja od komitenata	4.440.382	98.793	-	-	4.539.175	1.334.464	5.873.639
Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	-	-	-	-	-	1.309	1.309
Nematerijalna ulaganja	-	-	-	-	-	38.900	38.900
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	-	-	29.020	29.020
Investicione nekretnine	-	-	-	-	-	20.135	20.135
Odložena poreska sredstva	-	-	-	-	-	3.833	3.833
Stalna sredstva namenjena prodaji	-	-	-	-	-	382.238	382.238
Ostala sredstva	912	238	-	-	1.150	47.443	48.593
Ukupno aktiva	6.133.267	549.271	19.798	173.047	6.875.383	3.795.977	10.671.360
Vanbilansne pozicije - prodaja RUB za EUR	35.542	-	-	475.200	510.742		
OBAVEZE							
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	97.804	40	-	-	97.844	105.362	203.206
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	5.578.840	543.744	19.234	478.804	6.620.622	1.971.458	8.592.080
Promena fer vrednosti stavki koje su predmet zastite od rizika	-	-	-	-	-	206	206
Subordinirane obaveze	-	-	-	134.215	134.215	-	134.215
Rezervisanja	6.506	3.427	-	-	9.933	7.645	17.578
Odložene poreske obaveze	-	-	-	-	-	1.746	1.746
Ostale obaveze	-	-	-	-	-	87.335	87.335
Ukupno obaveze	5.683.150	547.211	19.234	613.019	6.862.614	2.173.752	9.036.366
Kapital	-	-	-	-	-	1.634.994	1.634.994
Ukupno pasiva	5.683.150	547.211	19.234	613.019	6.862.614	3.808.746	10.671.360
Vanbilansne pozicije - prodaja RUB za EUR	473.891	-	-	35.747	509.638		
Neto devizna pozicija na dan:							
-31. decembra 2017.	11.768	2.060	564	(519)	13.873		
-31. decembra 2016.	(196.589)	6.118	7.446	5.159	(177.866)		

VIII UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

• Rizici izloženosti Banke (Rizik koncentracije)

Rizik koncentracije je rizik koji direktno ili indirektno proizlazi iz izloženosti Banke prema istom ili sličnom izvoru nastanka rizika, odnosno istoj ili sličnoj vrsti rizika.

Rizik koncentracije odnosi se na:

- velike izloženosti;
- grupe izloženosti sa istim ili sličnim faktorima rizika, kao što su privredni sektori, geografska područja, vrste proizvoda i slično; i
- instrumente kreditne zaštite, uključujući i ročnu i valutnu neusklađenost između velikih izloženosti i instrumenata kreditne zaštite tih izloženosti.

Praćenje izloženosti Banke riziku izloženosti prema jednom licu ili grupi povezanih lica u nadležnosti je organizacionog dela odgovornog za odobravanje angažovanja po proizvodu. Praćenje izloženosti Banke ovom riziku obavezan je deo postupaka u fazi odobravanja angažovanja u smislu da organ - odbor koji odobrava angažovanja raspolaže podacima u vezi sa ukupnom visinom izloženosti Banke prema klijentu ili grupi povezanih lica i odnosom prema kapitalu Banke.

Banka kontrolu rizika koncentracije vrši uspostavljanjem odgovarajućih limita izloženosti koji joj omogućavaju diversifikaciju kreditnog portfolija. Pored regulatorno definisanih metoda merenja rizika koncentracije (prekoračenje limita), Banka koristi još dve često korišćene mere koncentracije: ratio koncentracije i *Herfindahl-Hirschman* indeks (HHI).

Ratio koncentracije - CR4 (mera koncentracije za 4 najveće izloženosti za koje važi: niska koncentracija 0-50%; srednja koncentracija 50-80% i visoka koncentracija 80-100%) predstavlja zbir određenog broja najvećih procentualnih učešća izloženosti u regulatornom kapitalu, dok *Herfindahl-Hirschman* indeks predstavlja zbir kvadrata svih procentualnih učešća izloženosti u regulatornom kapitalu. Za obe mere važi sledeća relacija: što je kreditni portfolio više diversifikovan (manja koncentracija), to su vrednosti tih mera manje.

Ublažavanje rizika koncentracije Banka sprovodi aktivnim upravljanjem kreditnim portfoliom, kao i prilagođavanjem uspostavljenih limita.

U 2017. godini, Banka je vodila računa o usklađenosti pokazatelja rizika koncentracije i sprovođenjem odgovarajućih aktivnosti predviđenih relevantnim procedurama i odlukama o odobravanju kredita, obezbedila usklađenost svojih plasmana i ulaganja sa pokazateljima poslovanja propisanim od strane Narodne banke Srbije.

U skladu sa propisima i Politikama upravljanja rizicima Upravni odbor daje saglasnost za izlaganje Banke riziku izloženosti po pojedinim klijentima ili grupi povezanih lica i licima povezanim sa Bankom.

Dodatni nadzor pokazatelja izloženosti Banke vrši se u Sektoru upravljanja rizicima, o čemu se izveštavaju organi upravljanja Bankom. Postupci sprovođenja upravljanja ovim rizikom predmet su i kontrole unutrašnje revizije i funkcije kontrole usklađenosti poslovanja.

Sektor upravljanja rizicima je pokrenuo proces implementacije Metodologije načina utvrđivanja, revizije i ukidanja internih limita prema bankama i drugim finansijskim institucijama (rizik druge ugovorne strane) u skladu sa instrukcijama Grupe. Rizik druge ugovorne strane se prati kroz proces upravljanja kreditnim rizikom i tržišnim rizicima. Sektor upravljanja rizicima prati izloženosti finansijskim institucijama sa aspekta internih i regulatornih limita koncentracije rizika i o kretanju istih izveštava Sektor sredstava i likvidnosti, ALCO odbor i Matičnu banku.

Sektor upravljanja rizicima sačinjava kvartalne izveštaje o koncentraciji potraživanja u odnosu na pojedine dužnike, grupe povezanih dužnika, privredne grane, zemlje, odnosno geografska područja i druge parametre od značaja za upravljanje kreditnim rizikom o čemu redovno izveštava Izvršni odbor Banke i Matičnu banku u formi propisanih izveštaja.

VIII UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

• Rizici ulaganja Banke

Rizici ulaganja Banke, obuhvataju rizike ulaganja u kapital drugih pravnih lica i u nekretnine, postrojenja i opremu (osnovna sredstva).

U skladu sa regulativom Narodne banke Srbije, prati se visina ulaganja Banke i visina regulatornog kapitala i obezbeđuje da ulaganje Banke u jedno lice koje ne posluje u finansijskom sektoru ne pređe 10% kapitala Banke, te da ukupna ulaganja Banke u lica koja nisu u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva Banke ne pređu 60% kapitala Banke.

Izloženost riziku ulaganja Banke u druga pravna lica i u osnovna sredstva, prati se na način da je organizacioni deo ili organ Banke nadležan za nabavku osnovnih sredstava i ulaganje u pravna lica upoznat sa trenutnim stanjem izloženosti i visinom kapitala radi blagovremenog postupanja u skladu sa propisanim limitima. Dodatni nadzor pokazatelja izloženosti Banke vrši se u Sektoru upravljanja rizicima, o čemu se izveštavaju organi upravljanja Banke. Postupci sprovođenja upravljanja ovim rizikom predmet su i kontrole interne revizije i funkcije kontrole usklađenosti poslovanja.

U 2017. godini, Banka je vodila računa o usklađenosti pokazatelja rizika ulaganja i obezbedila usklađenost ulaganja sa pokazateljima propisanim od strane Narodne banke Srbije.

Banka na dan 31. decembra 2017. godine nije imala ulaganja u lica koja nisu u finansijskom sektoru, dok je pokazatelj ulaganja u osnovna sredstva iznosio 1,69% regulatornog kapitala Banke.

• Rizik zemlje

Pod rizikom koji se odnosi na zemlju porekla lica prema kome je Banka izložena podrazumevaju se negativni efekti koji bi mogli uticati na njen finansijski rezultat i kapital zbog nemogućnosti Banke da naplati potraživanja od ovog lica iz razloga koji su posledica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porekla tog lica.

Rizik zemlje obuhvata sledeće rizike:

- ✓ **političko-ekonomski rizik**, pod kojim se podrazumeva verovatnoća ostvarivanja gubitka zbog nemogućnosti naplate potraživanja Banke usled ograničenja utvrđenih aktima državnih i drugih organa države porekla dužnika, kao i opštih i sistemskih prilika u toj državi; i
- ✓ **rizik transfera**, pod kojim se podrazumeva mogućnost ostvarenja gubitka zbog nemogućnosti naplate potraživanja iskazanih u valuti koja nije zvanična valuta države porekla dužnika, i to usled ograničenja plaćanja obaveza prema poveriocima iz drugih država u određenoj valuti koja je utvrđena aktima državnih i drugih dužnika države porekla.

Za upravljanje rizikom zemlje kojem je Banka izložena, odgovoran je Sektor upravljanja rizicima.

Limite izloženosti riziku zemlje, pojedinačno po zemlji porekla dužnika, Banka utvrđuje i koriguje u saradnji sa Matičnom bankom. Banka limite izloženosti riziku zemlje utvrđuje pojedinačno po državi porekla dužnika, a u slučaju utvrđene koncentracije izloženosti po geografskim regionima – utvrđuje ih i na regionalnoj osnovi.

Prilikom određivanja nivoa ispravki vrednosti i rezervisanja po državama, Banka uzima u obzir i rizik zemlje. Banka najvećim delom plasira sredstva komitentima iz Republike Srbije, dok je riziku zemlje izložena u delu sredstava koja se u određenim momentima drže na računima kod inostranih banaka.

Banka vodi politiku upravljanja rizikom zemlje na taj način što kontinuirano prati izloženost riziku zemlje u odnosu na usvojene limite, koji su određeni na osnovu rejtinga zemalja utvrđenog od kompetentnih institucija (OECD) uz redovno informisanje organa upravljanja o postojećim izloženostima.

Rizik zemlje Banka minimizira i politikom plasiranja sredstava u inostranstvo, prvenstveno kratkoročnim oročavanjem sredstava kod prvoklasnih inostranih banaka.

VIII UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

• Operativni rizik

Operativni rizik je rizik od mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled propusta (nenamernih i namernih) u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u Banci, kao i usled nastupanja nepredvidivih eksternih događaja. Ova definicija uključuje pravni rizik, a isključuje strateški i reputacioni rizik.

Operativni rizik uključuje i: pravni rizik, rizike po osnovu uvođenja novih proizvoda, aktivnosti, procesa i sistema, kao i rizik poveravanja aktivnosti trećim licima (eksternalizacija – *outsourcing*) i rizik informacionog sistema.

U skladu sa regulativom VTB Grupe kojoj Banka pripada, u okviru upravljanja operativnim rizikom uključen je i regulatorni (*compliance*) rizik, kao sastavni deo jedinstvene procedure Sektora upravljanja rizicima i Službe za kontrolu usklađenosti poslovanja i AML, prema njihovim nadležnostima, u smislu formiranja zajedničke Baze operativnih i regulatornih rizika, praćenja jedinstvenih limita apetita rizika, kao i upravljanja i izveštavanja o rizicima kojima je Banka izložena u svom poslovanju.

U procesu upravljanja operativnim rizikom učestvuju Upravni odbor, Izvršni odbor, Komisija za upravljanje operativnim rizikom, Odbor za reviziju i svi organizacioni delovi Banke.

Banka je uspostavila jedinstven proces upravljanja operativnim rizikom i regulatornim rizikom, kojim se identifikuje i procenjuje uticaj aktivnosti Banke na njenu izloženost navedenim rizicima, odnosno, identifikuje i procenjuje njihov uticaj na rezultat i kapital Banke.

Upravljanje operativnim rizikom i regulatornim rizikom Banke, podrazumeva integrisan proces koji obuhvata:

- ✓ Identifikovanje rizika;
- ✓ Merenje, odnosno procenu rizika;
- ✓ Ublažavanje rizika;
- ✓ Praćenje i kontrolu rizika; i
- ✓ Izveštavanje o riziku.

Identifikacijom operativnog i regulatornog rizika Banka na sveobuhvatan način blagovremeno identifikuje uzroke/faktore koji dovode do nastanka rizika, odnosno sprovodi klasifikaciju rizika za prikupljanje podataka o operativnim i regulatornim rizicima i gubicima (Baza OPR), što podrazumeva utvrđivanje tekuće izloženosti, kao i izloženosti riziku po osnovu uvođenja proizvoda/usluga u Banci i/ili poveravanja aktivnosti/usluge trećim licima (*outsourcing*).

Banka identifikuje operativni rizik retroaktivno (kroz unos u bazu podataka o događajima) i proaktivno kroz periodične samoprocene operativnog rizika.

Merenje, odnosno procena izloženosti operativnom riziku predstavlja kvantitativnu i/ili kvalitativnu procenu identifikovanog rizika od strane Sektora upravljanja rizicima, putem primene metodologije za samoprocenu rizika, analize uticaja na poslovanje i indikatora izloženosti primenom osnovnog indikatora - minimalno godišnje, kao i putem frekvencije kretanja ključnih indikatora rizika (KRI) i stres testiranjem na kvartalnom nivou.

Prilikom preuzimanja operativnog rizika Banka se rukovodi sledećim načelima:

- vrši se analiza ključnih indikatora rizika koji dovode do nastanka događaja operativnog rizika; i
- meri se tekuća izloženost operativnom riziku i procenjuje izloženost po osnovu uvođenja novih proizvoda i aktivnosti i ustupanja aktivnosti/usluga trećim licima radi sprovođenja mera u cilju minimiziranja događaja operativnog rizika.

VIII UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

• Operativni rizik (Nastavak)

Procesom ublažavanja operativnog rizika Banka utvrđuje mere za ublažavanje operativnog rizika. Mere za ublažavanje operativnog rizika podrazumevaju:

- definisanje limita izloženosti;
- definisanje ključnih indikatora za praćenje i kontrolu izloženosti; i
- primenu mehanizama za prenos rizika.

Banka ima definisanu i usvojenu Politiku kontinuiteta poslovanja Banke i revidiran Plan kontinuiteta poslovanja u slučaju nastanka nepredviđenih događaja (BCP), koji uključuje i Plan oporavka aktivnosti u slučaju katastrofa (DRP), a koji sa pripadajućim priložima zajedno omogućavaju nesmetano i kontinuirano funkcionisanje svih značajnih sistema i procesa Banke, kao i ograničavanje gubitka u vanrednim situacijama, koji su bili adekvatno testirani u toku 2017. godine.

Proces praćenja i izveštavanja o efektima realizacije primenjenih mera i tehnika ublažavanja operativnog rizika, sprovodi Sektor upravljanja rizicima kroz redovno izveštavanje Komisije za upravljanje operativnim rizikom, Izvršnog odbora i Matične banke. Služba za kontrolu usklađenosti poslovanja i AML, sprovodi identifikaciju, praćenje i izveštavanje o efektima realizacije primenjenih mera i tehnika ublažavanja regulatornog (*compliance*) rizika.

Sistem izveštavanja o operativnom riziku obuhvata pravovremeno izveštavanje o događajima operativnog rizika po vrstama događaja i linijama poslovanja, uzrocima i izvorima nastanka događaja, značajnosti događaja, trendu izloženosti, merama koje se planiraju ili su preduzete u cilju ublažavanja i ograničavanja posledica događaja i aktivnosti koje je Banka poverila trećim licima, kao i limita za nove proizvode.

Odluku o eksteralizaciji, odnosno promeni Pružaoca usluga i uvođenju novog proizvoda, te postupke za njenu izmenu, donosi Izvršni odbor Banke na predlog Komisije za upravljanje operativnim rizikom.

Merenje i upravljanje procesom eksteralizacije se zasniva na identifikovanju i proceni svih povezanih rizika sa aktivnostima ustupanja aktivnosti trećim licima (eksteralizacija), koji mogu imati uticaj na: kontinuitet poslovanja Banke; troškove, finansijski rezultat, likvidnost, solventnost i kapital Banke; rizični profil Banke i kvalitet pružanja usluga i reputaciju Banke. Na analogan način se postupa i u slučaju uvođenja novih proizvoda/usluga.

Tokom 2017. godine Sektor upravljanja rizicima je izveštavao Komisiju za upravljanje operativnim rizikom, Izvršni odbor Banke i Matičnu banku dostavljanjem periodičnih izveštaja o evidentiranim operativnim događajima koji mogu imati negativne efekte na kapital i adekvatnosti kapitala sa predlogom mera za njihovo otklanjanje/ublažavanje. Takođe, sprovodio je aktivnosti upoznavanja odgovornih lica sa zaključcima i rokovima sa sednice Komisije za upravljanje operativnim rizikom, kao i monitoring izvršenja zadataka i obaveštavao Komisiju o istim.

Na kvartalnom nivou Narodnoj banci Srbije su dostavljeni podaci o kapitalnom zahtevu za operativni rizik prema BIA pristupu sa podacima o indikatoru izloženosti koji ulazi u osnovicu za obračun. Takođe, na zahtev Narodne banke Srbije dostavljani su podaci i o bazi operativnih događaja/gubitaka i zapisnici sa sednice Komisije za upravljanje operativnim rizikom.

VIII UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

• Rizik prevremene otplate

Rizik prevremene otplate je rizik da će Banka ostvariti finansijski gubitak ukoliko komitenti otplate svoje obaveze prema Banci ili zahtevaju otplatu pre ili nakon očekivanog roka.

Efekat na neto prihod od kamata, odnosno godišnji dobitak/(gubitak) pre oporezivanja i kapital, pod pretpostavkom da će 10% finansijskih instrumenata biti prevremeno otplaćeno početkom godine, uz konstantno održavanje ostalih varijabli, je sledeći:

<u>Valuta</u>	<u>Efekat na neto prihod od kamata 2017.</u>	<u>U RSD hiljada Efekat na neto prihod od kamata 2016.</u>
EUR	(2.774)	(5.316)
Ostale valute	(3.671)	(1.472)

Beograd, 23. april 2018. godine

_____
Anđelka Stanković
Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskih izveštaja

_____
Markus Ferstl
Predsednik Izvršnog
odbora

_____
Vesna Tomašević
Član Izvršnog
odbora

BDO d.o.o. Beograd

Knez Mihailova 10
11000 Belgrade
Republic of Serbia
Tel: +381 11 3281 399
Fax: +381 11 32 81 808

www.bdo.co.rs

BDO d.o.o. Beograd, privredno društvo osnovano u Republici Srbiji, je članica BDO International Limited, kompanije sa ograničenom odgovornošću sa sedištem u Velikoj Britaniji, i deo je međunarodne BDO mreže firmi članica.
BDO je brend ime za BDO mrežu i za svaku BDO firmu članicu.

BDO d.o.o. Beograd, a limited liability company incorporated in the Republic of Serbia, is a member of BDO International Limited, a UK company limited by guarantee, and forms part of the international BDO network of independent member firms. BDO is the brand name for the BDO network and for each of the BDO member firms.

